

PLAN UPRAVLJANJA DESTINACIJOM

Grad Županja

Lipanj 2025.

Sadržaj

1. Analiza stanja

- 1.1. Turistički proizvodi i usluge
- 1.2. Atrakcijska osnova
- 1.3. Javna turistička infrastruktura
- 1.4. Komunalna infrastruktura
- 1.5. Prometna infrastruktura
- 1.6. Analiza stanja digitalizacije
- 1.7. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom
- 1.8. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji
- 1.9. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala
- 1.10. Analiza komunikacijskih aktivnost
- 1.11. Analiza konkurencije
- 1.12. Izvješće o analizi stanja

2. Potencijal za razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda

3. Pokazatelji održivosti na razini destinacije

- 3.1. Izvori podataka
- 3.2. Izračun pokazatelja održivosti
- 3.3. Praćenje održivosti

4. Razvojni smjer s mjerama i aktivnostima

- 4.1. SWOT analiza
- 4.2. Identificiranje općih načela i ciljeva turizma
- 4.3. Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta
- 4.4. Identificiranje ciljeva

4.5. Mjere i aktivnosti

5. Smjernice i preporuke za dionike razvoja

- 5.1. Smjernice i preporuke za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- 5.2. Smjernice i preporuke za turističke zajednice
- 5.3. Smjernice i preporuke za druge dionike u turizmu i upravljanju turizmom u destinaciji

6. Popis projekata

- 6.1. Projekti prema strateškom doprinosu

7. Mjerenje napretka i izvješće o provedbi

- 7.1. Podrška i implementacija Plana upravljanja destinacijom
- 7.2. Izvješće o provedbi

8. Zaključak

9. Prilozi

UVOD

Grad Županja, smješten uz meandar rijeke Save i okružen bogatim slavonskim krajolicima, ističe se svojom bogatom kulturno-povijesnom i etnografskom baštinom te prirodnim resursima. Poznata je po očuvanim tradicijama i manifestacijama koji okupljaju lokalno stanovništvo i posjetitelje tijekom cijele godine. Županja nudi autentičan doživljaj Slavonije kroz spoj povijesti, kulture, prirode i gostoljubivosti, a njezina blizina rijeci Savi i prostranim poljima čini je privlačnom destinacijom za ljubitelje prirode, rekreacije i gastronomije.

Unatoč bogatstvu resursa, razvoj turizma u Županji zahtijeva strateški pristup i koordinaciju svih dionika kako bi se postojeći potencijali valorizirali i održivo koristili. Izazovi uključuju potrebu za jačom suradnjom javnog i privatnog sektora, integraciju turističke ponude s drugim gospodarskim granama te podizanje svijesti o važnosti očuvanja prirodnih i kulturnih dobara. Posebna pažnja posvećuje se održivom upravljanju vodnim resursima, s obzirom na specifičnosti područja koje je dijelom Biđ-Bosutskog melioracijskog areala i često izloženo poplavama, što dodatno naglašava potrebu za odgovornim upravljanjem okolišem.

Plan upravljanja destinacijom grada Županje je planski dokument koji ima za cilj održivo i koordinirano upravljanje destinacijom u skladu sa Zakonom o turizmu (NN 156/23) i izrađuje se za četverogodišnje razdoblje. Temeljna svrha Plana je omogućiti razvoj destinacije u skladu s načelima održivosti, poštujući strateške i prostorne planove, planove upravljanja kulturnom baštinom te druge relevantne propise. Plan obuhvaća analizu postojećeg stanja, popis resursa, obvezne pokazatelje održivosti na razini destinacije, definiranje razvojnog smjera s konkretnim mjerama i aktivnostima, prijedloge smjernica i preporuka za razvoj ili unapređenje destinacije te popis projekata od posebnog značaja za razvoj turizma u Županji.

Proces izrade i usvajanja Plana uključuje:

- Pokretanje izrade Plana
- Izradu prijedloga Plana
- Javno savjetovanje o prijedlogu Plana

- Donošenje odluke Turističkog vijeća Turističke zajednice Grada Županje o upućivanju prijedloga Plana na usvajanje Gradskom vijeću
- Usvajanje Plana na Gradskom vijeću Grada Županje
- Objavu Plana u Službenom glasniku Grada Županje i na internetskoj stranici Turističke zajednice grada Županje
- Dostavu popisa projekata Ministarstvu turizma i sporta.

Plan upravljanja destinacijom grada Županje temelji se na suradnji svih relevantnih dionika – lokalne samouprave, turističke zajednice, poduzetnika i stanovništva – s ciljem unapređenja turističke ponude, povećanja konkurentnosti destinacije i osiguravanja dugoročnih koristi za lokalnu zajednicu. Kroz jasno definirane mjere i kontinuirano praćenje rezultata, Plan omogućuje prilagodbu strategija i učinkovito upravljanje resursima, čime se doprinosi održivom razvoju turizma i očuvanju identiteta Županje kao autentične slavonske destinacije.

OSNOVNE INFORMACIJE O DESTINACIJI

Grad Županja smješten je u istočnom dijelu Republike Hrvatske, u Vukovarsko-srijemskoj županiji, na obali rijeke Save, uz granicu s Bosnom i Hercegovinom. Županja se nalazi na važnim prometnim pravcima koji povezuju istočnu Slavoniju s ostatkom Hrvatske i susjednim državama, što joj daje strateški značaj u prometnom i gospodarskom smislu.

Površina administrativnog područja grada Županje iznosi 50,2 km². Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, u Županji živi 9.153 stanovnika, dok je gustoća naseljenosti 182,3 stanovnika/km². Grad je podijeljen na gradsko središte i nekoliko prigradskih naselja.

Županja je poznata po bogatoj povijesti vezanoj uz šumarstvo, poljoprivredu i industriju, osobito preradu drveta i prehrambenu industriju. U prošlosti je bila značajno središte trgovine i obrtništva, a i danas ima razvijene gospodarske zone i industrijske pogone. Grad ima povoljne uvjete za razvoj poljoprivrede zbog plodnog zemljišta uz Savu, a šire područje karakteriziraju oranice, šume i livade. U prometnom smislu, Županja je važno cestovno i željezničko čvorište. Kroz grad prolazi državna cesta D55 (Vinkovci–Županja), a u blizini se nalazi

izlaz na autocestu A3 (Bregana–Zagreb–Lipovac), što omogućuje dobru povezanost s ostatkom Hrvatske i susjednim državama.

Povijesno, Županja se prvi puta spominje u pisanim izvorima u 16. stoljeću. Tijekom 19. i 20. stoljeća, nakon nestanka vojne granice, došlo je i do velikih gospodarskih promjena prodorom novih i slobodnijih kapitalističkih odnosa. U županjskoj agrarnoj sredini te promjene vezane su uz iskorištavanje hrastovih šuma. Strani poduzetnici koji, znajući za potrebe europskog tržišta za kvalitetnom bačvarskom dužicom i taninskim ekstraktom, razvijaju snažnu drveno-prerađivačku proizvodnju. U Županji je tada engleski kapitalisti podižu Tvornicu tanina, prvu i najveću te vrste u Slavoniji i Srijemu, kao i Tvornicu bačava potrebnih za transport taninskog ekstrakta. Grad je u tom razdoblju bio prepoznat i po šokačkoj tradiciji i kulturnoj baštini, a danas se u Županji redovito održavaju manifestacije vezane uz tradicijsku kulturu Slavonije.

Grad ima razvijene osnovne i srednje škole, knjižnicu, kulturne i sportske ustanove. U Županji djeluje više kulturnih društava i sportskih klubova, a grad je poznat i po organizaciji tradicionalnih manifestacija poput Šokačkog sijela. Županja se, kao i ostali gradovi u istočnoj Slavoniji, suočava s demografskim izazovima, uključujući smanjenje broja stanovnika i starenje populacije, što je vidljivo iz popisa stanovništva u posljednja dva desetljeća.

Zaključno, Županja je grad s važnim prometnim položajem, razvijenom infrastrukturuom, bogatom poviješću i tradicijom te značajnim gospodarskim potencijalom u poljoprivredi i industriji. Do sada turizam je bio sporedna grana gospodarstva, ali s obzirom na kulturnu baštinu i pojedine elemente iste, te bogate prirodne resurse, moguće je podići razinu razvoja turizma te promijeniti percepciju Županje kao tranzitne destinacije prema dugoročnijem razvoju turizma, a što je i jedan od ciljeva kroz predmetni Plan upravljanja destinacijom.

1. Analiza stanja

Detaljnim uvidom u turističku ponudu i potražnju na području grada Županje napravljena je analiza stanja koja obuhvaća nekoliko segmenata: turističke proizvode i usluge, pregled atrakcijske osnove, javne turističke infrastrukture, komunalne i prometne infrastrukture. Zatim su napravljene analize stanja digitalizacije, pristupačnosti destinacije osobama s posebnim potrebama, organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji, stanja i potreba ljudskih potencijala, komunikacijskih aktivnosti te konkurencije. Za kraj, napravljeno je izvješće o analizi stanje.

1.1. Turistički proizvodi i usluge

U okviru potpoglavlja koje se odnosi na turističke proizvode i usluge analizirani su ponuda i potražnja smještaja, dolasci i noćenja posjetitelja i turista, kao i ugostiteljska ponuda.

Smještaj - Ponuda

Ukupno je grad Županja u 2024. godini imao 56 jedinica u ponudi turističkog smještaja s ukupno 128 postelja, što je bilo oko 5 % ukupnih kapaciteta županije. Od razdoblja prije pandemije, odnosno u posljednjih 5 godina, rast kapaciteta u ponudi bio je oko 50 %, iako s početno niskih baza.

U strukturi smještajne ponude dominirali su kapaciteti u privatnom smještaju, dok hotela i sličnog smještaja nije bilo. U nastavku je popis objekata prema podacima Turističke zajednice grada Županje:

- Prenočište Džinić – 17 postelja
- Apartman Marin – 10 postelja
- Domaćinstvo Paripović – osam postelja
- Apartman Perić – šest postelja
- Kuća za odmor „Šokačka lady“ – šest postelja
- Prenočište Buffet Duran – šest postelja

- Gracija Ivančić – šest postelja
- Apartman u domaćinstvu Špoljar – šest postelja
- Apartman u domaćinstvu Baotić – šest postelja
- Slavonske sobe – pet postelja
- Kuća za odmor „Kuzmanovi dvori“ – četiri postelje
- Excellent House – četiri postelje
- Prenoište Ivan – četiri postelje
- Domaćinstvo Štefica Pavlović – četiri postelje
- Apartman Prestige – četiri postelje
- Apartman Sofia – četiri postelje
- Apartman Ivan – četiri postelje
- Apartman Cvita – tri postelje
- Studio apartman Mia – tri postelje
- Apartman Mila – tri postelje
- Studio apartman Iskra – tri postelje
- Apartman Eva – dvije postelje
- Apartman Vale – dvije postelje
- Soba za iznajmljivanje „Auto Franjo“ – dvije postelje
- Domaćinstvo Kate Jozanović – dvije postelje
- Apartman Škribulja – dvije postelje
- Apartman Ana – dvije postelje
- Apartman Paola – dvije postelje
- Kuća za odmor „Central Village“ – dvije postelje
- Studio apartman „Terezija“ – dvije postelje
- Sobe Luić – dvije postelje.

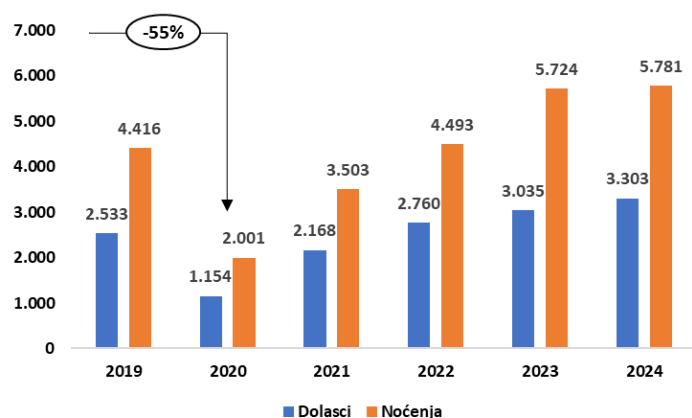
Ponuda je okarakterizirana vrlo niskom dodanom vrijednošću, najčešće samo kao oblik prenoćišta, gdje gosti ostaju vrlo kratko, uz minimalne dodatne sadržaje te vrlo rijetke primjere pružanja bed & breakfast usluge.

Smještaj - Potražnja

U 2024. godini u gradu Županji ostvareno je 3.303 dolazaka te 5.781 noćenje, što je prosječno 1,75 noćenja po dolasku. U odnosu na županiju, grad Županja imao je udio koji je bio blago ispod 4 %, što ukazuje da su razine popunjenosti nešto niže nego što je slučaj za ostatak na županijskoj razini.

U pogledu trendova, kao što je slučaj i u Vukovarsko-srijemskoj županiji, grad je imao visoke stope rasta u odnosu na 2019. godinu, od oko 30 %, odnosno prosječno godišnje oko 5 %, usprkos padu potražnje od 55 % u 2020. godini uslijed pandemije.

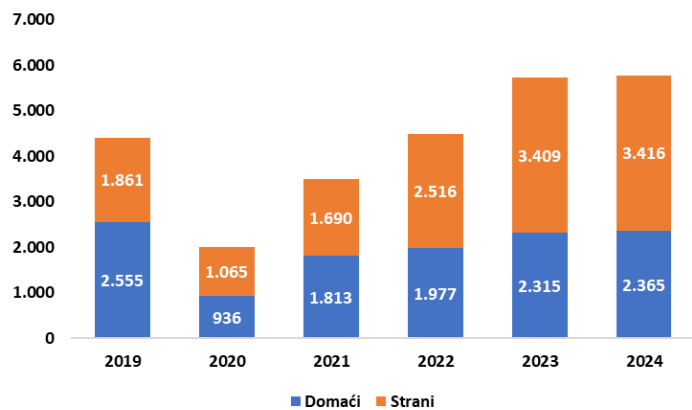
Dolasci i noćenja u gradu Županja, 2019. - 2024.

Izvor: Državni zavod za statistiku, obrada autora.

Za razliku od potražnje na županijskoj razini, većina potražnje u gradu ostvaruju strani gosti. Točnije, u 2024. godini oko 60 % noćenja ostvarili su upravo strani gosti. Navedeni udio se značajnije promijenio u odnosu na razdoblje prije pandemije, kad je omjer bio gotovo suprotan, odnosno kada su malo manje od 60 % noćenja ostvarivali domaći gosti.

Noćenja domaćih i stranih posjetitelja u gradu Županja, 2019. - 2024.

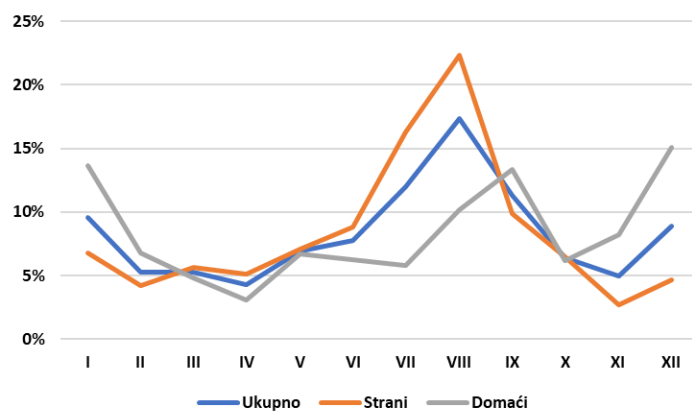

Izvor: Državni zavod za statistiku, obrada autora.

Budući da se u blizini nalaze autocesta i granice s Republikom Srbijom te Bosnom i Hercegovinom, većinu potražnje čine turistu u tranzitu, a što je vidljivo i iz prosječne duljine boravka. Po pitanju sezonalnosti, za razliku od razine Vukovarsko-srijemske županije, grad Županja ima nešto izraženiju potražnju od lipnja do rujna, ali značajno niže nego je to slučaj na razini države. Detaljnije, oko 50 % noćenja ostvaruje se u navedenom razdoblju, a oko 30 % godišnje potražnje događa se tijekom srpnja i kolovoza, što dodatno upućuje na tranzitnu potražnju u destinaciji u vrijeme pojačanog prometa tijekom godišnjih odmora.

Također, za razliku od ostatka Vukovarsko-srijemske županije, potražnja nije pojačana tijekom proljeća i jeseni, nego su jači mjeseci siječanj i prosinac, što ponovno ukazuje na jaču potražnju tijekom mjeseci kada su učestaliji godišnji odmori. Iz dostupnih podataka primjetna je razlika da tijekom ljetnih mjeseci potražnju generiraju primarno strani gosti, dok u zimskim mjesecima potražnju generiraju više domaći, nego strani gosti.

Sezonalnost noćenja turista u gradu Županja, 2024.

Izvor: Državni zavod za statistiku, obrada autora.

Po pitanju intenziteta turizma, potražnja, odnosno broj noćenja i dolazaka u odnosu na broj stanovnika, isti je otprilike duplo niži nego što je to slučaj na razini Vukovarsko-srijemske županije, a značajno niže nego što je to slučaj na državnoj razini. Dodatno, a uzimajući u obzir i veću koncentraciju urbanog

područja, ponuda po km² je bila veća nego što je to slučaj u Vukovarsko-srijemskoj županiji. U odnosu na broj stanovnika ponuda je također značajno niža. Navedeno upućuje na zaključak kako je turizam sporedna gospodarska djelatnost u Županji, ako se navedeno promatra u odnosu na ostale destinacije u Vukovarsko-srijemskoj županiji ili Hrvatskoj.

Ugostiteljstvo

Prema informacijama Turističke zajednice grada Županje i Turističke zajednice Vukovarsko-srijemske županije izdvojeno je nekoliko ugostiteljskih objekata, primarno restorana na području Županje, a koji slijede u nastavku:

- Buffet „Štagalj“
- Restoran „Sava“
- Restoran „Kristal“
- Restoran „Desetka“
- Restoran „Zlatna žlica“
- Restoran „Džinić“
- Pizzeria & Grill Lambada.

Fokus ponude ugostiteljskih objekata je na tradicionalnoj slavonskoj hrani, a posebice na ribljim specijalitetima. Određeni restorani nude i prostore za veća okupljanja i svečanosti. Osim restorana, u ponudi su i OPG objekti koji su orijentirani na ponudu rakija i sličnih alkoholnih proizvoda, suhomesnate proizvode te pčelarske proizvode. Ipak, ukupna ponuda je limitirana te se, osim izdvojenih objekata, svodi na ponudu barova i kafića te fast food opcija koje primarno koristi lokalno stanovništvo. Vrijedi istaknuti kako je značajna konkurencija ugostiteljskim objektima u gradu Županji ponuda koja je prisutna u susjednoj državi, odnosno u gradu Orašje.

S obzirom na navedeno, ugostiteljska ponuda u gradu je trenutno limitirana, uz jaku konkurenciju u susjednom gradu, ali je dovoljna za trenutne razine turizma. Ipak, za buduću veću turističku komercijalizaciju, bit će potrebni novi i inovativni koncepti, uz veću dodanu vrijednost, kako bi se mogli istaknuti u konkurenciji.

1.2. Atrakcijska osnova

Primarni resurs koji grad Županja ima je rijeka Sava te oranice, šume, ujedno i lovna područja, koja se naslanjaju na prostore Spačvanske šume. Jedan od takvih resursa su i Županjski virovi. Ipak, korištenje navedenih resursa u turističke svrhe je trenutno gotovo nepostojeće te iste primarno koriste stanovnici kao izletišta ili za rekreaciju. Osim prirodnih resursa, stjecajem povijesnih okolnosti Županja je kroz povijest gotovo uvijek imala ulogu pograničnog mjesta, što je uvelike utjecalo na razvitak grada, ali i na nastanak specifičnih šokačkih i graničarskih običaja, odnosno na izgradnju specifične kulture i posljedično manifestacija.

U pogledu kulture vrijedi istaknuti Gradski muzej Županja, koji raspolaže s dva veća i dva manja objekta međusobno povezana muzejskim parkom te novom upravnom zgradom. Osim toga, prema povijesnim zapisima, grad Županja je kolijevka hrvatskog nogometa i tenisa, koji su na prostore grada donijeli engleski industrijalci u 19. stoljeću, a što je trajno obilježeno spomenicima Prvoj nogometnoj lopti i Prvom teniskom reketu u Hrvatskoj. Također, u gradu je izgrađena crkva sv. Ivana Krstitelja početkom 19. stoljeća te još postoji i Galerija Veliki kraj.

U pogledu manifestacija, vrijedi izdvojiti dvije - Šokačko sijelo i Kruh naš svagdašnji - žetva i vršidba u prošlosti. Šokačko sijelo je najstarija i najveća manifestacija tradicijske kulture Županjskog kraja. Održava se svake zime više od 50 godina, a završava u utorak pred korizmenu čistu srijedu. U sklopu manifestacije se koreografijama i nastupima prikazuju običaji, pjesme i plesovi, ali i životna svakodnevnica stanovnika ovoga kraja, kroz povijest i danas. Druga manifestacija, Kruh naš svagdašnji - žetva i vršidba u prošlosti, odvija se prve subote u srpnju te prikazuje tradicionalne običaje vezane uz žetvu. Osim izdvojenih manifestacija, tijekom godine odvija se još desetak manifestacija lokalnog karaktera, primarno vezanih uz sport i kulturu.

U nastavku se nalazi tablica s pregledom turističkih resursa i atrakcija u destinaciji Županja.

Pregled turističkih resursa i atrakcija, destinacija Županja

NATKATEGORIJA ATRAKCIJE	VRSTA/TIP ATRAKCIJE	ATRAKCIJA	TRENUTNI ZNAČAJ	POTENCIJALNI ZNAČAJ	SPREMNOST ZA TURISTIČKO KORIŠTENJE
Kulturno-povijesna baština	Zaštićena kulturno-povijesna baština	Manji sakralni objekti	L - lokalna	L - lokalna	L DS - lokalna djelomično spremna
Kulturno-povijesna baština	Zaštićena kulturno-povijesna baština	Gradski muzej Županja	R - regionalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Prirodna baština	Vode	Rijeka Sava	R - regionalna	N - nacionalna	N NS - nacionalna nespremna
Prirodna baština	Vode	Močvarna područja Save	R - regionalna	N - nacionalna	N NS - nacionalna nespremna
Kultura života i rada	Manifestacije	Šokačko sijelo, Županja	R - regionalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Kultura života i rada	Manifestacije	Kruh naš svagdašnji, Županja	R - regionalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Kultura života i rada	Manifestacije	Čobanijada, Županja	R - regionalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Kultura života i rada	Kultura života i rada	Bećarac - tradicijski vokalno-instrumentalni napjev	N - nacionalna	N - nacionalna	N S - nacionalna spremna
Kultura života i rada	Kultura života i rada	Crkveno pučko pjevanje na području Slavonije i Srijema	R - regionalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Kultura života i rada	Kultura života i rada	Pjevanje starogradske pjesme na području Slavonije,	R - regionalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna

		Baranje i Srijema			
Kultura života i rada	Kultura života i rada	Priprema tradicijskog slavonskog kulena/kulina	R - regionalna	N - nacionalna	N DS - nacionalna djelomično spremna
Kultura života i rada	Kultura života i rada	Svatovac – tradicijski vokalno–instrumentalni napjev	R - regionalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Kultura života i rada	Kultura života i rada	Umijeće izrade zlatoveza	R - regionalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Kultura života i rada	Kultura života i rada	Umijeće sviranja na tamburi samici	R - regionalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Sport i rekreacija	Sportsko-rekreacijske građevine i tereni	Prva nogometna lopta i teren u RH	R - regionalna	N - nacionalna	N S - nacionalna spremna
Sport i rekreacija	Sportsko-rekreacijske građevine i tereni	Prvi teniski tereni u RH	L - lokalna	L - lokalna	L DS - lokalna djelomično spremna
Sport i rekreacija	Turističke ceste, staze i putevi	Razgledavanje rijeka brodovima	N - nacionalna	M - međunarodna	M DS - međunarodna djelomično spremna
Sport i rekreacija	Turističke ceste, staze i putevi	Biciklistička ruta Sava	N - nacionalna	N - nacionalna	N DS - nacionalna djelomično spremna

Izvor: Turistička zajednica područja Županja, online pretraživanje, obrada autora.

Zaključno, prirodni resursi grada su za potrebe turističkog razvoja većeg potencijala, nego oni kulturni. I prirodni, i kulturni resursi, su u početnoj fazi turističke komercijalizacije te još uvijek dominantno podređeni lokalnim potrebama.

Turističke usluge

U predmetnoj destinaciji sukladno Zakonu o pružanju usluga u turizmu, a prema web stranicama turističke zajednice područja i županije trenutno posluje jedna putnička agencija – Polet, koja ima dugu tradiciju lokalnog prijevoznikog poduzeća, a u svom voznom parku ima dvadesetak autobusa za turističke potrebe. Agencija organizira izlete, višednevna putovanja, maturlna putovanja, putovanja za učenike, ali i hodočašća te aktivnosti lovnog turizma. Osim agencije, turistička zajednica županije deklarira i dva turistička vodiča iz grada, koji su primarno orijentirani na njemački jezik. Zaključno, kao i na razini Vukovarsko-srijemske županije, trenutno stanje ponude turističkih usluga nadovezuje se na trenutni stupanj razvoja turizma. Ponuda turističkih usluga, posebice ona u privatnom sektoru, jest i ispod trenutne razine turizma jer je fokus postojećih usluga orijentiran za ispunjavanje lokalnih potreba, a minimalno na potražnju koja dolazi izvan grada.

1.3. Javna turistička infrastruktura

Javna turistička infrastruktura može se podijeliti na primarnu i sekundarnu, a u funkciji je izravnog i/ili neizravnog utjecaja na razvoj turizma i turističke ponude u predmetnoj destinaciji, a kako bi se u kombinaciji stvorila dodana vrijednost turističkih sadržaja.

Primarna javna turistička infrastruktura

U pogledu primarne javne turističke infrastrukture, odnosno one koja izravno utječe na razvoj turizma i turističke ponude, u predmetnoj destinaciji vrijedi ponovno istaknuti gradski muzej Županja. Osim toga, postoje i izletišta Poloji, šetnica Dr. Zlatka Krtalića te Županjski virovi, mjesta uz rijeku Savu ili vodne puteve povezane sa Spačvanskom šumom, ali trenutno je sva navedena infrastruktura primarno u funkciji lokalnog stanovništva, a vrlo malo se koristi za turističke potrebe.

Za razliku od ostalih destinacija u Vukovarsko-srijemskoj županiji, grad Županja je manje radio na razvoju turističke infrastrukture, posebice kroz EU

fondove, odnosno nije došlo do razvoja novih turističkih proizvoda, kao što je to slučaj u destinacijama poput područja Spačvanske šume ili općine Nijemci. Na području destinacije, info ploče i turistička signalizacija su, s obzirom na vrlo nizak stupanj razvijenosti primarne infrastrukture, na niskoj razini, uz poneku prisutnost oznaka, odnosno uz značajan prostor za napredak. Osim što je infrastruktura za odmorišni turizam ograničena, infrastruktura vezana za poslovni turizam je potpuno nepostojeća, posebice s obzirom na to da nema ponude hotela i sličnog smještaja koji inače u sklopu svojih sadržaja imaju navedenu infrastrukturu.

Sekundarna turistička infrastruktura

Sekundarna infrastruktura je ona koja ne utječe izravno na razvoj turizma i samo je dijelom godine ili sporednom funkcijom u službi turizma.

Ovdje je važno istaknuti parkirališta i pristupne ceste u funkciji primarne turističke infrastrukture i atrakcija, a koje nisu kategorizirane kao javne ceste. U tom pogledu, uzimajući u obzir svega nekoliko primjera primarne turističke infrastrukture i atrakcija, pristupne ceste su donekle uređene, primarno oko muzeja, dok je sekundarna infrastruktura, uz ostalo spomenuto, osnovna i ima značajnijeg prostora za napredak.

Zaključno, izostanak projekta javnog i privatnog sektora u turističku infrastrukturu ostavio je i sekundarnu infrastrukturu u vrlo bazičnim oblicima te primarno za potrebe dnevnog života lokalnog stanovništva, a minimalno za potrebe turista. Za iskorake u razvoju turizma, bit će potrebno pokrenuti investicije u infrastrukturu, a što će vrlo vjerojatno, s obzirom na primjere iz konkurentskih destinacija u Vukovarsko-srijemskoj županiji, biti predmet javnih investicija u prvoj fazi, a dalje onda i uključivanja privatnog sektora.

1.5. Komunalna infrastruktura

Dobro razvijena komunalna infrastruktura preduvjet je gospodarskog pa posljedično i turističkog razvoja destinacije, a najveći utjecaj ima prvenstveno kroz kvalitetu života lokalnog stanovništva, što se indirektno odražava i na dojam gostiju u destinaciji.

U pregledu komunalne infrastrukture fokus je stavljen na pregled trenutne energetske infrastrukture, telekomunikacijske infrastrukture i dostupnosti interneta, vodoopskrbu i odvodnju te gospodarenje otpadom, a što sve ima direktni i indirektni utjecaj na dojam destinacije za goste. Za izvor informacija oko komunalne infrastrukture je primarno korišten dokument Plan razvoja grada Županje do 2027.

Na području grada telekomunikacijska mreža se sastoji se uređaja za komutaciju, prijenosnog puta i krajnjih korisnika u smislu telefonskih priključaka. Telekomunikacijska mreža na području grada u potpunosti zadovoljava sadašnji stupanj razvijenosti. Također, na području grada postoji poštanska infrastruktura, a koja je u potpunosti opremljena i osposobljena za obavljanje svih poštanskih usluga, te usluga iz područja telekomunikacija. Krajem 2020. godine također je puštena u rad prva komercijalna 5G mreža u gradu. Na području grada instalirana je i bežična mreža WiFi4EU kojom je omogućen besplatni pristup internetu na vanjskim javnim prostorima. Projekt je financiran sredstvima EU. Provedbom projekta osiguran je pristup internetu na 11 unutarnjih i vanjskih pristupnih točaka.

Elektroenergetske potrebe Grada podmiruju se u cijelosti iz elektroenergetske mreže HEP-a. Elektroenergetska mreža unutar prostora Grada sadržava dvostruki 400 kV dalekovod, 110 kV dalekovod, 35 kV i to sve u istočnom dijelu Grada. Postoji i 35 kV dalekovod u smjeru istok – zapad koji prolazi uz sjeverni rub autoceste A3. 400 kV dalekovod je samo prolazni dalekovod, dok se 110 kV kod trafostanice TS 110/35/10 (Županja 2) preusmjerava na lokalnu dalekovodnu 35 kV mrežu. Na području Županje, neposredno uz šećeranu – Sladorana Županja nalaze se dvije trafostanice 35/10 kV (Županja 1 i Šećerana). Postojeći sustav trafostanica u potpunosti zadovoljava sadašnje stanje potreba Grada. U Županji je 2019. g. puštena u komercijalni rad elektrana na drvenu biomasu za istovremenu proizvodnju električne i toplinske energije (kogeneracija), smještena u poduzetničkoj zoni grada Županje. Također, Županja ima fotonaponsku elektranu 1 MW, čija je svrha razvijanje nove usluge instalacije fotonaponske elektrane i osiguranje razvojne aktivnosti tvrtke u budućnosti putem razvoja inovativnog potencijala tvrtke i zapošljavanjem novih djelatnika.

Na području Grada Županja, gotovo sva domaćinstva i ostali potencijalni potrošači su priključeni na plinoopskrbni sustav koji na područje Grada dolazi sa sjevera, s područja općine Gradište. Sjevernim dijelom područja Grada, u smjeru istok – zapad prolazi magistralni plinovod za međunarodni transport plina. U krajnjem sjevernom području Grada, uz prometnicu prema Gradištu nalazi se MRS Županja.

Cjelokupni prostor Grada aluvijalna je naplavina rijeke Save i njenih pritoka pa je u hidrogeološkom smislu vrlo pogodan za vodoopskrbu. Rezultat toga je da je sav nastanjeni prostor Grada obuhvaćen zajedničkim vodoopskrbnim sustavom Grada Županja koji obuhvaća i općine Bošnjaci i Štitar. Sustav se opskrbljuje iz Regionalnog vodoopskrbnog sustava Istočne Slavonije.

Javni sustav odvodnje grada Županja je izgrađen i otpadne vode se pročišćavaju na UPOV-a aglomeracije Županja i gravitacijski ispušta u rijeku Savu, koji je pušten u redovan rad 2018. godine. Na javni sustav odvodnje grada Županja je priključena općina Štitar. Na području Grada Županja u cijelosti je izgrađen uređaj za pročišćavanje otpadnih voda III. Stupnja.

Postojeće stanje odvodnje naselja na području Grada Županja karakterizira činjenica da u naselju Županja postoji skoro u potpunosti riješen sustav odvodnje otpadnih voda. Odvodnja oborinske vode riješena je u sklopu odvodnje prometnica i poljoprivrednih površina. Drugim riječima, trenutno je formiran razdjelni sustav odvodnje. Preostale vode koje se javljaju na ovom području su oborinske vode.

Zaključno, trenutno stanje komunalne infrastrukture u destinaciji je na zadovoljavajućoj razini iz aspekta turizma, posebice uzimajući u obzir trenutno stanje razvijenosti turizma, odnosno prioritete gospodarskih djelatnosti koji su više okrenuti poljoprivredi i industriji, a u manjoj mjeri turizmu.

1.6. Prometna infrastruktura

Sustav prometne infrastrukture na području grada je dobro razvijen te uključuje nekoliko razina prometnica po pitanju cestovne infrastrukture. Po važnosti prednjači autocesta A3 Bregana-Lipovac, ako se u obzir uzmu

količina prometa i važnost za tranzitni turizam u destinaciji. Po važnosti slijede državne ceste D55 Vinkovci–GP Županja, D214 Županja-GP Gunja te nekoliko županijskih cesta. Također, kroz grad prolazi i nekoliko lokalni cesta, dok na širem području postoje i nerazvrstane ceste, a koja su većim dijelom asfaltirane.

Osim cestovnog prometa, postoji i željeznički promet u vidu željezničke pruge drugog reda koja dolazi sa sjevera, iz Vinkovaca, prolazi kroz područje općine Gradište i završava na međumjesnom željezničkom kolodvoru u Županji. Postoji ogranak pruge dalje na jug, ali on se ne koristi i završava kod županijske ceste Ž46043. Postoji još jedan odvojak prema sjeverozapadu koji vodi do Sladorane uz rijeku Savu i sadašnje riječne luke.

Za razliku od značajnog broja drugih destinacija, riječni promet je od osobite važnosti za grad, posebice u vidu daljnjeg razvoja. Preduvjet realizaciji tog prijevoza je izgradnja kanala Dunav – Sava i kanaliziranje Save do Siska. Realizacija izgradnje kanala je temeljni uvjet značajnijeg razvoja riječnog brodarstva te bi omogućila razvoj sustava riječnog, cestovnog, željezničkog i pomorskog prijevoza. Na području grada rijeka Sava razvrstana je kao Međunarodni vodni put IV. klase plovnosti. Dužina vodnog puta na području Županje je 10 km i na tom dijelu nema otvorenih luka za međunarodni ili domaći promet.

1.7. Analiza stanja digitalizacije

Trenutno stanje digitalizacije županije, a koje se direktno odnosi i na predmetno područje, prema analizi stanja Plana razvoja Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2021.-2027. je na skromnim razinama, odnosno zadovoljeni su temeljni preduvjeti, ali tek predstoji značajna digitalizacija, posebice javnog sektora.

Detaljnije, područje Vukovarsko-srijemske županije gotovo je u potpunosti pokriveno širokopojasnim pristupom internetu, ali pokrivenost nepokretnim širokopojasnim pristupom internetu je ispod onih na državnoj razini. I prosječne brzine interneta koje se postižu u županiji, ali i u urbanim sredinama, su sporije nego što je to slučaj na državnoj razini, odnosno u

najvećim gradovima. U procesu je prelazak s bakrene infrastrukture na optičku u većini županije, posebice u urbanim sredinama.

Za sve navedene mjere i aktivnosti unapređenja digitaliziranosti predviđena su sredstva u visini od oko 65 milijuna EUR. U slučaju ispunjavanja svih zadanih ciljeva i povezanih aktivnosti, standard digitalizacije županije će se značajno podići u ovom programskom razdoblju EU fondova te će omogućiti primjenu digitalnih tehnologija i alata koji će podržati održivi razvoj gospodarstva, a posljedično i turizma u županiji.

Specifično za područje grada, već je u kontekstu infrastrukture spomenuto kako je u posljednjem razdoblju došlo do aktiviranja prve 5G mreže na području grada, kao i javnog projekta dostupnog besplatnog bežičnog interneta na glavnim točkama javnog interesa. U pogledu budućeg razvoja, u Planu razvoja grada navode se mjere i aktivnosti digitalizacije procesa evidencije socijalnih naknada, povećanje protoka informacija, a oboje u kontekstu poboljšanja javnih usluga, kao i poticanje digitalne tranzicije u poljoprivredi.

Trenutni stupanj digitalizacije u gradu je na zadovoljavajućoj razini za trenutni stupanj razvoja turizma. Iako su navedeni projekti digitalizacije usmjereni više na projekte u javnom sektoru te u djelatnost poljoprivrede, indirektno će omogućiti efikasniju alokaciju resursa unutar županije i grada te pružiti bolje iskustvo lokalnom stanovništvu, kao i samim turistima.

1.8. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom

Budući da je stupanj razvijenosti turizma nizak, jednako kao i broj turističkih resursa, a turistička infrastruktura općenito ograničena, pristupačnost osobama s invaliditetom je također ograničena. Konkretnije, Gradski muzej Županje ima postav na više katova. Sami muzejski postav nije prilagođen za lakšu konzumaciju i interpretaciju, niti je osobama s invaliditetom omogućen pristup. Trenutno stanje infrastrukture uz prirodne resurse, primarno rijeke i vodene puteve, je također ograničeno i nerazvijeno. Kao takvo je nedovoljno pristupačno u nekim slučajevima i osobama bez invaliditeta, ali svakako nepristupačno za osobe s invaliditetom.

Postoji značajan prostor za povećanje pristupačnosti turističke infrastrukture svim skupinama posjetitelja. Ponajprije uređivanjem pristupa i prostora oko vodnih resursa, daljnjim postavljanjem osvjetljenja na javnim prostorima za turističku svrhu, ali i naprednijom prilagodbom atrakcija i infrastrukture osobama s invaliditetom. Osim navedenog, ponuda smještaja i ostalih ugostiteljskih objekata u većini slučajeva nije prilagođena osobama s invaliditetom.

1.9. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji

Na području grada djeluje jedna ustanova predškolskog odgoja u gradskom vlasništvu – Dječji vrtić „Maslačak“ Županja. „Maslačak“ je javna ustanova koja obavlja djelatnost predškolskog odgoja. Vrtić djeluje kroz dva objekta, jedan veći u Centru Županje koji radi tijekom cijele godine i područni objekt u naselju Šećerana koji ne radi tijekom ljetnih mjeseci.

Grad Županja je podijeljen u dva upisna područja, između kojih je granica željeznička industrijska pruga. Južno od pruge je upisno područje Osnovne škole Ivana Kozarca Županja, koje je po površini i broju stanovnika izrazito veće od sjevernog upisnog područja, Osnovne škole Mate Lovraka Županja. Na području grada djeluju tri srednje škole: Gimnazija Županja, Tehnička škola i Obrtničko-industrijska škola Županja. Osnivač svih škola na području grada je Vukovarsko-srijemska županija. Kod osnovnih i srednjih škola vidljiv je značajan pad broja upisanih učenika u dužem razdoblju, kao direktna posljedica demografskog pada, što radi niskog nataliteta, što radi negativnih efekata migracija.

Od 2021. godine grad Županja je ima suradnju s Veleučilištem s pravom javnosti Baltazar Zaprešić, čime se proširila ponuda i mogućnost školovanja za sve zainteresirane za nastavak usavršavanja kroz visokoškolske programe. Studijski programi Veleučilišta Baltazar Zaprešić su u ponudi u online modelu. Uz navedeno, u Županji djeluju tri učilišta: Učilište Modus, Učilište Studium Županja i Učilište Županja.

Dom zdravlja kao zdravstvena ustanova za pružanje zdravstvene zaštite stanovništvu na području županijske Posavine provodi zdravstvene djelatnosti na primarnoj razini sukladno mreži javne zdravstvene službe (obiteljska

medicina, dentalna zdravstvena zaštita, dentalna tehnika, zdravstvena zaštita žena, dojenčadi i predškolske djece, laboratorijska dijagnostika, sanitetski prijevoz, patronažna zdravstvena zaštita, palijativna zdravstvena zaštita, medicina rada i ljekarnička djelatnost, tj. opskrba pučanstva lijekovima, potrošnim sanitetskim materijalom i ortopedskim pomagalicama) kao i izvanbolničku specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu i dijagnostiku.

Na području Županje socijalna skrb je organizirana putem Centra za socijalnu skrb u Županji. Skrb o starijim osobama na prostoru Grada organizirana je kroz pomoć u kući i nekoliko privatnih obiteljskih domova za starije i nemoćne. U gradu Županji djeluju brojne ustanove u kulturi: Gradska knjižnica Županja, Zavičajni muzej Stjepan Gruber, Dom mladeži, Kino Mladost Županja te Galerija Veliki kraj, Galerija „LUŽ'08“. Osim svega navedenog, na području grada djeluju i deseci udruga, primarno u područjima sporta i kulture, kao i udruge branitelja. Također, osnovan je i Savjet mladih s ciljem boljeg uključivanja mladih u javni život.

Zaključno, organiziranost i dostupnost usluga na području grada, koje se prvenstveno pružaju radi domaće populacije, u većoj mjeri pokrivaju potrebe stanovništva, ali i potrebe turista, s obzirom na njihov još uvijek relativno nizak broj. Ipak, zajednički nazivnik na svim razinama usluga je problem koji primarno proizlazi iz demografskih okolnosti, a to je manjak radne snage, što se već sada očituje u značajno manjem broju upisa u škole. Osim toga, resursi u pogledu ljudskih potencijala, ali i financija su ograničeni, a postojeće udruge civilnog društva te dijelovi javnog sektora na raspolaganju imaju manje resursa od potrebnog.

1.10. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala

Prema statističkim podacima HZZ-a i HZMO-a vidljiv je pozitivan trend vezan uz opadanje nezaposlenosti, a koji se prelijeva s državne i županijske razine. Ipak, u strukturi nezaposlenih osoba prema spolu, kao što je slučaj i u susjednim administrativnim cjelinama, značajno je više nezaposlenih žena u odnosu na muškarce. U pogledu formalne razine obrazovanja nezaposlenih osoba s područja grada, najveći udio u ukupnoj nezaposlenosti čine osobe sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem, njih više od pola. Slijede

nezaposleni sa završenom osnovnom školom, dok udio nezaposlenih osoba sa završenim visokim obrazovanjem čini nešto više od 10% ukupno nezaposlenih.

Kao što je slučaj na razini Vukovarsko-srijemske županije, potreba za ljudskim potencijalima u turizmu je u skladu s potražnjom, odnosno ona je još uvijek značajno manja nego što je to slučaj u ostatku države. S obzirom na vrlo mali broj smještajnih kapaciteta i turističkih atrakcija, potreba za kvalificiranim ljudskim potencijalima je minimalna, a prosječne plaće koje se ostvaruju u sektoru su ispod prosječnih, koje su ujedno na razini grada ispod onih koje se ostvaruju prosječno na državnoj razini. Ipak, većina turističke ponude u gradu odvija se u privatnom smještaju, gdje turizam nije jedini izvor prihoda, stoga niti zaposlenost nije potpuno realan pokazatelj zaposlenih u turizmu.

Kao što je slučaj u cijeloj županiji, dugoročno će pitanje ljudskih potencijala biti jedan od glavnih ograničavajućih faktora u razvoju turizma, a s obzirom na demografsku situaciju, potrebnu razinu iskustva te obrazovanost prisutnih ljudskih potencijala.

1.11. Analiza komunikacijskih aktivnosti

Za analizu komunikacijskih aktivnosti u obzir su uzeti službena internetska stranica turističke zajednice te kanali na društvenim mrežama. Turistička zajednica grada Županje na internetskoj stranici nema dedikiranu podstranicu za novosti iz destinacije. Međutim, na internetskoj stranici postoje redovne i ažurne informacije vezane uz te javne pozive za zakup štandova, kućica i javnih površina u okviru događanja, kao i sama događanja koja se održavaju u destinaciji. Uz to, Turistička zajednica grada Županje aktivna je na društvenoj mreže Facebook, gdje redovito objavljuje korisne informacije za lokalnu zajednicu, informacije o projektima, događanjima i planovima za upravljanje turizmom na području Županje. Jednako tako, spomenuta Turistička zajednica ima aktivan profil na društvenoj mreži TikTok, gdje je ostvarena velika vidljivost upravo u vrijeme održavanja jedne od najvažnijih manifestacija - Šokačkog sijela. Što se tiče prisutnosti u medijima, napravljen je pregled prisutnosti turističke destinacije i vijesti iz iste u online medijima. Prisutnost destinacije Županja u medijima je najznačajnija povodom velikih manifestacija, kao što je Šokačko sijelo.

1.12. Analiza konkurencije

Za analizu konkurencije uzete su destinacije koje su svojim obilježjima i turističkim proizvodima najbliži onima koji su prisutni na predmetnom području ili bi mogli biti razvijeni u budućnosti, a primarno vezano uz prirodne resurse koji su dostupni. Takve destinacije su administrativno susjedno područje Spačvanske šume, ali i grad Orašje u Bosni i Hercegovini.

Na području Spačvanske šume investicijom u Otočke virove, značajno se podignula ljestvica i turistička ponuda u susjednom području te se započeo jači razvoj turizma kroz smještajnu i ugostiteljsku ponudu, ali i kroz ponudu aktivnog turizma. Na ovaj način konkurentna destinacija je počela jače valorizirati i komercijalizirati područje Spačvanske šume, a čiji prostor sa svojim sličnostima se nastavlja i na području grada Županje. Nadalje, grad Orašje ima značajno razvijeniju smještajnu i ugostiteljsku ponudu, u kojoj prednjači manji Hotel Navis koji je kategoriziran s 4 zvjezdice te nudi i raznovrsniju i modernu ponudu hrane i pića uz samu obalu rijeke Save.

Navedene konkurentne destinacije ostvaruju i veće stope rasta nego je to slučaj u gradu Županji, a u slučaju grada Orašje, dio potražnje koji je bilo moguće ostvariti u Županji se prelijeva radi neposredne blizine i konkurentne ponude. Dodatno, obje konkurentne destinacije imaju ugostiteljske objekte više dodane vrijednosti te nude i sadržaje koji se mogu nuditi i poslovnim gostima, dok takvo što trenutno je limitirano ili gotovo nepostojeće u Županji.

Destinacije u blizini Županje imaju slične resurse te su ostvarile značajan turistički napredak, što je rezultat brojnih javnih i privatnih inicijativa koje već donose rezultate. Zbog toga Županja treba sustavno planirati svoj turistički razvoj kako bi se, koristeći iste ili slične resurse, uspjela diferencirati od već etablirane ponude u susjednim destinacijama.

1.13. Izvješće o analizi stanja

Grad Županja ima potencijal za razvoj turizma temeljen na prirodnim resursima, kulturnoj baštini i povoljnom geopolitičkom položaju. Njegove glavne prednosti uključuju očuvanu riječnu ekologiju Save s izletištem Poloji,

bogatu tradiciju poljoprivrednih manifestacija te blizinu autoceste i graničnih prijelaza prema Srbiji i BiH, što omogućuje priljev tranzitnih turista.

Međutim, među slabostima se ističu nedostatak profesionalnih kapaciteta u pogledu smještaja i ugostiteljstva, fokus na privatni smještaj niske kategorije, slaba komercijalizacija kulturnih resursa te sezonska koncentracija turističkog prometa tijekom ljeta, uz pad posjećenosti izvan sezona godišnjih odmora i pojačanog tranzita.

S jedne strane, prilike za razvoj uključuju kreiranje kružnih turističkih ruta u suradnji s Vukovarom i Vinkovcima, proširenje agroturizma s degustacijama autohtonih specijaliteta te zadržavanje tranzitnih gostiju kroz nove turističke proizvode. Također, jača komercijalizacija kulturne baštine hrvatskog sporta, poput nogometa i tenisa, može dodatno privući posjetitelje. S druge strane, prijetnje dolaze od konkurentnih, razvijenijih destinacija u susjedstvu koje su već poodmakle u javnim i privatnim inicijativama te imaju snažnije stope rasta u proteklom razdoblju.

Za unaprjeđenje turizma potrebno je integrirati ključne atrakcije u turističke pakete, povećati kvalitetu smještaja i razviti infrastrukturu za cjelogodišnji turizam. Strategija razvoja trebala bi se usmjeriti na održivost, promociju lokalne baštine i suradnju s regionalnim partnerima kako bi se Županja diferencirala na tržištu i omogućila privlačenje gostiju povrh već prisutnih tranzitnih gostiju, a u isto vrijeme omogućila dulje zadržavanje postojeće skupine gostiju.

2. Potencijal za razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda

Na temelju provedene analize stanja i završnog izvješća, evidentno je da se Županja kao turistička destinacija još uvijek nalazi u početnoj fazi, ali istovremeno raspolaže prirodnim i kulturnim turističkim resursima, koji bi se u budućnosti mogli koristiti za veću turističku komercijalizaciju. U nastavku je izložena sveobuhvatna evaluacija turističkih proizvoda sukladno službenim *Smjernicama i uputama za izradu Plana upravljanja destinacijom*, s identificiranim mogućnostima za razvoj i podizanje kvalitete turističke ponude. Analiza je inicijalno koncentrirana na detaljnu procjenu postojeće resursne osnove koja obuhvaća dostupne prirodne resurse, povijesno-kulturnu baštinu (podrobno elaborirane u prethodnom poglavlju Analize stanja) te izgrađenu infrastrukturu. Za svaki identificirani turistički proizvod provedeno je ocjenjivanje njegovog razvojnog i marketinškog potencijala prema više kriterija.

Postojeća kulturna baština = Postoji kulturna baština za turističku interpretaciju (kulturno naslijeđe)

Postojeća prirodna baština = Postoje prirodni resursi za turističku interpretaciju (rijeke, šume i sl.)

Postojeća izgrađena infrastruktura = Postoji izgrađena infrastruktura (zgrada za liječenje, staze/ sportski tereni, kongresne zgrade)

Potencijal za razvoj kroz resursnu osnovu po turističkim proizvodima, destinacija Županja¹

	Potencijal po karakteristikama turističkog proizvoda
DA/X*/NE	Realizirani potencijal (*X označava polovično realizirani potencijal)

TURISTIČKI PROIZVODI	RESURSNA OSNOVA		
	POSTOJEĆA KULturna BAŠTINA	POSTOJEĆA PRIRODna BAŠTINA	POSTOJEĆA IZGRAĐENA INFRASTRUKTURA
Kulturni turizam	X		X
Aktivni turizam		X	X
Eno-gastronomski turizam	X		
Zdravstveni turizam			NE
Sportski turizam	DA		X
Agroturizam		X	
Gradski turizam	NE		
Turizam na rijekama i jezerima		DA	X
Lovni turizam		NE	
Poslovni turizam (MICE)			NE

Izvor: Obrada autora.

Iz provedene analize vidljivo je kako su turistički proizvodi na koje bi se budući razvoj destinacije trebao fokusirati vezani uz poljoprivredne resurse, baštinu samog kraja, prirodni resurs rijeke Save i njene okolice, kao i baštinu hrvatskog

¹ Napomena: Polazište analize su turistički proizvodi navedeni kroz Strategiju održivog turizma RH do 2030.

sporta, koji je imao svoje početke na ovim područjima u jednim od trofejnijih sportova u modernoj povijesti Hrvatske, ali i globalno među najpopularnijima - nogometu i tenisu.

Nadalje, za sveobuhvatno sagledavanje turističkih proizvoda, uspoređena je strateška prioritizacija proizvoda s resursnom osnovom kroz destinaciju. Analizom su integrirane dvije perspektive - ona potencijala za razvoj na temelju resursne osnove te strateške prioritizacije turističkih proizvoda kroz *Plan razvoja grada Županje do 2027. godine*. Cilj analize je definiranje resursne i strateške podloge za definiranje strateškog pravca i prioritizacije kroz turističke proizvode.

Strateška prioritizacija turističkih proizvoda, destinacija Županja

TURISTIČKI PROIZVOD	JE LI PROIZVOD PRIORITIZIRAN KROZ STRATEŠKI DOKUMENT?	POSTOJI LI RESURSNA OSNOVA U DESTINACIJI ZA RAZVOJ PROIZVODA?	KLJUČNA IDENTIFICIRANA PODRUČJA S POTENCIJALOM KROZ PRIORITIZACIJU I RESURSNU OSNOVU
Kulturni turizam	DA	X	Identificiran potencijal za daljnji razvoj, posebice vezan uz gradski muzej te baštinu vezanu uz razvoj sporta
Aktivni turizam	DA	X	Identificiran potencijal za daljnji razvoj proizvoda, primarno u uskom pojasu uz rijeku Savu i na samoj rijeci
Eno-gastronomski turizam	NE	NE	Nije identificiran potencijal
Zdravstveni turizam	NE	NE	Nije identificiran potencijal
Sportski turizam	DA	X	Identificiran potencijal povezan s baštinom sporta te trenutnom postojećom infrastrukturom, ali u zapuštenom stanju

Agroturizam	NE	DA	Identificiran potencijal za razvoj proizvoda na temelju značajnog udjela poljoprivrede u gospodarstvu Grada, ali je potrebno konceptualno napraviti snažne iskorake
Gradski turizam	NE	NE	Nije identificiran potencijal
Turizam na rijekama i jezerima	DA	DA	Snažnije iskorištavanje rijeke Sava i njene obale za razvoj aktivnosti i života lokalnog stanovništva
Lovni turizam	NE	NE	Nije identificiran potencijal
Poslovni turizam (MICE)	NE	NE	Nisu identificirane značajnije tržišne ni infrastrukturne podloge za razvoj proizvoda

Izvor: Obrada autora.

Osim analize resursa i strateške prioritizacije, za određivanje budućih koraka u razvoju destinacije, kao i pojedinih turističkih proizvoda, provedena je i analiza razine razvijenosti svakog turističkog proizvoda. Ova analiza temeljila se na sljedećim čimbenicima, koji su poslužili kao osnova za procjenu razvojnog i marketinškog potencijala proizvoda:

- Razina razvijenosti turističke infrastrukture
- Raznolikost i atraktivnost ponude
- Promocija i prepoznatljivost destinacije
- Procjena broja posjetitelja i motivacije za dolazak.

Na temelju ovih kriterija izrađena je procjena razvijenosti turističkih proizvoda. Za one proizvode koji su dosegili višu razinu razvijenosti, utvrđen je i dodatni potencijal za daljnji razvoj, što je poslužilo kao osnova za definiranje mjera i projekata unutar Plana upravljanja. Rezultati analize, poredani od najrazvijenijih do manje razvijenih, prikazani su u nastavku.

Procjena razvijenosti turističkih proizvoda, destinacija Županja

TURISTIČKI PROIZVOD	OBRAZLOŽENJE
Kulturni turizam	- Prepoznatljivi elementi lokalne kulture interpretirani su kroz muzej grada te nekoliko manifestacija koje se održavaju na godišnjoj razini. Identificirani potencijal: - Mogućnost dodatne interpretacije povijesti grada, posebice vezane uz industrijsku i povezanu sportsku prošlost, koja je značajna i na državnoj razini
Turizam na rijekama i jezerima	- Trenutno je infrastruktura uz rijeku Savu na niskoj razini, odnosno uređene su osnovne šetnice bez većih pristaništa ili mogućnosti veće komercijalizacije u turističke svrhe Identificirani potencijal: - Uređivanje pristaništa za brodove, posebice u turističke svrhe - Produljivanje i nadogradnja postojećih šetnica u svrhu lakše rekreacije i kretanja - Uređenje obala kao kupališta i prostora za rekreaciju - Povezivanje s obalom u BiH i razvoj prekogranične suradnje
Sportski turizam	- Baština industrijalizacije 19. stoljeća donijela je gradu jedinstvenu povijest sporta na prostoru države, gdje je započet razvoj nogometa i tenisa Identificirani potencijal: - Trenutno ograničenu i djelomično zapuštenu sportsku infrastrukturu potrebno je obnoviti - Nakon toga postoji potencijal za daljnji razvoj i veću atraktivnost destinacije za pripreme sportaša, ali za što je potrebno osigurati i smještajne kapacitete i ostalu infrastrukturu
Agroturizam	- Obzirom na značajnu poljoprivrednu djelatnost, u i oko samog grada, te bogatu baštinu pripreme lokalnih jela, mesnih i ribljih, moguć je jači razvoj ovog proizvoda, ali će isto primarno biti predmet privatnih inicijativa.
Aktivni turizam	- Tržišno aktualiziran u manjoj mjeri kroz aktivnosti uz i na rijeci Savi, ali uz zapostavljen razvoj infrastrukture - Postoji relativno slaba šira tržišna prepoznatljivost proizvoda, uz visok prirodni potencijal (rijeke, šume, ravnice)

Izvor: Obrada autora.

Zaključno, postoji značajan potencijal u turističkim proizvodima i njihovoj tržišnoj atraktivnosti. Posebice u kontekstu kulturnog i sportskog turizma, kao i turizma na rijekama i jezerima, te agroturizma specifičnog za cijelo područje Slavonije. Međutim, navedeni turistički proizvodi su u početnoj fazi razvoja. Stoga su nužne značajne javne i privatne investicije, prvenstveno u infrastrukturu, kako bi se turizam unaprijedio, a lokalnoj zajednici omogućila bolja kvaliteta života.

3. Pokazatelji održivosti na razini destinacije

U skladu s odredbama Zakona o turizmu plan upravljanja destinacijom treba biti temeljen na pokazateljima održivosti destinacije. Pokazatelji održivosti pružaju strukturu i smjernice kako bi turističke destinacije mogle sustavno pratiti, ocjenjivati i poboljšavati svoje održivosti, što je ključno u eri kada su održivi pristupi postali ključni za dugoročni uspjeh turizma. Popis obveznih i specifičnih pokazatelja za praćenje održivosti, izvor i evidentiranje podataka koji su potrebni za izračun navedenih pokazatelja uređen je Pravilnikom o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma.

Izračun vrijednosti obveznih i odabranih specifičnih pokazatelja te njihova vizualizacija objavljuje se u pravilu u svibnju tekuće godine za prethodnu godinu. Do uspostave integriranog informacijskog sustava turizma podaci o izračunatim vrijednostima obveznih i odabranih specifičnih pokazatelja te njihova vizualizacija objavljuju se na internetskoj stranici nadležne turističke zajednice.

3.1. Izvori podataka

Turistička zajednica grada Županje planira potrebne podatke za izračunavanje pokazatelja održivosti destinacije prvenstveno prikupljati iz javno dostupnih izvora i službenih evidencija javnopravnih tijela, koristeći integrirani informacijski sustav turizma. Do potpune uspostave e-usluga, baza podataka i sustava za analizu podataka unutar integriranog informacijskog sustava turizma, turistička zajednica će voditi i pohranjivati podatke u elektroničkom obliku. Izračunate vrijednosti obveznih i odabranih specifičnih pokazatelja, kao i njihova vizualizacija, redovito će se objavljivati na službenoj internetskoj stranici spomenute turističke zajednice.

3.2. Izračun pokazatelja održivosti

Pokazatelji održivosti izračunati su na temelju najnovijih dostupnih podataka za 2024. godinu, a u slučajevima gdje ti podaci nisu bili dostupni zbog vremena izrade dokumenta, korišteni su podaci iz 2023. godine. Podaci su prikupljeni prvenstveno iz sekundarnih izvora, kao i putem primarnog istraživanja lokalnog stanovništva i posjetitelja (online anketa). Za pojedine pokazatelje, unatoč dostupnosti podataka o potrošnji, rezultati nisu mjerljivi niti interpretabilni zbog vrlo niske učestalosti pojave (primjerice, otpad iz turizma, potrošnja vode i energije u turizmu) u odnosu na ukupnu lokalnu zajednicu. Važno je naglasiti da ovi rezultati odražavaju trenutno stanje, a njihova puna interpretacija bit će moguća nakon ponovnog mjerenja 2028. godine.

3.2.1. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	BROJ TURISTIČKIH NOĆENJA NA STOTINU STALNIH STANOVNIKA U VRHU TURISTIČKE SEZONE (ZL-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST/ European Tourism Indicator System (u daljnjem tekstu: ETIS) (prilagodba) – Broj turista/jednodnevnih posjetitelja na 100 stanovnika
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom, održivo upravljanje prostorom
	Povezanost s ciljevima Ujedinjenih naroda za održivi razvoj (Sustainable Development Goals, u daljnjem tekstu: SDG)	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja

	Povezanost sa Strategijom razvoja održivog turizma do 2030. (Narodne novine, br. 2/23; u daljnjem tekstu: Strategija) i Nacionalnim planom razvoja održivog turizma do 2027. godine (u daljnjem tekstu: Nacionalni plan)	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u odnosu na stotinu stalnih stanovnika u vršnom mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom.
	Opis	Ovim pokazateljem se nastoji procijeniti tzv. intenzitet turizma, odnosno razina objektivnog opterećenja koju turizam u periodu glavne turističke sezone stvara po lokalno stanovništvo, ali i prostor te infrastrukturu. Valja uočiti postojanje razlike između ovog pokazatelja, koji se može smatrati objektivnim, u odnosu na različite pokazatelje dojma koji lokalno stanovništvo ima o turizma, koji se s druge strane mogu smatrati subjektivnim pokazateljima.
Podaci	Naziv podataka	Noćenje turista predstavlja svaku registriranu noć posjetitelja u objektu koji pruža uslugu smještaja. Stalnim stanovnikom se smatra osoba koja ima prebivalište ili boravište na lokaciji turističke destinacije.
	Mjerna jedinica	Registrirano noćenje u smještajnom objektu. Stalni stanovnik destinacije.
	Izvor podataka/potencijalni izvor	eVisitor; DZS, Statistika u nizu »Gradovi u statistici« (https://podaci.dzs.hr/media/bz5hplcj/gradovi-u-statistici.xlsx) PC-Axis baza podataka Turizam, Intenzitet turizma, PX-Web – informacije (dzs.hr)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni

	Periodičnost prikupljanja podataka	Podaci su kontinuirano dostupni na godišnjoj razini.		
Metodologija izračuna pokazatelja	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika <i>pokazatelj</i> $= \frac{\text{ukupan broj noćenja turista u vršnom mjesecu}}{\text{broj dana u vršnom mjesecu} \cdot \text{broj stalnih stanovnika u destinaciji}/100}$ Pod pojmom »vršni mjesec« misli se na mjesec u kojem je ostvaren najveći broj noćenja.			
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje			
2024. (početna vrijednost)	2025.	2026.	2027.	2028.
0,37				

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	ZADOVOLJSTVO LOKALNOG STANOVNIŠTVA TURIZMOM (ZL-2)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: C.1.2 Udio lokalnog stanovništva koji su zadovoljni turizmom u destinaciji
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 – Zdravlje i blagostanje Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su zadovoljni turizmom u destinaciji u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji

	Opis	Zadovoljstvo stanovnika razvojem turizma bitan je cilj održivog upravljanja destinacijom, pri čemu je pozitivan stav stanovnika prema razvoju turizma jedan od ključnih elemenata njegove uspješnosti. Tamo gdje turizam nije podržan može se očekivati otpor stanovnika prema infrastrukturnim ulaganjima. Dodatno, gostoljubivi domaćini jedan su od ključnih faktora u formiranju cjelokupnog zadovoljstva turista posjetom.			
	Podpokazatelji	– udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom kod onih koji ostvaruju koristi od turizma – udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma			
Podaci	Naziv podataka	Zadovoljstvo turizmom u destinaciji			
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika koji su zadovoljni turizmom u destinaciji - ocjena 4 ili 5			
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem			
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine			
Metodologija izračuna pokazatelja		Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika zadovoljnih turizmom i ukupnog broja ispitanika. Pokazatelj se računa na ukupnom skupu te zasebno na skupu ispitanika koji ostvaruju koristi od turizma i na skupu ispitanika koji ne ostvaruju koristi od turizma. Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom i udio stanovnika koji ostvaruju koristi od turizma u destinaciji procjenjuje se pitanjima koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja.			
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine			
2025. (početna vrijednost)		2029.	2033.	2037.	2041.
30 % (ocjene 4 i 5 na skali 1-5)					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	ZADOVOLJSTVO CJELOKUPNIM BORAVKOM U DESTINACIJI (ZT-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST: Ukupno zadovoljstvo posjetitelja s destinacijom ETIS A.2.1: Udio posjetitelja koji su zadovoljni svojim cjelokupnim iskustvom u destinaciji UN TOURISM – MST: Namjera preporuke destinacije od strane posjetitelja
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv gospodarski rast, puna zaposlenost i dostojanstven rad za sve Cilj 12 – Održiva potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena zadovoljstva turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja cjelokupnim boravkom u destinaciji na skali od 0 do 100. Procjena neto spremnosti na preporuku na skali od 0 do 100, posebno za turiste koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevne posjetitelje.
	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Ne postoji jedinstveni standard za procjenu zadovoljstva kupaca. Zadovoljstvo je složeni pokazatelj koji se može mjeriti na različite načine, poput percepcije kvalitete, percepcije vrijednosti, i raskoraka između očekivanog i stvarnog iskustva. Primjenom različitih standarda mjerenja zadovoljstva (koji ujedno predstavljaju različite standarde na koje se kupci referiraju prilikom kupnje) i njihovim integriranjem u jedinstveni pokazatelj u skladu s validiranom metodologijom Američkog indeksa zadovoljstva klijenta (eng. American Customer Satisfaction Index – ACSI) postignut je sveobuhvatniji pristup mjerenju kvalitete cjelokupnog iskustva posjetitelja. Neto spremnost na preporuku smatra se jednim od glavnih standarda za vrednovanje iskustva korisnika proizvoda/usluga u različitim industrijama, a koristi se i za predviđanje lojalnosti kupaca. Zasniva se na pitanju o vjerojatnosti preporuke proizvoda/usluge rodbini, prijateljima i/ili kolegama. Preporuke rodbine i

		prijatelja (eng. word of mouth) ujedno su jedan od najvažnijih izvora informacija prilikom odabira destinacije putovanja, te u kombinaciji s pokazateljem o zadovoljstvu daje pravu sliku utiska same destinacije.			
	Podpokazatelji (opcionalno)	– Udio (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja koji su zadovoljni boravkom u destinaciji – Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u sezoni – Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u predsezoni ili posezoni – Neto spremnost na preporuku destinacije u sezoni – Neto spremnost na preporuku destinacije u predsezoni ili posezoni			
Podaci	Naziv podataka	1. zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji 2. nepotvrđivanje očekivanja 3. usporedba s idealnim boravkom 4. namjera preporuke destinacije prijateljima, rodbini ili kolegama			
	Mjerna jedinica	1., 2. i 3. Prosječna vrijednost zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja 4. Udio (%) promotora (eng. promoters) odnosno onih koji su skloni preporučiti destinaciju			
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1., 2., 3. i 4. Anketa turista i jednodnevnih posjetitelja			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1., 2., 3. i 4. Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem			
	Periodičnost prikupljanja podataka	1., 2., 3. i 4. Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine			
Metodologija izračuna pokazatelja		Vrijednost pokazatelja ZT-1 – Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom sastoji se od: (i) vrijednosti indeksa zadovoljstva posjetitelja destinacijom i (ii) neto spremnost na preporuku destinacije Vrijednosti pokazatelja mjere se pomoću varijabli/pitanja koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja, donesenih od strane ministarstva nadležnog za poslove turizma.			
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine			
2025. (početna vrijednost)		2029.	2033.	2037.	2041.
1. 67 % zadovoljni posjetom 2. 58 % iznad očekivanja					

3. 42 % vidi boravak kao najbolji mogući 4. 42 % bi preporučilo destinaciju				
--	--	--	--	--

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	UDIO ATRAKCIJA (LOKALITETA) PRISTUPAČNIH OSOBAMA S INVALIDITETOM PD-1	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS – Postotak turističkih atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom i/ili koje sudjeluju u prepoznatim shemama pristupačnosti
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – pristupačnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice – Pružanje javno dostupnih informacija o atrakcijama doprinosi stvaranju održivih i otpornih urbanih područja, pomažući u planiranju i upravljanju urbanim razvojem, uključujući turističke destinacije. Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast – Informacije koje promiču turističke destinacije mogu doprinijeti održivom ekonomskom rastu i stvaranju kvalitetnih radnih mjesta.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prikazuje udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom u odnosu na ukupan broj atrakcija u destinaciji prepoznatim planom upravljanja
	Opis i svrha	Atrakcije kao razlog dolaska u destinaciju mogu biti iznimno raznolike i različite dostupnosti, stoga je svrha ovog pokazatelja uvid u mogućnosti obilaska atrakcija i lokaliteta od interesa osobama s invaliditetom (osobama s tjelesnim, intelektualnim mentalnim i osjetilnim oštećenjem zdravlja), pri čemu se pristupačnost očituje u fizičkoj pristupačnosti i pristupačnosti informacija i komunikacija.
	Podpokazatelji	– Udio atrakcija (lokaliteta) fizički pristupačnih osobama s invaliditetom – Udio atrakcija (lokaliteta) informacijski i komunikacijski pristupačnih osobama s invaliditetom.
Podaci	Naziv podataka	1. Ukupan broj atrakcija dostupnih za posjećivanje (temeljem plana upravljanja) 2. Broj pristupačnih atrakcija

	Mjerna jedinica	Broj atrakcija			
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. Plan upravljanja 2. Evidencija TZ-a o pristupačnosti atrakcija (turistički katastar) 3. Evidencija TZ-a Javne turističke infrastrukture (JTI) destinacije za Popis Javne turističke infrastrukture (JTI).			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. i 2. Podaci su djelomično dostupni 3. Podatak je dostupan			
	Primarno istraživanje (smjernice)	Kontinuirano vođenje evidencija o stanju i dostupnosti atrakcija od strane TZ-ova			
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje			
Metodologija izračuna pokazatelja		EA – broj svih evidentiranih atrakcija u destinaciji EAP – broj atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom $\text{Udio pristupačnih atrakcija} = \frac{EAP}{EA} \times 100$			
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine			
2024. (početna vrijednost)		2026.	2028.	2030.	2032.
-					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	BROJ ORGANIZIRANIH TURISTIČKIH AMBULANTI (SD-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja sa međunarodnim sustavima	Global Sustainable Tourism Council (dalje u tekstu: GSTC) – Usluge u zajednici (community services)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – sigurnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je broj organiziranih turističkih ambulanti u svrhu provođenja mjera zdravstvene zaštite za

		povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima.			
	Opis	Sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje zdravstvena zaštita turističku ambulantu može organizirati jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, jedinica lokalne samouprave, turistička zajednica, druga pravna i fizička osoba koja obavlja ugostiteljsku djelatnost i/ili pruža usluge u turizmu, zdravstvena ustanova, trgovačko društvo koje obavlja zdravstvenu djelatnost ili privatni zdravstveni radnik, koji su dužni utvrditi i razdoblje rada turističke ambulante tijekom godine. Turistička ambulanta organizira se izvan mreže javne zdravstvene službe. Posebnim propisom o normativima i standardima za turističku ambulantu određeni su minimalni normativi i standardi u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme koje mora ispunjavati turistička ambulanta. Zbog potrebe osiguranja provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima, jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, za svaku sljedeću turističku sezonu utvrđuje minimalni broj turističkih ambulanti za svoje područje na temelju broja dolazaka turista u prethodnoj godini.			
	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P			
Obilježja podataka	Naziv	Broj organiziranih turističkih ambulanti temeljem posebnog zakona kojim se uređuje zdravstvena djelatnost			
	Mjerna jedinica	Broj			
	Izvor /potencijalni izvor	Jedinica područne (regionalne) samouprave - Grad Županja			
	Dostupnost i podatkovni jaz	Podatak je dostupan			
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje			
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj je informacija o broju ambulanti u destinaciji, te se broj direktno preuzima i služi kao pokazatelj.			
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje			
2024. (početna vrijednost)		2025.	2026.	2027.	2028.
0					

3.2.2. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na okolišne aspekte održivosti

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	OMJER POTROŠNJE VODE PO TURISTIČKOM NOĆENJU U ODNOSU NA PROSJEČNU POTROŠNJU VODE PO STALNOM STANOVNIKU DESTINACIJE (IZRAŽENO PO OSOBI I PO NOĆENJU) (UVR-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja sa međunarodnim sustavima	ETIS: Potrošnja pitke vode po turističkom noćenju u usporedbi s potrošnjom vode općeg stanovništva po osobi po noći (D.5.1.)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – upravljanje vodnim resursima
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 6 Čista, pitka voda i higijenski uvjeti Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine vode isporučene u smještajnim objektima destinacije u odnosu na ukupnu potrošnju vode u destinaciji, koji daje uvid u opterećenje turizma na vodni resurs destinacije.
	Opis	Ograničavajući čimbenik razvoja turizma u pojedinim destinacijama je dostupnost vode, odnosno njena nepovoljna prostorna i vremenska raspodjela, osobito u Jadranskoj Hrvatskoj te u ljetnim mjesecima, kao i gubici vode u vodoopskrbnom sustavu. Vođenje evidencije o ukupnoj finalnoj potrošnji vode dužno je provoditi i osigurati nadležno tijelo za upravljanje vodnim resursima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju posebnog zakona kojim se uređuje upravljanje vodama
	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P
Obilježja podataka	Naziv	1. Ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (m ³) 2. Ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (m ³) 3. Broj ostvarenih turističkih noćenja u smještaju u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja

		4. Broj ostvarenih turističkih noćenja u smještaju u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja 5. Broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup sigurnoj vodi ili imaju priključak na javnu vodoopskrbu ili imaju mogućnost priključenja na javnu vodoopskrbu u destinaciji
	Mjerna jedinica	N/P
	Izvor /potencijalni izvor	1. Javni isporučitelji vodne usluge – Vodovod/komunalno poduzeće, interni izvještaji o mjesečnoj potrošnji vode 2. Javni isporučitelji vodne usluge – Vodovod/komunalno poduzeće, interni izvještaji o mjesečnoj potrošnji vode 3. – 5. eVisitor 6. DZS, Naselja obuhvaćena mrežom javne vodoopskrbe i Statističko izvješće – Stanovništvo RH (godišnje procjene)
	Dostupnost i podatkovni jaz	1. – 6. Podatak nije dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1 – 6. Svake dvije godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava kao omjer (%) finalne potrošnje vode po noćenju turista (m^3) u smještajnim objektima destinacije i u odnosu na potrošnju vode po stanovniku destinacije (m^3). F_1 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja F_2 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T_1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T_2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja N_1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N_2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) S – broj stanovnika u destinaciji $\text{potrošnja vode po noćenju turista} = \frac{F_2 N_1 - F_1 N_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2}$ <i>potrošnja vode po noćenju stanovnika</i> $= \frac{1}{S} \left(\frac{T_2 F_1 - T_1 F_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2} \right)$

		$\text{omjer potrošnje vode po noćenju turista i stanovnika} = \frac{\text{potrošnja vode po noćenju turista}}{\text{potrošnja vode po noćenju stanovništva}} \times 100$ Alternativna metoda: Anketa gospodarskih subjekata u turizmu u smještajnim objektima = norma potrošnje vode turista po noćenju / potrošnja vode			
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine			
2024. (početna vrijednost)		2026.	2028.	2030.	2032.
-					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	OMJER KOLIČINE KOMUNALNOG OTPADA NASTALE PO NOĆENJU TURISTA I KOLIČINE OTPADA KOJE GENERIRA STANOVNIŠTVO U DESTINACIJI (TONE) (GO-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Količina otpada koju proizvodi odredište (tone po stanovniku po godini ili po mjesecu) (D.3.1.) (prilagođeno)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – gospodarenje otpadom
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prati omjer količina komunalnog otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u usporedbi s količinama otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone po stanovniku, u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja)
	Opis	Pokazateljem se prati ostvarenje veze između proizvodnje otpada u turizmu i gospodarskog rasta te uspješnost sprečavanja nastanka otpada u destinaciji. Ukazuje na okolišni aspekti rizika u turističkim destinacijama gdje nedovoljno adekvatna infrastruktura gospodarenja otpadom u kombinaciji sa povećanom turističkom aktivnosti

		može ugroziti konkurentnost turističke destinacije. Pokazatelj je važan za atraktivnost destinacije i u slučaju neuređenog ili preopterećenog (prekapacitiranog) sustava gospodarenja otpadom što predstavlja ograničavajući čimbenik razvoja destinacije. Noćenja turista jesu svaka registrirana noć osobe (turista) u objektu koji pruža uslugu smještaja (prijavljena noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju u sustavu eVisitor). Komunalni otpad je miješani komunalni otpad i odvojeno sakupljeni otpad. Javna usluga sakupljanja komunalnog otpada podrazumijeva prikupljanje komunalnog otpada na području pružanja javne usluge putem spremnika od pojedinog korisnika i prijevoz i predaju tog otpada ovlaštenoj osobi za obradu takvoga otpada.
	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P
Obilježja podataka	Naziv	1. Ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (tone) 2. Ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (tone) 3. Ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima destinacije u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja 4. Ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima destinacije u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja 5. Broj stanovnika u destinaciji
	Mjerna jedinica	1. i 2. tone 3, 4 i 5. N/P
	Izvor /potencijalni izvor	1. i 2. pružatelj javne usluge koje je a) trgovačko društvo koje osniva jedna ili više jedinica lokalne samouprave (JLS), temeljem odluke predstavničkog tijela JLS ili pravna ili b) fizička osoba – obrtnik temeljem koncesije dodijeljene odlukom predstavničkog tijela JLS / Upravni odjeli jedinica lokalne/područje samouprave 3. – 4. eVisitor 5. DZS, Popis stanovništva RH (godišnje procjene)
	Dostupnost i podatkovni jaz	1. i 2. Podatak je djelomično dostupan 3. i 4. Podatak je dostupan 5. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 5. Svake dvije godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava kao omjer količine otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u odnosu na ukupne količine komunalnog otpada nastale u

		destinaciji u mjesecima s najnižom i najvišom turističkom aktivnosti F_1 – ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (tone) F_2 – ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T_1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T_2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja S – broj stanovnika u destinaciji N_1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N_2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) W_{TN} – količina otpada po turističkom noćenju, $W_{TN} = \frac{F_2 N_1 - F_1 N_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2}$ W_{RN} – količina otpada po noćenju stanovnika, $W_{RN} = \frac{1}{S} \left(\frac{T_2 F_1 - T_1 F_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2} \right)$ W_T – količina otpada nastalog zbog noćenja turizma u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja noćenja u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (T_2) i količine otpada po turističkom noćenju (W_{TN}), $W_T = T_2 \times W_{TN}.$ W_R – količina otpada od lokalnog stanovništva u destinaciji u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja stanovnika (S), broja dana u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (N_2) i količine otpada po noćenju stanovnika (W_{RN}), $W_R = S \times N_2 \times W_{RN}.$ <i>omjer količine komunalnog otpada koji su proizveli turist u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju i lokalno stanovništvo</i>
--	--	---

		$(\text{za promatrani period}) = \frac{W_T}{W_R}$			
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine			
2024. (početna vrijednost)		2026.	2028.	2030.	2032.
-					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	UDIO ZAŠTIĆENIH PODRUČJA U DESTINACIJI U UKUPNOJ POVRŠINI DESTINACIJE (UKUPNO I POJEDINAČNO PO KATEGORIJI ZAŠTITE) (BR-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST – Postotak zaštićenih područja (morskih i kopnenih) prema ukupnoj površini
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – zaštita bioraznolikosti
	Povezanost sa SDG	Cilj 13: Klimatske promjene – zaštita prirodnih područja doprinosi ublažavanju klimatskih promjena kroz očuvanje šuma i drugih ekosustava koji apsorbiraju ugljikov dioksid. Cilj 14: Život ispod vode – ovaj cilj uključuje očuvanje i održivo korištenje oceana, mora i morskih resursa. Zaštićena prirodna područja mogu uključivati morske i obalne ekosustave. Cilj 15: Život na zemlji – usredotočuje se na zaštitu, obnovu i održivu upotrebu kopnenih ekosustava te očuvanje bioraznolikosti i zaustavljanje degradacije zemljišta i gubitka staništa.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira udio zaštićenih prirodnih područja (dalje u tekstu: ZPP) (kopnenih i morskih) i područja ekološke mreže Natura 2000, u ukupnoj površini destinacije (jedan ili više JLS-ova), te njihova struktura prema kategoriji zaštite.
	Opis	Turizam zasnovan na prirodi brzo raste, a jedan od ključnih faktora za iskustvo posjetitelja je kvaliteta okoliša. Bioraznolika područja privlače turiste, posebno ona s infrastrukturom koja omogućava pristupačnost. Očuvanje kopnene i morske bioraznolikosti ključno je za očuvanje značajnih ekonomskih koristi koje države ostvaruju od turizma. Udio zaštićenih područja ukazuje na

		aktivnosti vezane za očuvanje bioraznolikosti te na očuvanje, obnovu i održivu upotrebu ekosustava i njihovih usluga.			
	Podpokazatelji (opcionalno)	– udio zaštićenih prirodnih područja i područja ekološke mreže Natura 2000 u ukupnoj površini destinaciji – kategorije zaštićenih prirodnih područja u destinaciji			
Podaci	Naziv podataka	1. Površina zaštićenih prirodnih područja prema kategoriji 2. Kategorija zaštite prirodnih područja 3. Površina destinacije			
	Mjerna jedinica	1. Površina ZPP 2. Kategorija zaštite 3. Površina destinacije			
	Izvor podataka/potencija Ili izvor	Bioportal Bioportal Podaci JLS-a			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. – 3. Podatak je dostupan			
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 3. Na razini godine			
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava kao udio površina zaštićenih područja u destinaciji u odnosu na ukupnu površinu destinacije i prema kategorijama zaštite temeljem zakona kojim se uređuje zaštita prirode			
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine			
2024. (početna vrijednost)		2028.	2032.	2036.	2040.
0 %					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)		OMJER POTROŠNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE PO TURISTIČKOM NOĆENJU U ODNOSU NA POTROŠNJU ELEKTRIČNE ENERGIJE STALNOG STANOVNIŠTVA DESTINACIJE (UEN-1)			
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja sa međunarodnim sustavima	ETIS: Potrošnja energije po turističkom noćenju u usporedbi s potrošnjom energije općeg stanovništva po osobi po noći			
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – održivo upravljanje energijom			

	Povezanost sa SDG	Cilj 7. Pristupačna energija iz čistih izvora Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije, a temelji se na sezonalnosti potrošnje.
	Opis	Ovaj pokazatelj daje uvid u opterećenje energetske infrastrukture i potrebe implementacije održivih oblika energije. S obzirom na intenzivnu potrebu za energijom tijekom visoke sezone, posebice u Jadranskoj Hrvatskoj, važno je razmotriti stvarno opterećenje.
	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P
Obilježja podataka	Naziv	1. Ukupna finalna potrošnja el. energije u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenim brojem noćenja 2. Ukupna finalna potrošnja el. energije u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja 3. Broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenih noćenja 4. Broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih noćenja 5. Broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup elektro-energetskoj mreži
	Mjerna jedinica	1. i 2. KWh 3., 4. – noćenje 5. stanovnik
	Izvor/potencijalni izvor	1. i 2. HEP-ODS 3., 4. – eVisitor 5. DZS, Statističko izvješće – Stanovništvo RH (godišnje procjene)
	Dostupnost i podatkovni jaz	1. i 2. Podatak nije potpuno dostupan 3. – 5. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 5. Svake četiri godine

Metodologija izračuna pokazatelja	Pokazatelj se izračunava kao omjer finalne potrošnje el. energije po noćenju turista (kWh) u smještajnim objektima u odnosu na potrošnju el. energije po stanovniku destinacije (kWh). F_1 – ukupna finalna potrošnja el. energije u kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenim brojem noćenja F_2 – ukupna finalna potrošnja el. energije kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih noćenja T_1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim ostvarenim brojem noćenja T_2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja S – broj stanovnika u destinaciji N_1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N_2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) <i>potrošnja el. energije po noćenju turista</i> $= \frac{F_2 N_1 - F_1 N_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2}$ <i>potrošnja el. energije po noćenju stanovnika</i> $= \frac{1}{S} \left(\frac{T_2 F_1 - T_1 F_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2} \right)$ <i>omjer potrošnje el. energije po noćenju turista i stanovnika</i> $= \frac{\text{potrošnja el. energije po noćenju turista}}{\text{potrošnja el. energije po noćenju stanovnika}} \times 100$			
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine			
2024. (početna vrijednost)	2028.	2032.	2036.	2040.
Nema egzaktnih podataka za potrošnju turista, ali iz vršnih opterećenja u zimskom i ljetnom periodu za Elektru Vinkovci (pokriva područje Grada, ali i većine Županije) vidljivo je kako u periodima manje posjećenosti (zima) je vršno opterećenje veće nego ljeti, iz čega se može zaključiti kako je utjecaj turizma minimalan				

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	USPOSTAVLJEN SUSTAV ZA PRILAGODBU KLIMATSKIM PROMJENAMA I PROCJENU RIZIKA (UPK-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC – Postojeći sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 – Zdravlje i dobrobit Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog međuodnosa turizma i klime
Pokazatelj	Definicija	Pokazateljem se utvrđuje postoji li u destinaciji sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika
	Opis	Članak 7. Pariškog sporazuma postavlja globalni cilj »poboljšanja sposobnosti prilagodbe, jačanja otpornosti i smanjenja ranjivosti na klimatske promjene«. Provedba nacionalnih i lokalnih planova prilagodbe, izgradnja kapaciteta i tehnologije te povećani financijski tokovi navedeni su kao ključni alati za provedbu aktivnosti prilagodbe. Sektor turizma je jedan od pet najranjivijih sektora na klimatske promjene. Stoga je uspostava sustava za procjenu izloženosti, otpornosti i rizika te provedbu mjera za prilagodbu klimatskim promjenama na svim razinama ključna za održivost turizma kao ključne gospodarske grane u Republici Hrvatskoj. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20) i Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19) reguliraju pitanje prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj.
	Podpokazatelji (opcionalno)	– N/P
Podaci	Naziv podataka	Doneseni i provedeni strateški, planski ili programski dokumenti koji integriraju koncept prilagodbe klimatskim promjenama i procjenu rizika na razini destinacije
	Mjerna jedinica	N/P

	Izvor podataka/potencijalni izvor	Upravni odjeli JLS			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan			
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje			
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj je informacija o tome je li destinacija donijela dokumente (strategiju i/ili plan i/ili program) te koji je napredak/udio mjera u provedbi i/ili implementiranih mjera za prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena i procjenu rizika – DA/NE/ udio mjera u provedbi i/ili implementiranih			
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine			
2024. (početna vrijednost)		2026.	2028.	2030.	2032.
NE					

3.2.3. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na ekonomske aspekte održivosti

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	UKUPAN BROJ DOLAZAKA TURISTA U MJESECU S NAJVEĆIM OPTEREĆENJEM (TP-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST (prilagodba) – Postotak godišnjeg broja dolaznih posjetitelja u mjesecima ili tromjesečju s najvećim opterećenjem
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – turistički promet
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa/ Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj dolazaka turista u destinaciji u mjesecu koji se smatra glavnom turističkom

		sezonom temeljem broja ostvarenih noćenja što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom kontekstu.			
	Opis	Priljev posjetitelja u turističku destinaciju predstavlja obvezni uzrok potrebe za upravljanjem održivošću destinacije. S obzirom na činjenicu da turizam predstavlja uglavnom sezonalnu aktivnost, ovim pokazateljem svakako valja uzeti u obzir razlike u priljevu posjetitelja unutar i van turističke sezone, pri čemu je priljev posjetitelja u periodu glavne, odnosno visoke turističke sezone najrelevantniji podatak za upravljanje održivošću destinacije.			
Podaci	Naziv podataka	Ukupan broj dolazaka turista kao broj osoba koje su se u destinaciji prijavile i ostvarile noćenje u objektu koji pruža uslugu smještaja.			
	Mjerna jedinica	Dolazak, odnosno prijava posjetitelja u smještajnom objektu			
	Izvor podataka/potencijalni izvor	DZS			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan			
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podaci su kontinuirano dostupni na godišnjoj razini.			
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj je informacija o ukupnom broju dolazaka turista u destinaciji u mjesecu s najvećim brojem ostvarenih dolazaka, te se broj direktno preuzima iz sustava eVisitor i služi kao pokazatelj.			
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje			
2024. (početna vrijednost)		2025.	2026.	2027.	2028.
609 (kolovoz 2024.)					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	PROSJEČNA DULJINA BORAVKA TURISTA U DESTINACIJI (TP-2)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST/ETIS (prilagodba) – Prosječna duljina boravka dolaznih posjetitelja i prosječna duljina boravka domaćih posjetitelja/ Prosječna duljina boravka turista

	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – turistički promet
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira prosječan broj noćenja koje jedan turist ostvari u destinaciji.
	Opis	Duljina boravka, odnosno prosječan broj noćenja koje turisti ostvaruju u destinaciji se može smatrati relevantnom informacijom za upravljanje destinacijom, poglavito u kontekstu suvremenih trendova skraćivanja duljine boravka, ali i s aspekta upravljanja ljudskim potencijalima potrebnim za održavanje ujednačene razine pružanja sveobuhvatne turističke usluge što se posebno odnosi na segment smještaja.
	Podpokazatelji (opcionalno)	– Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem ostvarenih turističkih noćenja – Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem ostvarenih turističkih noćenja – Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u komercijalnom smještaju – Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u nekomercijalnom smještaju
Podaci	Naziv podataka	Dolazak turista predstavlja posjetitelja koji se prijavio i ostvario noćenje u objektu koji pruža uslugu smještaja. Noćenje turista predstavlja svaku registriranu noć posjetitelja u objektu koji pruža uslugu smještaja.
	Mjerna jedinica	Registrirano noćenje u smještajnom objektu. Dolazak, odnosno prijava posjetitelja u smještajnom objektu.
	Izvor podataka/potencijalni izvor	DZS
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni

	Periodičnost prikupljanja podataka	Podaci su kontinuirano dostupni			
Metodologija izračuna pokazatelja		Prosječna duljina boravka turista u destinaciji $= \frac{\text{Ukupan broj registriranih noćenja u destinaciji}}{\text{Ukupan broj dolazaka turista u destinaciju}}$			
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje			
2024. (početna vrijednost)		2025.	2026.	2027.	2028.
1,75 noćenja po dolasku					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	BROJ ZAPOSLENIH U DJELATNOSTIMA PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE (PGS-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST (prilagodba) – Udio zaposlenih u turističkim djelatnostima u odnosu na ukupno gospodarstvo
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 10 – Smanjenje nejednakosti
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Konkurentan i inovativan turizam Posebni cilj: Jačanje ljudskih potencijala u turizmu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj zaposlenih na mjesečnoj razini u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećoj nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (dalje u tekstu: NKD)
	Opis	Budući da rad predstavlja obvezni proizvodni čimbenik uslužnih djelatnosti, izravno povezan s isporukom turističkog proizvoda odnosno usluge, povećanje ili smanjenje ukupnog broja zaposlenih osoba u središnjim turističkim djelatnostima (pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane) može posredno ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovanja gospodarskih subjekata općenito u svim turističkim djelatnostima.

	Podpokazatelji (opcionalno)	– Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane prema satima rada – Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane po spolu, godišnji prosjek – Prosjek broja zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u odnosu na ukupan broj zaposlenih (%)			
Podaci	Naziv podataka	1. Broj zaposlenih prema mjestu rada 2. Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane			
	Mjerna jedinica	Fizička osoba u radnom odnosu			
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Portal za napredno praćenje tržišta rada 2. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i podaci dostupni u Ministarstvu			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. – 2. Podatak je javno dostupan za starije razdoblje			
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 2. Podatak je kontinuirano dostupan podatak na mjesečnoj razini			
Metodologija izračuna pokazatelja		Podaci se preuzimaju iz službenih administrativnih izvora			
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje			
2024. (početna vrijednost)		2025.	2026.	2027.	2028.
-					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)		POSLOVNI PRIHOD GOSPODARSKIH SUBJEKATA (OBVEZNIKA POREZA NA DOBIT) U DJELATNOSTIMA PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE (PGS-2)
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (u daljnjem tekstu: OECD): Izravni bruto domaći proizvod turizma, Produktivnost rada u turističkim djelatnostima (kombinacija – prilagodba)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu i turistički promet

	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 10 – Smanjenje nejednakosti			
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Konkurentan i inovativan turizam Posebni cilj: Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira poslovni prihod gospodarskih subjekata ostvaren tijekom godine u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećem NKD-u			
	Opis	Poslovni prihod izravno je povezan sa sposobnosti gospodarskih subjekata da isporuče turistički proizvod odnosno uslugu, pri čemu promjena u vremenu odnosno povećanje ili smanjenje poslovnog prihoda može ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovnog položaja gospodarskih subjekata uslijed internih ili eksternih razloga, ali i neizravno upućivati na položaj gospodarskih subjekata u svim turističkim djelatnostima na razini destinacije.			
	Podpokazatelji (opcionalno)	– dodana vrijednost gospodarskih subjekata registriranih na području destinacije ostvarena tijekom godine – bruto dobit/gubitak gospodarskih djelatnosti registriranih na području destinacije ostvaren tijekom godine			
Podaci	Naziv podataka	Poslovni prihod ostvaren tijekom godine			
	Mjerna jedinica	EUR			
	Izvor podataka/potencijalni izvor	FINA/Porezna uprava – podatak iz Registra godišnjih financijskih izvještaja			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan na zahtjev od FINA/Porezna uprava, podrazumijeva posebnu obradu kako bi se dobili podaci na razini destinacije			
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podatak je kontinuirano dostupan podatak na godišnjoj razini			
Metodologija izračuna pokazatelja		Podaci će na zahtjev biti dostupni u Ministarstvu			
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje			
2024. (početna vrijednost)		2025.	2026.	2027.	2028.
-					

3.2.4. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na prostorne aspekte održivosti destinacije i organizaciju turizma

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	IDENTIFIKACIJA I KLASIFIKACIJA TURISTIČKIH ATRAKCIJA (TI-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC – Trenutačni popis i klasifikacija turističkih dobara i atrakcija uključujući prirodna i kulturna mjesta
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – turistička infrastruktura
	Povezanost sa SDG	Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast – promicanje održivog turizma koji pridonosi zapošljavanju i rastu. Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice – očuvanje kulturne i prirodne baštine urbanog okruženja. Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja – odgovorno upravljanje prirodnim resursima. Cilj 15: Život na zemlji – zaštita, obnova i promicanje održive uporabe ekosustava, očuvanje biološke raznolikosti.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se vrši identifikacija i kategorizacija turističkih resursa na području destinacije, uključujući prirodne (parkovi, rezervati, pejzaži) i kulturno-povijesne/antropogene atrakcije (povijesni lokaliteti, muzeji, spomenici, nematerijalna baština).
	Opis	Identifikacija i kategorizacija turističkih resursa ključna je za razvoj održivog turizma jer omogućava efikasno upravljanje i očuvanje prirodnih i kulturnih resursa. Pruža temelj za kreiranje ciljanih marketinških strategija koje ističu jedinstvene atribute destinacije, privlačeći time odgovarajuće turiste. Osim toga, pomaže lokalnim zajednicama da razumiju i vrednuju svoju baštinu, potičući lokalno sudjelovanje i osvještavanje važnosti očuvanja tih resursa za buduće generacije.
	Podpokazatelji (opcionalno)	– popisi kulturnih dobara (opcionalno, uključujući procjenu i naznaku ranjivosti) – identifikacija i popisivanje nematerijalne kulturne baštine

		– popis lokaliteta i dobara prirodne baštine s naznakom vrste, stanja očuvanja i ranjivosti.			
Podaci	Naziv podataka	1. Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara 2. Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja 3. Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara 4. Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH			
	Mjerna jedinica	1. – 4. broj/vrsta (kategorija)			
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. – 3. Registar kulturnih dobara RH (ministarstvo nadležno za kulturu) 4. Bioportal (ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša)			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. Podatak je dostupan			
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 4. Kontinuirano dostupan podatak na godišnjoj razini.			
Metodologija izračuna pokazatelja					
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje			
2024. (početna vrijednost)		2025.	2026.	2027.	2028.
Prema registru kulturnih dobara RH u Gradu je trenutno zaštićeno 11 kulturno dobro, od čega je: - 7 nepokretno pojedinačno - 4 arheološko nalazište Prema Bioportalu MZOZT u Gradu trenutno nema prirodnih zaštita lokacija.					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	STATUS IMPLEMENTACIJE AKTIVNOSTI IZ PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM (OUD -I)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC – Višegodišnji plan ili strategija odredišta koja je ažurna i javno dostupna
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – održivo upravljanje destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice – Ovaj cilj se fokusira na stvaranje održivih i otpornih urbanih područja.

		Višegodišnji planovi ili strategije za odredišta, koji su ažurni i javno dostupni, igraju ključnu ulogu u planiranju i upravljanju urbanim razvojem, uključujući turističke destinacije. Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast – Strategije koje promiču održivi razvoj turističkih destinacija mogu doprinijeti održivom ekonomskom rastu i stvaranju kvalitetnih radnih mjesta. Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja – Višegodišnje strategije koje uključuju načela održive potrošnje i proizvodnje mogu pomoći u smanjenju ekološkog otiska turizma i promicanju održivih praksi u lokalnim zajednicama. Cilj 17: Partnerstva za ciljeve – Uspostavljanje partnerstava između različitih dionika, uključujući vladine i nevladine organizacije, privatni sektor i lokalne zajednice, ključno je za razvoj i provedbu uspješnih strategija održivog razvoja.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Posebni cilj: Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog razvoja
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je definiran kao praćenje statusa implementacije Plana upravljanja, pri čemu je polazište terminski plan aktivnosti i njihove implementacije
	Opis i svrha	Postojanje Plana upravljanja preduvjet je destinacijskog razvoja za sva odredišta u Hrvatskoj, stoga je uspješna implementacija aktivnosti iz Plana polazište za održivo upravljanje destinacijom, te praćenja stanja upravljačkih aktivnosti.
	Podpokazatelji (opcionalno)	– Objavljeni dokument strategije i/ili akcijskog plana destinacije. – Strategija/plan su jasno vidljivi i dostupni online. – Udio implementiranih aktivnosti iz plana (Implementirana aktivnost je aktivnost koja je u potpunosti provedena, završena, te postoje informacije u učinku iste)
Podaci	Naziv podataka	1. Strategija/ plan izrađen i javno dostupan – DA/NE 2. Ukupan broj aktivnosti definiranih Planom 3. Broj implementiranih aktivnosti definiranih planom
	Mjerna jedinica	1. Višegodišnji plan i/ili strategija 2. Broj aktivnosti 3. Broj implementiranih aktivnosti / ukupan broj aktivnosti
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1., 2. i 3. Turistička zajednica / JLS
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. – 3. Podatak dostupan

	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 3. jednom godišnje			
Metodologija izračuna pokazatelja		Omjer implementiranih aktivnosti / ukupni broj aktivnosti definiranih Planom X 100 Implementirane aktivnosti su one koje su u potpunosti završene, te za njih postoje mjerljivi rezultati provedbe.			
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje			
2024. (početna vrijednost)		2025.	2026.	2027.	2028.
<i>Prva verzija plana upravljanja te će tek u budućnosti biti moguće pratiti status implementacije</i>					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)		BROJ OSTVARENIH NOĆENJA U SMJEŠTAJNIM OBJEKTIMA DESTINACIJE PO HEKTARU IZRAĐENOG GRAĐEVINSKOG PODRUČJA JLS (OUP-1)			
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST (prilagodba) – Broj posjetitelja po hektaru građevinskog područja			
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – održivo upravljanje prostorom			
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 15 – Očuvanje života na zemlji			
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih noćenja u smještaju destinacije unutar godine dana po izgrađenom hektaru zona stambene i ugostiteljsko-turističke namjene.			
	Opis	S obzirom da se turistička aktivnost može gotovo isključivo odvijati u zonama stanovanja (S) i zonama mješovite namjene (MI), te u zonama predviđenima za odvijanje ugostiteljsko-turističke namjene (T), sve druge građevinske zone nisu uključene u analizu. Nadalje, pritisak koji proizlazi iz korištenja prostora može se isključivo evidentirati kao pritisak na već izgrađena područja, te stoga u izračun ne ulaze planirana(neizgrađena) područja. U konačnici pritisak bi bilo poželjno evidentirati na godišnjoj razini, ali i na			

		razini tromjesečja, da bi se utvrdilo pritisak u najopterećenijem dijelu godine.			
	Podpokazatelji (opcionalno)	-			
Podaci	Naziv podataka	1. noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju 2. površina izgrađenog dijela zona stambene namjene destinacije 3. površina izgrađenog dijela zona mješovite namjene pretežito stambene namjene 4. površina izgrađenog dijela zona ugostiteljsko-turističke namjene destinacije			
	Mjerna jedinica	1. noćenje 2., 3., 4. hektar			
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. eVisitor i porezna uprava 2., 3. i 4. jedinice lokalne samouprave + PPUG/O (prostorni planovi uređenja gradova/ općina)			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. Podatak je dostupan 2., 3. i 4. Podatak je dostupan			
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podatak je kontinuirano dostupan na godišnjoj razini			
Metodologija izračuna pokazatelja		T_N – broj turističkih noćenja unutar destinacije ostvarenih u jednoj godini P_S – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama stanovanja (ha) P_M – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama mješovite namjene ((pretežito stambene namjene) (ha) P_T – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama predviđenim za odvijanje ugostiteljsko-turističke aktivnosti <i>broj turističkih noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju</i> <i>po izgrađenoj građevinskoj površini</i> $= \frac{T_N}{P_S + P_M + P_T}$			
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine			
2024. (početna vrijednost)		2026.	2028.	2030.	2032.
7,22					

Izvor: Obrada autora.

3.3. Praćenje održivosti

Prikupljeni podaci bit će temeljito analizirani, a njihovo kontinuirano praćenje omogućit će prepoznavanje potencijala koje treba iskoristiti te ograničenja koja je potrebno prevladati ili uzeti u obzir pri planiranju budućih projekata i aktivnosti. Ova analiza podataka čini osnovu za razvoj održive i konkurentne turističke destinacije, s obzirom na to da svaka analizirana stavka ima važnu ulogu u cjelovitom razumijevanju postojećeg stanja i planiranju daljnjeg razvoja.

Analiza prikupljenih podataka pruža precizne pokazatelje koji služe za učinkovito upravljanje destinacijom. Također, omogućuje prepoznavanje mogućnosti za rast, identificiranje rizika i ograničenja te donošenje odluka temeljenih na stvarnim i mjerljivim informacijama. Kontinuirano praćenje podataka ključno je za prilagodljivost i fleksibilnost u turizmu, osobito u uvjetima promjenjivog tržišta i okruženja.

Ova analiza nije samo alat za procjenu trenutnog stanja, nego i smjernica za dugoročno planiranje i održivi razvoj destinacije. Praćenje održivosti destinacije provodit će se analizom trendova osnovnih i odabranih specifičnih pokazatelja održivosti, što omogućuje:

- Praćenje utjecaja odabranih razvojnih smjerova na održivost destinacije
- Usporedbu s drugim sličnim destinacijama, odnosno usporedbu pojedinih područja održivosti
- Ostvarivanje preduvjeta za certificiranje destinacije ako destinacija planira provesti proces certificiranja i dobiti neki od relevantnih certifikata održivosti.

Sukladno Pravilniku o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (NN 112/2024), specifični pokazatelji održivosti predstavljaju ključan alat za detaljno praćenje i evaluaciju održivog razvoja turističkih destinacija. Oni nadopunjuju obvezne pokazatelje, pružajući dublji uvid u aspekte koji su posebno važni za pojedinu destinaciju. Njihova implementacija omogućuje preciznije praćenje utjecaja turizma na okoliš, društvo i gospodarstvo, što je važno za učinkovito planiranje i upravljanje razvojem destinacije. Pravilnik detaljno definira popis pokazatelja, njihove karakteristike, izvore podataka,

metodologiju izračuna i učestalost mjerenja, čime se osigurava standardizirani pristup u njihovoj primjeni. Uvođenjem specifičnih pokazatelja održivosti u plan upravljanja, turističke zajednice i nadležna tijela dobivaju alat za kontinuirano praćenje i prilagodbu razvojnih strategija, s ciljem postizanja dugoročne održivosti i konkurentnosti na tržištu.

Turistička zajednica grada Županje je tijekom ožujka i travnja 2025. godine provela istraživanje stavova lokalnog stanovništva o turizmu i njegovom utjecaju na kvalitetu života. Sudjelovanje u anketi bilo je anonimno i povjerljivo, a rezultati se koriste isključivo za analizu i planiranje budućih aktivnosti vezanih uz upravljanje turizmom na području grada. Istraživanje je provedeno online putem platforme EUSurvey, a za izradu upitnika korišten je predložak Ministarstva turizma i sporta. Za obradu podataka korišteni su alati dostupni na EUSurvey platformi. Paralelno, u istom razdoblju provedeno je i istraživanje zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja boravkom u Županji, također putem EUSurvey platforme i uz upitnik temeljen na predlošku Ministarstva turizma i sporta. Sudjelovanje u ovom istraživanju također je bilo anonimno i povjerljivo.

Specifični pokazatelji održivosti, destinacija Županja

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	UTJECAJ TURIZMA NA KVALITETU ŽIVOTA LOKALNOG STANOVNIŠTVA (SZL – 1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UN TOURISM – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv gospodarski rast, puna zaposlenost i dostojanstven rad za sve Cilj 9 – Prilagodljiva infrastruktura, uključiva i održiva industrijalizacija i inovativnost Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa

Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji pozitivno percipiraju utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor u kvaliteti života lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Bolja percepcija utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji može doprinijeti i većoj podršci turističkom razvoju, dok pogoršanje percepcije signalizira potrebu pravodobnih prilagodbi u upravljanju turističkim razvojem kako bi se osigurala njegova održivost.
	Podpokazatelj i	– Udio lokalnih stanovnika s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji kod onih koji ostvaruju koristi od turizma – Udio lokalnih stanovnika s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma – Zadovoljstvo životom u destinaciji u sezoni – Zadovoljstvo životom u destinaciji u vansezonskom razdoblju
Podaci	Naziv podataka	1. Percepcija utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji 2. Zadovoljstvo životom u destinaciji
	Mjerna jedinica	1. Udio (%) ispitanika s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji 2. Udio (%) ispitanika koji su zadovoljni životom u destinaciji
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. i 2. Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. i 2. Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. Svake četiri godine 2. Dva puta u jednoj godini (u sezoni i izvan visoke sezone), svake dvije godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Percepcija utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji procjenjuje se pitanjima koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja.
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine

Ograničenja pokazatelja i perspektive	Nužna je provedba primarnog istraživanja – poskupljuje i produžuje proces.			
2025. (početna vrijednost)	2029.	2033.	2037.	2041.
1. 53 % smatra da turizam pomaže u unaprjeđenju kvalitete života 2. 39 % zadovoljno životom u Županji (ocjena 4 i 5 na skali 1-5)				

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	UDIO STANOVNIKA KOJI IMAJU POZITIVNO ODNOSNO NEGATIVNO MIŠLJENJE O UTJECAJU TURIZMA NA IDENTITET MJESTA (SZL-3)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Pokazatelj C.5.1. Postotak stanovnika koji su zadovoljni utjecajem turizma na identitet odredišta UN TOURISM – MST: Percepcija učinaka turizma na kulturni identitet
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam; Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor; 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta u ukupnom broju stalnih stanovnika
	Opis i svrha	Percepcija učinaka turizma i stavovi koje lokalna zajednica ima prema turističkom razvoju usko su povezani s percepcijom identiteta mjesta. Promjene uslijed intenzivnog turističkog razvoja mogu uzrokovati gubitak autentičnosti mjesta i narušiti njegov kulturni identitet. Degradacija identiteta mjesta pridonosi negativnim reakcijama prema turistima i može smanjiti zadovoljstvo životom u mjestu. Identitet mjesta ujedno je i bitan faktor u privlačenju posjetitelja, koji sve češće traže autentično iskustvo i doživljaj lokalne kulture. S druge strane, interakcija s posjetiteljima može imati i pozitivan učinak na identitet mjesta, jačanjem društvene identifikacije kroz veću percepciju posebnosti unutar lokalne zajednice ili povećanu svijest o baštini.
	Podpokazatelji	– Udio (%) stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta kod onih koji ostvaruju koristi od turizma

		– Udio (%) stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma – Udio (%) stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta prema socio-demografskim pokazateljima			
Podaci	Naziv podataka	1. Percepcija utjecaja turizma na autentičnost mjesta 2. Percepcija utjecaja turizma na očuvanje tradicije, običaja i kulture			
	Mjerna jedinica	1. i 2. Udio ispitanika			
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. i 2. Anketa lokalnog stanovništva			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. i 2. Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem			
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. i 2. Jednom godišnje			
Metodologija izračuna pokazatelja		Udio stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta procjenjuje se pitanjima koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja.			
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine			
Ograničenja pokazatelja i perspektive		Nužna je provedba primarnog istraživanja – poskupljuje i produžuje proces.			
2025. (početna vrijednost)		2029.	2033.	2037.	2041.
1. 69 % smatra da turizam ima pozitivan utjecaj na autentičnost destinacije (ocjena 4 i 5 na skali 1-5) 2. 77 % smatra da turizam ima pozitivan utjecaj na očuvanje tradicije, običaja i kulture (ocjena 4 i 5 na skali 1-5)					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	UDIO STANOVNIKA POD UMJERENIM ILI VISOKIM STRESOM OD TURIZMA (SZL – 4)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	Znanstvena istraživanja: Jordan, E. J., Spencer, D. M., & Prayag, G. (2019). Tourism impacts, emotions and stress. <i>Annals of Tourism Research</i> , 75, 213-226. Gossling, S., McCabe, S., & Chen N. C. (2020). A socio-psychological conceptualisation of overtourism. <i>Annals of Tourism Research</i> , 84, 102976.
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam; Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma; 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su pod umjerenim ili visokim stresom od turizma u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis i svrha	Emocije i stres važni su elementi psihološkog blagostanja pojedinca pa time utječu i na kvalitetu života. Turizam može imati značajan utjecaj na emocije i stres koje doživljavaju lokalni stanovnici. Praćenje psiholoških ishoda turističkog razvoja bitan je element održivog upravljanja destinacijom, posebice u kontekstu prekomjernog turizma. Ignoriranje stresa kojeg turizam izaziva kod lokalnog stanovništva može smanjiti podršku turističkom razvoju u dugom roku i uzrokovati negativne posljedice po ljudsko zdravlje.
	Podpokazatelji	– Udio (%) stanovnika pod umjerenim ili visokim stresom od turizma kod onih koji ostvaruju koristi od turizma – Udio (%) stanovnika pod umjerenim ili visokim stresom od turizma kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma – Udio (%) stanovnika pod umjerenim ili visokim stresom od turizma prema socio-demografskim pokazateljima spol, dob, udaljenost prebivališta pojedinca od glavnih turističkih zona/atrakcija, uključenost u turističko gospodarstvo
Podaci	Naziv podataka	Percepcija stresa uzrokovanog turizmom

	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika pod visokom/umjerenom/niskom razinom stresa od turizma			
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem			
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine – tijekom turističke sezone (u kolovozu ili rujnu)			
Metodologija izračuna pokazatelja		Procjena utjecaja turizma na razinu stresa kod lokalnog stanovništva provodi se pomoću standardiziranog upitnika subjektivne percepcije stresa (eng. Perceived Stress Scale, PSS) prilagođenog ispitivanju utjecaja turizma definiranim u smjernicama za provođenje primarnih istraživanja.			
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine			
Ograničenja pokazatelja i perspektive		Nužna je provedba primarnog istraživanja – poskupljuje i produžuje proces.			
2025. (početna vrijednost)		2029.	2033.	2037.	2041.
89 % nije osjećalo stres uzrokovan turizmom (ocjena 0 i 1 na skali 0-4)					

4. Razvojni smjer s mjerama i aktivnostima

4.1. SWOT analiza

Kako bi se sveobuhvatno sagledao stupanj razvoja i tržišnih okolnosti razvoja turizma u destinaciji Županja, napravljena je SWOT analiza koja pobliže analizira interne prednosti i nedostatke, kao i tržišne prijetnje i prilike za razvoj turizma u destinaciji. Kroz analizu su identificirani ključni elementi koji mogu poslužiti kao osnova za usmjeravanje daljnjeg razvoja, te specificiranje razvojnih projekata u svrhu daljnjeg tržišno i resursno osnovanog razvoja turizma.

SWOT analiza podijeljena je na unutarnje i vanjske faktore koji su sagledani kroz četiri ključna promatrana obilježja:

1. Resursi i atrakcije
2. Ljudski potencijali
3. Infrastruktura
4. Upravljanje i marketing.

Prednosti i nedostaci

U ovom poglavlju analiziraju se unutarnji čimbenici koji oblikuju konkurentnost destinacije – njezine prednosti, ali i ograničenja koja usporavaju razvoj turizma. Fokus je stavljen na postojeće resurse, ljudske kapacitete, infrastrukturu te upravljanje i promociju. Ključna tržišna privlačnost destinacije temelji se na bogatoj resursnoj osnovi, posebno kulturno-povijesnoj i prirodnoj baštini. Grad Županja, s manifestacijama poput Šokačkog sijela, spomenom na prvu nogometnu loptu i tenis u Hrvatskoj te prirodnim resursima rijeke Save i Županjskih virova, posjeduje autentične elemente koji imaju potencijal za razvoj posebnih oblika turizma. Ipak, unatoč ovom potencijalu, resursi su nedovoljno turistički valorizirani, a postojeći

proizvodi u velikoj mjeri ograničeni na manifestacije, bez suvremenog razvoja novih sadržaja i inovativnih interpretacija.

Unatoč postojanju određenog interesa lokalne zajednice i dionika za razvoj turizma, nedostatak obrazovanog kadra, poduzetničkih inicijativa i svijesti lokalnog stanovništva o mogućnostima koje turizam donosi predstavlja ozbiljno ograničenje za daljnji napredak. Kultura života i rada, koja je snažno prisutna u tradicijskim običajima i gastronomiji, još uvijek nije sustavno uključena u turističku ponudu grada. Postojeća turistička infrastruktura pruža skromnu osnovu za budući razvoj – iako postoje prirodni i kulturni resursi, nedostaje kvalitetna osnovna infrastruktura poput hotela, raznovrsnijih smještajnih kapaciteta te ugostiteljskih i rekreacijskih sadržaja višeg standarda. Povezanost i infrastruktura uz Savu i Poloje su djelomično revitalizirani, ali bez integrirane turističke ponude.

Eno-gastronomska ponuda, premda se temelji na bogatoj slavonskoj tradiciji, još nije adekvatno razvijena niti pozicionirana kao turistički proizvod s dodatnom vrijednosti, dok konkurencija iz susjednih destinacija (Orašje) dodatno otežava razvoj lokalnog tržišta. Iako destinacija ima potencijal pozicionirati se kao mjesto autentičnih doživljaja i kulturne tradicije, ograničena ulaganja u razvoj identiteta i marketinške aktivnosti rezultiraju slabom vidljivošću Županje, što predstavlja jedan od ključnih izazova za budućnost.

SWOT analiza - prednosti i nedostaci, destinacija Županja

PROMATRANA OBILJEŽJA	INTERNI DESTINACIJSKI FAKTORI	
	PREDNOSTI	NEDOSTACI
RESURSI I ATRAKCIJE	• Najpoznatija manifestacija - Šokačko sijelo • Prirodni resursi - rijeka Sava • Kulturna baština - Gradski muzej • Sportski potencijal - kolijevka nogometa, tenisa i pola • Veliki značaj Domovinskog rata - Opća opasnost	• Neiskorištenost trenutnih turističkih proizvoda i manifestacija - Gradski muzej, prva nogometna lopta, sportska događanja, rijeka Sava • Manjak novih turističkih proizvoda - snažan fokus na manifestacije
LJUDSKI POTENCIJALI	• Interes za razvoj turizma - TZ, pružatelji usluga u turizmu iz javnog sektora	• Slaba naseljenost u destinaciji • Nedovoljna svijest lokalnog stanovništva za razvoj turističke ponude

INFRASTRUKTURA	• Geografska pozicija - tranzitna ruta • Revitalizacija šetnice uz Savu	• Nekonkurentna ponuda ugostiteljskih i turističkih objekata • Nedostatak kvalitetne sportske infrastrukture • Izostanak organiziranog smještaja za turiste
UPRAVLJANJE I MARKETING	• Suradnja s lokalnim turističkim zajednicama u destinaciji te županijskom turističkom zajednicom	• Komunikacijski i marketinški fokus isključivo na promociji manifestacija

Izvor: Podaci prikupljeni desk analizom i terenskim obilaskom u destinaciji u studenom 2024., obrada autora.

Prilike i prijetnje

U nastavku se razmatraju vanjski čimbenici koji utječu na razvoj destinacije – prvenstveno prilike koje proizlaze iz tržišnih trendova i strateškog okruženja, kao i prijetnje koje mogu ograničiti ili usporiti njezin rast. Destinacija se nalazi u okruženju koje nudi niz razvojnih prilika, osobito u kontekstu sve izraženijeg interesa za kulturno-povijesnu baštinu, sportsko-rekreacijski turizam i autentične lokalne doživljaje. Revitalizacija turističkih proizvoda poput prezentacije prve nogometne lopte i jačanje ponude vezane uz rijeku Savu i Poloje omogućuju diferencijaciju ponude i stvaranje atraktivnih sadržaja tijekom cijele godine. Posebnu razvojnu priliku predstavlja mogućnost korištenja nacionalnih i europskih fondova za financiranje projekata u nerazvijenim područjima, uz strateški fokus Republike Hrvatske na razvoj kontinentalnog turizma. Objedinjavanje ponude sa susjednim destinacijama i zajednički marketing također mogu povećati vidljivost Županje na širem tržištu.

Međutim, destinacija se suočava i s nizom prijetnji. Ograničeni izvori financiranja, kako na nacionalnoj tako i na lokalnoj razini, usporavaju provedbu razvojnih projekata. Turizam u Županji i dalje je izrazito ovisan o javnim sredstvima, dok je interes privatnog sektora za ulaganja nizak. Niska turistička potražnja izvan glavnih manifestacijskih razdoblja te činjenica da je većina trenutne potražnje tranzitnog karaktera dodatno naglašavaju potrebu za razvojem cjelogodišnjih proizvoda. Negativni demografski trendovi, odljev mladog stanovništva i smanjena radna snaga dodatno opterećuju

perspektivu održivog turističkog razvoja. Sličnost turističkih proizvoda s drugim destinacijama županije i konkurencijom iz okolnih područja zahtijeva jasno tržišno pozicioniranje i jaču specijalizaciju, kako bi Županja mogla izgraditi prepoznatljiv i održiv turistički identitet.

SWOT analiza - prilike i prijetnje, destinacija Županja

PROMATRANA OBILJEŽJA	TRŽIŠNI FAKTORI	
	PRILIKE	PRIJETNJE
RESURSI I ATRAKCIJE	• Razvoj novih turističkih sadržaja i proizvoda - s naglaskom na sportski potencijal destinacije • Komercijalna aktivacija jedinstvenog resursa na nacionalnoj razini - prva nogometna lopta u RH • Revitalizacija Gradskog muzeja	• Manjak interesa za turističke proizvode koji nisu vezani uz sport
LJUDSKI POTENCIJALI	• Nacionalni programi za jačanje konkurentnosti ljudskih potencijala u turizmu	• Negativni demografski trendovi u RH
INFRASTRUKTURA	• Realizacija razvojnih projekata u destinaciji sukladno planu upravljanja	• Manjak nacionalnih sredstava za provedbu razvojnih destinacijskih projekata sukladno planu upravljanja
UPRAVLJANJE I MARKETING	• Mogućnost financiranja za nerazvijena područja • Objedinjavanje turističke ponude s bližim destinacijama, sličnih resursa, te udružena promocija • Strateški nacionalni fokus na razvoj kontinentalnog turizma	• Turistička potražnja uslijed nedostatka turističke ponude i neadekvatno aktiviranih turističkih atrakcija • Niska turistička potražnja u odnosu na druge destinacije u županiji

Izvor: Podaci prikupljeni desk analizom i terenskim obilaskom u destinaciji u studenom 2024., obrada autora.

4.2. Identificiranje općih načela i ciljeva turizma

Razvoj turizma u Županji promatra se u kontekstu nacionalnih i županijskih strateških ciljeva te u skladu s lokalnim specifičnostima i razvojnim

potencijalima. Sukladno Smjernicama za izradu planova upravljanja destinacijom koje je pripremio Ministarstvo turizma i sporta, ovo poglavlje služi kao temelj za usklađivanje razvojnih aktivnosti s važećim strateškim dokumentima, s ciljem osiguravanja dugoročne održivosti, konkurentnosti i uravnoteženosti turističkog sektora.

Turizam u Županji razvija se na presjeku kulturno-povijesne baštine, sportske tradicije, manifestacijskih potencijala i prirodnih resursa rijeke Save. Iako se razvoj odvija unutar šireg strateškog okvira Vukovarsko-srijemske županije, specifičnosti Županje – poput povijesnog značaja za razvoj sporta, kulturne baštine i manifestacija kao što je Šokačko sijelo – zahtijevaju poseban fokus i prilagodbu smjernica kako bi se učinkovito adresirali lokalni izazovi i iskoristile prilike.

Vizija Republike Hrvatske

Poštujući prirodno i kulturno naslijeđe i jedinstveni identitet svih regija, stvorit ćemo održiv cjelogodišnji turizam poželjan za investicije, rad i život, koji doprinosi skladnom gospodarskom razvoju Hrvatske.

Izvor: Strategija razvoja održivog turizma do 2030. godine, Narodne novine 2/2023

Vizija Vukovarsko-srijemske županije

Vukovarsko-srijemska županija je atraktivna i prepoznatljiva turistička destinacija koja kroz održivo upravljanje resursima, razvoj konkurentnih i autentičnih proizvoda te integraciju kulturne i prirodne baštine, ostvaruje turizam visoke dodane vrijednosti.

Izvor: Plan razvoja VSŽ 2021.–2027.

Vizija grada Županje

Županja – grad tradicije, sporta i rijeke Save, prepoznat kao destinacija autentičnih doživljaja, očuvanog okoliša i bogate kulturne baštine, usmjerena održivom gospodarskom razvoju i kvaliteti života lokalne.

Izvor: Strateški dokumenti Plan razvoja Grada Županje do 2027.

U skladu sa Smjernicama za izradu plana upravljanja destinacijom (Ministarstvo turizma i sporta), Planom razvoja Grada Županje do 2027. te analizom stanja turizma za grad Županju iz 2024. godine, definiraju se sljedeća temeljna načela i ciljevi razvoja turizma. Ova načela i ciljevi predstavljaju operativni temelj za planiranje, provedbu i praćenje razvoja turizma, uzimajući u obzir gospodarske, društvene, kulturne i okolišne aspekte destinacije.

Opća načela razvoja turizma:

- Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine, s naglaskom na očuvanje identiteta, tradicijskih vrijednosti i prirodnih resursa, osobito rijeke Save i lokalne kulturne baštine.
- Razvoj turizma kao integriranog dijela ukupnog društvenog i gospodarskog razvoja Županje, uz valorizaciju kulturnih i sportskih potencijala.
- Poticanje cjelogodišnje turističke aktivnosti, osobito kroz kulturne manifestacije (Šokačko sijelo), sportski turizam i doživljaje vezane uz prirodno okruženje.
- Aktivno uključivanje lokalne zajednice u oblikovanje, provedbu i promociju turističke ponude, uz naglasak na očuvanje tradicije i autentičnosti.
- Turizam koji doprinosi kvaliteti života lokalnog stanovništva, stvarajući nove gospodarske prilike i potičući očuvanje kulturne baštine.
- Jačanje destinacijskog upravljanja kroz bolju koordinaciju lokalnih institucija, privatnog sektora i organizacija civilnog društva, na temelju načela održivog razvoja.

Ciljevi razvoja turizma:

- Pozicionirati turizam kao važan segment održivog gospodarskog razvoja Grada Županje, s naglaskom na tradiciju, sport i kulturno-povijesnu baštinu.
- Povećati vidljivost i atraktivnost destinacije korištenjem digitalnih tehnologija, storytellinga i inovativnih interpretacijskih rješenja.

- Ulagati u razvoj kvalitetnih smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta, posebno kroz poticanje razvoja tematskog smještaja i ponude vezane uz sport, prirodu i kulturnu baštinu.
- Razvijati tematske turističke proizvode, osobito sportski turizam (nogomet, tenis), manifestacije (Šokačko sijelo) i turistifikaciju rijeke Save.
- Povećati udio turista s višom potrošnjom te produžiti prosječno vrijeme boravka u destinaciji kroz razvoj komplementarnih sadržaja.
- Unaprijediti suradnju svih relevantnih dionika i razvijati sustav upravljanja temeljen na održivosti, podacima i stalnom praćenju rezultata.

4.3. Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta

Strateški pravac

Analiza tržišnih potencijala grada Županje upućuje na jasan strateški pravac razvoja turizma temeljen na prirodnim resursima rijeke Save, kulturno-povijesnim nasljeđem graničarske tradicije i sportske povijesti, kao i snažnom manifestacijskom baštinom. Županja ima specifičnu poziciju za razvoj selektivnih oblika turizma temeljenih na autentičnom načinu života, sportu i tradiciji, što može privući domaće i strane posjetitelje koji traže istinska, lokalno ukorijenjena iskustva. Sintetiziran je strateški pravac i prioriteti plana upravljanja turizmom.

Pristup se temelji na održivom razvoju, valorizaciji kulturno-povijesne i prirodne baštine te jačanju turističke ponude kako bi se osiguralo ostvarenje definiranih strateških ciljeva.

Podloge za definiranje strateškog pravca:

- Nalazi Analize stanja za grad Županju, koji potvrđuju ključne resurse destinacije u domeni manifestacija (Šokačko sijelo), kulturne baštine (Gradski muzej, tradicija nogometa i tenisa) te prirodnih resursa (rijeka Sava, Županjski virovi).

- Analiza resursne osnove specifično za grad Županju, uključujući pregled glavnih atrakcija i manifestacija, kao što su Šokačko sijelo, Kruh naš svagdašnji, gradski muzej i sportska baština.
- Analiza strateške usklađenosti turističkih proizvoda s prioritetima Plana razvoja Vukovarsko-srijemske županije 2021.–2027. te nacionalnim strateškim dokumentima, uključujući Strategiju razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030.
- Analiza stupnja razvijenosti i atraktivnosti turističkih proizvoda u Gradu Županji, s naglaskom na potrebu razvoja smještajnih kapaciteta, unaprjeđenje ugostiteljske ponude i jačanje turističke infrastrukture.

Strateški pravac razvoja turizma Županje oslanja se na sljedeće prioritetne turističke proizvode:

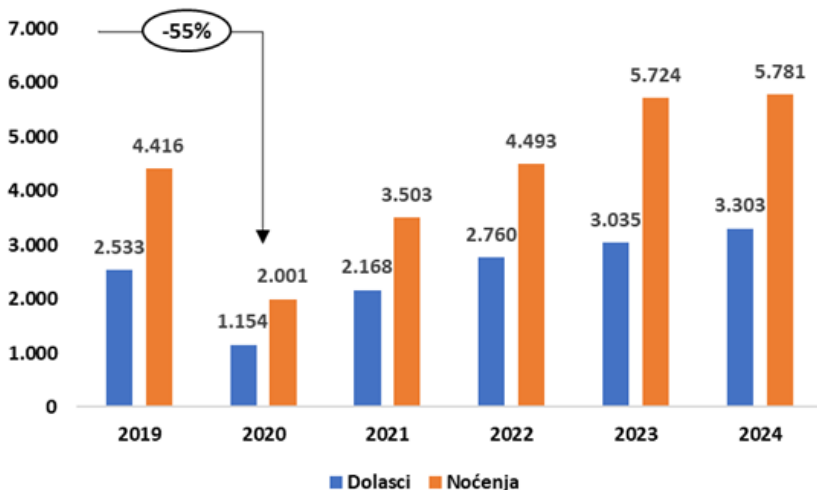
- Kulturni turizam – razvoj interpretacije graničarske i šokačke tradicije, valorizacija povijesnih lokaliteta (Gradski muzej, spomenici nogometu i tenisu).
- Manifestacijski turizam – jačanje i promocija manifestacija nacionalnog značaja poput Šokačkog sijela i Kruh naš svagdašnji.
- Aktivni i sportski turizam – razvoj sadržaja temeljenih na sportskoj povijesti i rekreaciji uz Savu (šetnice, biciklističke rute, sportski kampovi).
- Eno-gastronomski turizam – promocija tradicionalne slavonske kuhinje i lokalnih proizvoda kroz OPG-ove i gastro-manifestacije.
- Turizam na rijekama i prirodnim resursima – razvoj turističkih iskustava vezanih uz rijeku Savu, Županjske virove i šetnice uz vodene tokove.

Analitički uvid u tržišne potencijale i usmjerenja

Prema podacima iz poglavlja Analiza stanja (graf ispod), grad Županja je u 2024. godini ostvario 3.303 dolazaka i 5.781 noćenje, s prosječno 1,75 noćenja po dolasku (Analiza stanja iz ovoga dokumenta). Udjel stranih turista iznosio je oko 60 %, dok domaći gosti ostvaruju preostalih 40 % noćenja. Za razliku od brojnih drugih destinacija u županiji, u Županji prevladava tranzitna potražnja,

što se očituje u kratkom prosječnom boravku i sezonskom vrhuncu tijekom ljetnih mjeseci.

Dolasci i noćenja u gradu Županja, 2019. - 2024.

Izvor: Državni zavod za statistiku, obrada autora.

Sezonska potražnja posebno je izražena u razdoblju od lipnja do rujna, kada se ostvaruje oko 50 % svih godišnjih noćenja, a dodatno jača tijekom srpnja i kolovoza. Tijekom zime, posebice u siječnju i prosincu, dolazi do pojačane potražnje domaćih gostiju, što otvara prostor za daljnji razvoj zimske ponude i produženje turističke aktivnosti izvan glavne sezone. Relativno niska razina ukupne turističke aktivnosti i pretežita tranzitna funkcija destinacije ukazuju na značajan potencijal za diversifikaciju ponude i razvoj specijaliziranih proizvoda temeljenih na lokalnim resursima, kulturnoj baštini i prirodnim prednostima rijeke Save.

U dokumentu su prepoznati sljedeći ključni tržišni trendovi i potencijali:

- Porast interesa za manifestacijske i kulturne sadržaje, posebno kroz prepoznatljive manifestacije kao što je Šokačko sijelo, koje ima potencijal za daljnje brendiranje i privlačenje posjetitelja tijekom zimskih mjeseci.

- Razvoj aktivnog i sportskog turizma, osobito šetnje, biciklističkih ruta i rekreativnih sadržaja uz rijeku Savu te potencijalno jačanje turističke upotrebe prostora Županjskih virova.
- Uloga Gradskog muzeja Županja i povijesnih simbola poput prve nogometne lopte i teniskog reketa u formiranju identiteta destinacije i kreiranju autentičnih turističkih iskustava.
- Jačanje lokalne ponude i uključivanje zajednice, kroz razvoj ugostiteljske ponude, valorizaciju eno-gastro proizvoda i jače uključivanje OPG-ova i rukotvoraca u turističku ponudu.
- Povećani značaj digitalne prezentacije i online vidljivosti, uz izraženu potrebu za sustavnim razvojem online komunikacije, promocije i digitalne interpretacije kulturne i prirodne baštine.

Pozicioniranje destinacije u kontekstu tržišnih prilika i identiteta

Grad Županja se pozicionira kao destinacija kulturnih događanja, autentičnog šokačkog identiteta i sportskog nasljeđa, smještena uz rijeku Savu i na važnim prometnim koridorima između Hrvatske i susjednih zemalja. Šokačko sijelo, kao najstarija i najveća manifestacija tradicijske kulture Županjskog kraja, predstavlja snažnu platformu za očuvanje baštine i promociju destinacije na regionalnoj i nacionalnoj razini.

Destinacijski identitet Županje dodatno jačaju:

- Povijesna važnost kao kolijevke hrvatskog nogometa i tenisa
- Bogata kulturna baština kroz Gradski muzej Županja i simboličke spomenike Prvoj nogometnoj lopti i Prvom teniskom reketu u Hrvatskoj
- Blizina rijeke Save i prirodnih prostora poput Županjskih virova, s potencijalom za razvoj rekreacijskih i eno-gastronomskih proizvoda.

Takva pozicija omogućuje povezivanje različitih oblika turizma, od kulturnog, sportskog, manifestacijskog do prirodnog i tranzitnog. Ujedno, navedeno doprinosi stvaranju jedinstvenog doživljaja koji nadilazi uobičajene granice lokalnog tržišta.

U skladu s Planom razvoja Vukovarsko-srijemske županije, ali i Strategijom razvoja turizma Republike Hrvatske do 2030. godine, prioritetni turistički proizvodi za Županju su:

- Kulturni turizam – Gradski muzej Županja, Šokačko sijelo, spomenici Prvoj lopti i Prvom reketu, sakralni objekti
- Aktivni turizam – šetnice uz Savu, biciklističke rute, rekreativne zone uz rijeku i virove
- Eno-gastronomski turizam – promocija tradicionalne slavonske kuhinje, lokalni OPG-ovi, proizvodi poput rakija, kulena i meda
- Turizam na rijekama – razvoj turističkih proizvoda vezanih uz Savu: šetnje, vožnje brodovima, ribolovni i lovni turizam.

Izazovi prepoznati u SWOT analizi destinacije Županja:

- Neiskorištenost trenutnih resursa i manifestacija u formiranju komercijalno održivih turističkih proizvoda
- Nedostatak kvalitetne smještajne i sportske infrastrukture
- Slaba digitalna prezentacija i fokus promocije isključivo na manifestacije
- Ograničena svijest i angažiranost lokalnog stanovništva u kreiranju i razvijanju turističke ponude.

Pozitivni trendovi i razvojni potencijali:

- Rast interesa za autentična kulturna i sportska iskustva, što Županja može kapitalizirati kroz Šokačko sijelo i sportsko naslijeđe
- Mogućnosti za razvoj tematskih turističkih ruta uz Savu i povezivanje prirodnih i kulturnih resursa
- Povećanje digitalne prisutnosti i jačanje online promocije
- Aktivacija lokalnih zajednica kroz OPG-ove, suvenirnice i male ugostiteljske projekte.

Zaključno, razvoj digitalnih alata za promociju, interpretaciju baštine i aktivaciju prirodnih resursa uz Savu, uz istodobna ulaganja u održiviju i sportsku infrastrukturu, ključni su za jačanje pozicioniranja Županje kao

održive, autentične i emocionalno povezane destinacije u kontinentalnoj Hrvatskoj.

4. 3. 1. Prioritetna područja za razvoj

Ublažavanje sezonalnosti i produženje turističke potrošnje

Za razliku od obalnih destinacija u Republici Hrvatskoj koje su izrazito sezonski orijentirane, grad Županja bilježi drugačiji obrazac potražnje, s izraženijim prometom tijekom ljetnih mjeseci, ali i značajnim udjelom potražnje tijekom zimskih mjeseci, posebice za vrijeme manifestacije Šokačko sijelo. Ljetni mjeseci, od lipnja do rujna, kada su aktivni glavni tranzitni tokovi prema obali i tijekom godišnjih odmora, donose povećanje broja stranih gostiju, dok domaći gosti dominiraju tijekom zimskog razdoblja, u mjesecima poput siječnja i prosinca.

Prema podacima iz analize stanja (Analiza stanja iz ovoga dokumenta), u 2024. godini Županja je ostvarila 3.303 dolazaka i 5.781 noćenje, s prosječnim trajanjem boravka od 1,75 noći. Strani gosti činili su oko 60 % ukupnih noćenja, što ukazuje na specifičan profil potražnje koji je usmjeren na kratkoročne, često tranzitne boravke. Ovakav profil potražnje otvara prostor za strateško pozicioniranje destinacije kroz razvoj proizvoda koji nisu isključivo vezani uz sezonske obrasce ponašanja posjetitelja, već integriraju lokalne resurse u atraktivnu cjelogodišnju ponudu. Takva usmjerenost u potpunosti je usklađena s načelima iz dokumenta Smjernice i upute za izradu plana upravljanja destinacijom Ministarstva turizma i sporta Republike Hrvatske, koji naglašava važnost oblikovanja atraktivnih i tematski diferenciranih proizvoda temeljenih na lokalnim resursima i identitetu destinacije, s ciljem smanjenja sezonalnosti i povećanja turističke potrošnje tijekom cijele godine.

U kontekstu Županje, ključne pretpostavke za ublažavanje sezonalnosti uključuju:

- Daljnji razvoj kulturnog i manifestacijskog turizma, s naglaskom na Šokačko sijelo, ali i na druge manje manifestacije kao što su Kruh naš svagdašnji i sportske manifestacije povezane s povijesnim sportskim nasljeđem grada,

- Aktivaciju prirodnih resursa poput šetnica uz Savu i Županjskih virova za potrebe aktivnog i rekreativnog turizma
- Razvoj kratkih tematskih ruta i ponuda boravka u prirodi
- Stvaranje nove ponude sportskih i kulturnih evenata izvan glavne sezone tranzita.

Osim razvoja samog sadržaja, važno je usmjeriti napore prema digitalnoj interpretaciji i promociji resursa. Digitalna prezentacija baštine, promocija manifestacija i prirodnih ljepota putem suvremenih platformi (mobilne aplikacije, web-stranice, virtualne ture), omogućit će povećanje vidljivosti destinacije i privlačenje profila posjetitelja koji traže personalizirane i samostalne oblike putovanja. Ulaganja u digitalne alate i interpretacijsku infrastrukturu ne samo da stvaraju dodatnu vrijednost bez značajnog opterećenja na fizičku infrastrukturu, već omogućuju bolju prilagodbu tržišnim trendovima koji preferiraju fleksibilnost, održivost i autentičnost.

Ravnomjernija distribucija turističkog prometa tijekom cijele godine pridonijet će boljoj iskoristivosti postojećih resursa, stabilnijem poslovanju lokalnih dionika te smanjenju sezonskog pritiska na infrastrukturu. To je ujedno i jedan od ključnih strateških ciljeva iz Strategije razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030., koja naglašava potrebu za razvojem autentičnih, održivih i lokalno utemeljenih turističkih proizvoda sposobnih za generiranje dodatne potrošnje i produljenje boravka gostiju.

Usklađivanje opsega turističkog prometa s vrijednosnim učinkom

Turistički promet u Županji još je uvijek skromnog volumena, no pokazuje pozitivne trendove rasta i značajan potencijal za jačanje ekonomske vrijednosti. Prema podacima iz analize stanja (Analiza stanja iz ovoga dokumenta), u 2024. godini ostvareno je 3.303 dolazaka i 5.781 noćenje, s prosječnim trajanjem boravka od 1,75 noći po dolasku. Za razliku od prosjeka Vukovarsko-srijemske županije, većinu noćenja, točnije oko 60 %, ostvaruju strani gosti, što Županju pozicionira kao jednu od rijetkih destinacija u županiji s pretežito stranom potražnjom.

Unatoč pozitivnom trendu, broj noćenja po postelji ostaje nizak, što ukazuje na neiskorištenost smještajnih kapaciteta i potrebu za ciljanom intervencijom

u ponudi, kako bi se povećala učinkovitost i prihod po turističkoj jedinici kapaciteta. U skladu s time, stvaranje većeg ekonomskog učinka uz kontrolirani rast volumena moguće je kroz:

- Razvoj turističkih proizvoda s višom dodanom vrijednošću, kao što su kulturni turizam temeljen na manifestacijama poput Šokačkog sijela i kulturnim resursima poput Gradskog muzeja Županja te razvoj sportskog i aktivnog turizma kroz valorizaciju povijesne baštine nogometa i tenisa
- Jačanje kapaciteta viših kategorija smještaja, posebno kroz razvoj kvalitetnijih privatnih smještajnih objekata i tematskih kuća za odmor s dodatnim sadržajima (npr. eno-gastro ponuda, sadržaji za boravak u prirodi)
- Unaprjeđenje turističke infrastrukture i uslužnosti, uključujući razvoj informacijskih točaka, jačanje online prisutnosti, digitalne interpretacije kulturne baštine i bolje signalizacije na ključnim točkama dolaska i atrakcijama.

Trenutno nema javno dostupnih podataka iz Satelitskog računa turizma (TSA) koji su specifični za grad Županju. Međutim, Republika Hrvatska razvija Sustav satelitskih računa održivog turizma (TSSA), koji će po prvi put omogućiti integrirani prikaz ekonomskih, društvenih i okolišnih učinaka turizma. Projekt TSSA se provodi u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.–2026., u suradnji s Institutom za turizam, a do 2026. godine planiran je izračun pokazatelja na regionalnoj i županijskoj razini (Sustav satelitskih računa održivog turizma RH, iztg.hr).

Po uspostavi Sustava satelitskih računa održivog turizma Republike Hrvatske, očekuje se integracija proširene bilance učinaka turizma na razini županija, uključujući i grad Županju. Do tada, procjena vrijednosnog učinka turizma temelji se na dostupnim kvantitativnim pokazateljima: broju noćenja, prosječnoj duljini boravka, strukturi gostiju prema porijeklu te kvaliteti i raznolikosti smještajne i doživljajne ponude.

Naglasak se stavlja na povećanje prosječne potrošnje po posjetitelju, ne kroz povećanje volumena, već kroz rast kvalitete, diferencijacije i ukupne vrijednosti turističkog iskustva, u potpunosti u skladu sa *Strategijom razvoja*

održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. te Smjernicama i uputama za izradu plana upravljanja destinacijom Ministarstva turizma i sporta, koje naglašavaju potrebu za učinkovitim, održivim i vrijednosno orijentiranim upravljanjem razvojem turizma.

Podizanje standarda smještaja i razine uslужnosti

Prema analizi stanja, grad Županja raspolaže s ukupno 56 smještajnih jedinica i 128 stalnih postelja (Analiza stanja iz ovoga dokumenta). Struktura smještaja jasno pokazuje dominaciju privatnog smještaja niže kategorizacije, pri čemu je kvalitativna ponuda hotelskog i organiziranog smještaja u potpunosti izostala, a postojeći kapaciteti najčešće nude samo osnovne funkcionalne usluge bez dodatnih sadržaja i dodane vrijednosti. Cjelokupna ponuda smještaja pretežno je orijentirana na prenoćišta i apartmane s vrlo skromnim standardima, dok su primjeri viših kategorija i dodatnih sadržaja (npr. wellness, gastronomska ponuda, tematski uređen prostor) iznimno rijetki ili nepostojeći.

U cilju transformacije Županje u konkurentnu, cjelogodišnju i održivu destinaciju, potrebno je usmjeriti napore u sljedećim područjima:

- Poticati ulaganja u objekte višeg standarda, s naglaskom na održivi dizajn, energetska učinkovitost i integraciju dodatnih sadržaja poput wellness zona, interpretacijskih prostora i manjih konferencijskih sadržaja
- Proširiti smještajne kapacitete namijenjene posebnim oblicima turizma, uključujući sportski, kulturni, eno-gastronomski i manifestacijski turizam, za koje destinacija ima prepoznate resurse i potencijalnu potražnju
- Povećati profesionalizaciju uslužnog sektora kroz razvoj ciljanih programa edukacije, certificiranja i jačanja kapaciteta pružatelja usluga
- Digitalizirati i standardizirati turističke usluge, s posebnim naglaskom na online rezervacijske sustave, prikaz kapaciteta na nacionalnim i međunarodnim platformama, te uvođenje sustava za praćenje i analizu zadovoljstva gostiju.

Podizanje razine uslужnosti zahtijeva paralelno ulaganje u:

- Sustavno obrazovanje i profesionalizaciju kadrova u turizmu, uključujući specifična znanja iz područja komunikacije, gastronomije, interpretacije kulturne baštine i pružanja vrhunske korisničke usluge
- Unapređenje dodatnih sadržaja unutar smještajnih objekata, s naglaskom na kreiranje cjelovitog iskustva boravka koje će potaknuti dulje zadržavanje i veću potrošnju
- Razvoj modernih modela komunikacije i promocije, osobito za male iznajmljivače i obiteljska gospodarstva, kako bi povećali svoju vidljivost i dostupnost na tržištu.

Prema *Strategiji razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030.*, unaprjeđenje kvalitete smještaja i usluge, posebno u kontinentalnim područjima, ključan je preduvjet za uravnotežen regionalni razvoj, jačanje potrošnje po gostu te povećanje zadovoljstva i lojalnosti posjetitelja. Smjernice Ministarstva turizma i sporta dodatno naglašavaju važnost podizanja standarda kako bi se destinacije koje sada imaju dominaciju osnovne, cjenovno osjetljive ponude, bolje pozicionirale na nacionalnom i međunarodnom tržištu. U tom kontekstu, podizanje kvalitete nije samo pitanje fizičke infrastrukture, već i cjelokupnog sustava vrijednosti u turizmu – od edukacije i unapređenja turističke infrastrukture, preko digitalne prisutnosti, do kreiranja autentičnih i emocionalno bogatih doživljaja za goste.

Jačanje organizacijskih kapaciteta i inovacija turističke ponude

U okviru unaprjeđenja organizacijskih kapaciteta, Turistička zajednica grada Županje djeluje kao jedna od turističkih zajednica na području Vukovarsko-srijemske županije koje su, sukladno odredbama članka 23. Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (NN 52/19, 42/20), uključene u procese jačanja suradnje i koordinacije s ciljem učinkovitijeg destinacijskog upravljanja. U skladu sa zakonom, turističke zajednice mogu se udruživati radi racionalizacije poslovanja, jačanja sinergijskih učinaka i stvaranja funkcionalnijeg modela razvoja turizma. Turistička zajednica grada Županje aktivno surađuje s Turističkom zajednicom Vukovarsko-srijemske županije, što omogućuje učinkovitije korištenje resursa, zajedničko kreiranje promocijskih aktivnosti i strateško planiranje usmjereno na jačanje vidljivosti i atraktivnosti cijele regije. Time se već sada

operacionalizira pristup koji predviđaju Smjernice i upute za izradu plana upravljanja destinacijom (Ministarstvo turizma i sporta).

U području inovacija turističke ponude, smjernice razvoja proizlaze iz prioriteta definiranih u Strategiji razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030., Nacionalnom planu razvoja održivog turizma do 2027. (cilj C4, mjere C4.1 i C4.3), kao i specifičnih nalaza iz Analize stanja iz ovoga dokumenta, gdje se ukazuje na potrebu modernizacije prezentacije destinacije, jačanje interpretacijskih kapaciteta i uključivanje lokalne zajednice u razvoj ponude.

Slijedom toga, definiraju se sljedeći ključni pravci inovacija u destinaciji Županja:

- Razvoj digitalne interpretacije kulturne baštine, uključujući storytelling pristupe i korištenje multimedijalnih sadržaja u prostoru Gradskog muzeja Županja, manifestacija poput Šokačkog sijela te lokaliteta uz Savu i Županjske virove
- Uspostava tematskih ruta koje povezuju kulturne i prirodne resurse s eno-gastronomskom ponudom, uključujući manifestacije, OPG-ove i prirodne punktove uz rijeku Savu
- Uvođenje novih modela distribucije turističke ponude putem digitalnih kanala, virtualnih tura i online alata za interpretaciju kulturne i prirodne baštine
- Jačanje kapaciteta lokalnih dionika kroz obrazovne programe, s naglaskom na kulturnu interpretaciju, vođenje tura, online marketing i održivi menadžment.

Implementacijom ovih mjera, grad Županja jača svoju konkurentnost i vidljivost na nacionalnom i međunarodnom turističkom tržištu, podiže kvalitetu ukupnog doživljaja za posjetitelje, produžuje prosječno vrijeme zadržavanja turista i povećava otpornost destinacije na sezonske fluktuacije.

4.4. Identificiranje ciljeva

Ciljevi razvoja turizma u Županji definirani su kroz usklađenje s ključnim nacionalnim, regionalnim i lokalnim strateškim dokumentima, posebno *Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030.*, zatim *Nacionalnim planom razvoja održivog turizma do 2027.* te *Planom razvoja*

Grada Županje do 2027. godine. Za razvoj turizma u Županji u lokalnoj strategiji istaknuta su tri glavna strateška cilja:

1. Unapređenje kulturne, sportske i prirodne infrastrukture s ciljem stvaranja atraktivnijih turističkih sadržaja
2. Diversifikacija turističke ponude kroz valorizaciju prirodnih resursa, kulturne baštine i sportskog potencijala
3. Jačanje promocije i vidljivosti destinacije kroz sustavno brendiranje i digitalnu transformaciju.

Kao temeljne okosnice turističkog pozicioniranja Grada Županje definirani su sljedeći prioritetni turistički proizvodi:

1. Kulturni turizam – valorizacija kulturne baštine kroz Gradski muzej, manifestacije poput Šokačkog sijela te isticanje Županje kao kolijevke hrvatskog nogometa i tenisa.
2. Eno-gastro turizam – povezivanje ponude OPG-ova, lokalnih proizvoda (suhomesnati proizvodi, rakije, pčelarski proizvodi) i tradicionalne kuhinje kroz manifestacije i tematske rute.
3. Turizam sporta i rekreacije – razvoj sadržaja vezanih uz šetnice, biciklističke rute, aktivnosti uz rijeku Savu i sportska događanja.
4. Turizam manifestacija – jačanje manifestacijskog turizma kroz postojeće i nove događaje s ciljem produljenja boravka i povećanja potrošnje.

Povrh strateških ciljeva, Županja je kroz dokument *Plan razvoja Grada Županje do 2027. godine*, definirala sljedeće prioritetne turističke proizvode kroz koje isporučuje svoju turističku ponudu:

Prioritetni turistički proizvodi, destinacija Županja

Područje	RH	VSŽ	Županja
<i>Strateški dokument/ turistički proizvod</i>	Strategija održivog turizma RH do 2030. i Nacionalni plan održivog turizma do 2027.	Plan Razvoja VSŽ 2021.-2027.	Plan razvoja grada Županje do 2027.g.
Kulturni turizam	DA	DA	DA
Aktivni turizam	DA	DA	NE

Eno-gastronomski turizam	DA	DA	NE
Zdravstveni turizam	DA	NE	NE
Sportski turizam	DA	NE	NE
Agroturizam	DA	DA	NE
Gradski turizam	DA	NE	NE
Turizam na rijekama i jezerima	DA	DA	NE
Lovni turizam	DA	NE	NE
Poslovni turizam (MICE)	DA	NE	NE
	Prioritet na temelju strateškog dokumenta		
	Potencijal kroz resursnu osnovu		

Izvor: Relevantni nacionalni, regionalni i lokalni strateški dokumenti, obrada autora.

Ovi ciljevi korespondiraju s nacionalnim razvojnim prioritetima, osobito u kontekstu ravnomjernijeg prostornog i vremenskog razvoja turizma. Kako se ističe u *Strategiji razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030.*, poseban naglasak stavljen je na kontinentalnu Hrvatsku, gdje se kroz razvoj posebnih oblika turizma (kulturni, eno-gastro, sportski i aktivni turizam) stvaraju preduvjeti za dugoročno održivo pozicioniranje destinacija. Grad Županja sa svojim prirodnim resursima (rijeka Sava, Županjski virovi) i bogatom tradicijom, već sada ima temelj za ravnomjerniju sezonsku raspodjelu turističke potražnje, s mogućnošću pozicioniranja kao cjelogodišnja destinacija. Time se izravno podupire nacionalni strateški cilj repozicioniranja Hrvatske kao autentične i održive destinacije turizma tijekom cijele godine.

Razvoj turističkih proizvoda i usluga u Županji treba pratiti dodatne smjernice:

- Valorizacija prirodne i kulturne baštine, uključujući rijeku Savu, Gradski muzej, sportske spomenike (prva nogometna lopta i reket) i manifestacije kroz suvremene interpretacijske alate i digitalna rješenja
- Povećanje kvalitete smještajne i ugostiteljske ponude, osobito kroz razvoj tematskog i boutique smještaja te inovativnih ugostiteljskih koncepata

- Razvoj javne turističke infrastrukture, kao što su šetnice uz Savu, odmorišta i sportsko-rekreacijske zone koje koriste i lokalnoj zajednici
- Stvaranje kratkih lanaca opskrbe i jače uključivanje lokalnih proizvođača u turističku ponudu kako bi se jačali multiplikativni učinci na lokalno gospodarstvo
- Unaprjeđenje prometne dostupnosti, osobito kroz bolju prometnu signalizaciju i povezivanje s glavnim prometnim pravcima.

Kao što je naglašeno u Smjernicama Ministarstva turizma i sporta, održivi razvoj turizma u kontinentalnim sredinama poput Županje treba biti inkluzivan, teritorijalno uravnotežen i temeljen na lokalnim vrijednostima. Županja u tom pogledu ima čvrste preduvjete – od autentične baštine i prirodnih resursa do potencijala zajednice za razvoj sadržaja u partnerstvu javnog i privatnog sektora.

4.5. Mjere i aktivnosti

U cilju operativne razrade strateških ciljeva definiranih u prethodnom poglavlju, Plan upravljanja destinacijom grada Županje koristi strukturirani okvir mjera usklađen s Planom za Vukovarsko-srijemsku županiju. Tako se osigurava usklađenost strateških intervencija na lokalnoj i regionalnoj razini, kao i prepoznatljivost u komunikaciji prema nadležnim tijelima i izvorima financiranja. Sljedeće četiri mjere iz županijskog okvira potvrđene su kao relevantne za destinaciju grada Županje, prema klasifikaciji iz projektne tablice koja uključuje ukupno sedam projekata.²

Mjera 1: Razvoj kulturne infrastrukture i interpretacijskih centara

Kulturna baština ima važnu ulogu u razvoju identiteta destinacije. Ova mjera uključuje ulaganja u prostore i sadržaje za interpretaciju baštine.

Primjeri projekata:

- Uspostava interpretacijskog centra "Čardak"

² Mjera 3 - Podrška razvoju tematskih ruta i tematskih parkova, Mjera 4 - Povećanje kvalitete smještaja i turističkih kapaciteta, Mjera 7 - Okolišni i održivi razvoj turističkih prostora i Mjera 8 - Ostale inicijative za održivi i odgovorniji turizam nisu zastupljene među projektima za destinaciju grada Županje

- Posjetiteljski centar "Slavonski bećarac".

Mjera 2: Unaprjeđenje cikloturističke infrastrukture

Cikloturizam je važan element aktivnog i održivog turizma. Mjera uključuje razvoj i povezivanje biciklističke infrastrukture s prirodnim i kulturnim resursima.

Primjeri projekata:

- Projektno-tehnička dokumentacija biciklističke infrastrukture grada Županje
- Izgradnja biciklističke infrastrukture Županja.

Mjera 5: Razvoj sportsko-rekreacijskih i lječilišnih kapaciteta

Ulaganja u osnovnu i dodatnu infrastrukturu koja omogućuje kvalitetan boravak posjetitelja i doprinosi doživljaju destinacije.

Primjeri projekata:

- Izgradnja turističkog/memorijalnog/sportskog centra
- Karting arena.

Mjera 6: Unaprjeđenje turističke infrastrukture i atrakcija

Ova mjera obuhvaća revitalizaciju javnih prostora, stvaranje atraktivnih punktova i poboljšanje pristupa turističkim atrakcijama.

Primjeri projekata:

- Pristanište na Savi
- Hotel – rekonstrukcija restorana „Graničar“
- Izgradnja smještajnih i pratećih sadržaja uz teniske terene.

Mjere i pripadajući projekti čine temelj za ostvarenje strateških ciljeva utvrđenih ovim Planom te pridonose održivom i integriranom razvoju turizma na području grada Županje.

5. Smjernice i preporuke za dionike razvoja

Sukladno Uputama za izradu plana upravljanja destinacijom, ovo poglavlje definira uloge i odgovornosti glavnih dionika u procesu razvoja turizma u Županji te daje preporuke za koordinirani i učinkovit pristup provedbi strateških ciljeva. Turistička zajednica grada Županje, u skladu sa Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (NN 52/19, 42/20), ima ulogu koordinatora razvoja turizma te poticatelja i inicijatora projekata, osobito u domeni kulturnog, manifestacijskog i aktivnog turizma. U skladu s time, turistička zajednica djeluje kao nositelj projekata koji se odnose na razvoj turističkih proizvoda poput interpretacijskih centara, tematskih posjetiteljskih sadržaja i promocije destinacije, dok jedinice lokalne samouprave (Grad Županja) preuzimaju ulogu nositelja infrastrukturnih projekata, čime se osigurava prirodna i funkcionalna podjela odgovornosti unutar sustava.

S jedne strane, među identificiranim projektima jasno je vidljivo da su kulturni projekti, poput uspostave Interpretacijskog centra "Čardak" i Posjetiteljskog centra "Slavonski bečarac", u nadležnosti turističke zajednice ili se provode u uskoj suradnji s Turističkom zajednicom grada Županje kao savjetodavnim ili partnerskim tijelom. S druge strane, veći infrastrukturni projekti poput izgradnje hotela, pristaništa na rijeci Savi, karting arene te sportskog/memorijalnog centra provode se kroz sustav lokalne samouprave – Grad Županja, uz podršku Vukovarsko-srijemske županije.

Kroz identificirane mjere i projekte, jasno se vidi da sustav funkcionira na temelju partnerskog modela u kojem:

- Turistička zajednica grada Županje inicira i koordinira tematske i kulturne projekte
- Grad Županja osigurava provedbu infrastrukturnih ulaganja
- Lokalni dionici (muzeji, sportski klubovi, udruge, obrazovne institucije, privatni sektor) sudjeluju u oblikovanju sadržaja i održivosti projekata

- Vukovarsko-srijemska županija i nacionalna razina podupiru provedbu kroz strateške dokumente, sufinanciranje i regulatorni okvir.

Ovakav model osigurava provedbu integriranog turističkog razvoja u skladu s nacionalnom *Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030.* te *Planom razvoja Vukovarsko-srijemske županije*. Primjena ovog koordiniranog pristupa također je u skladu s preporukama iz smjernica koje ističu važnost "uspostavljanja suradnje i koordinacije između turističkih zajednica, jedinica lokalne i područne samouprave, lokalnih zajednica, gospodarstvenika i civilnog sektora radi provedbe mjera iz Plana upravljanja destinacijom" (Smjernice i preporuke za dionike razvoja). Doprinos svih dionika posebno je izražen u fazi izrade Plana, gdje su kroz konzultacije i participaciju definirani razvojni prioriteti i konkretizirani projekti.

Konačno, ukupna vrijednost infrastrukturnih i razvojnih projekata koji su obuhvaćeni mjerama iznosi više od šesnaest milijuna eura, što potvrđuje ozbiljnost pristupa i predanost svih razina upravljanja u ostvarivanju ciljeva turističkog razvoja grada Županje. Primjeri većih ulaganja uključuju razvoj pristaništa na rijeci Savi, izgradnju hotela, karting arene te stvaranje kulturno-interpretacijskih centara.

Svi ovi procesi ukazuju na jasno definiranu podjelu odgovornosti i ulogu svakog dionika te doprinose stvaranju preduvjeta za dugoročan, integriran i održiv razvoj turizma u Županji. U tom kontekstu, iznimno je važno osigurati kontinuiranu međusobnu komunikaciju, razmjenu informacija i redovitu evaluaciju provedbe kako bi se pravovremeno reagiralo na izazove u provedbi pojedinih projekata te dodatno osnažilo povjerenje i suradnja među dionicima na svim razinama.

Važno je naglasiti da pojedine aktivnosti i smjernice definirane u ovom Planu već djelomično ili u potpunosti provode pojedini dionici, uključujući Turističku zajednicu i druge lokalne aktere. Ukoliko su određeni mehanizmi koordinacije, promocije, edukacije ili praćenja već uspostavljeni – nužno je njihov daljnji razvoj i održavanje, uz osiguranje resursa i institucionalne podrške. U slučajevima gdje provedba još nije započela ili nije strateški prioritet u ovom trenutku, preporučuje se fokusirati na komponente Plana koje otvaraju najveće razvojne mogućnosti u srednjoročnom razdoblju. Ovakav fleksibilan

pristup omogućuje svakom dioniku da racionalno upravlja vlastitim kapacitetima, a istovremeno doprinosi usklađenom i ciljanom razvoju turističke destinacije.

5.1. Smjernice i preporuke za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Za Grad Županju kao jedinicu lokalne samouprave, smjernice i preporuke za razvoj turizma obuhvaćaju nekoliko ključnih područja:

1. Opći smjer razvoja turizma

- **Pozicioniranje Županje kao kulturnog i sportsko-rekreacijskog odredišta:** Grad treba kontinuirano promovirati svoj kulturni i povijesni značaj, s naglaskom na manifestacije poput Šokačkog sijela, povijesne povezanosti s Domovinskim ratom, kolijevku nogometa i tenisa te prirodne resurse rijeke Save i Županjskih virova.
- **Edukacija i promocija turističkih resursa:** Potrebno je razvijati edukacijske programe za turističke djelatnike, vodiče i druge dionike, s fokusom na autentičnu kulturnu i sportsku baštinu Županje.
- **Razvoj održivog turizma:** Treba poticati razvoj ekološkog, kulturnog i aktivnog turizma, uz očuvanje prirodne i kulturne baštine te promicanje održivih praksi.

2. Razvoj prometne i komunalne infrastrukture

- **Povezivanje s drugim destinacijama:** Nastaviti s unapređenjem cestovne infrastrukture, posebno povezivanja sa Županijom i autocestom A3, kao i jačanjem riječne povezanosti kroz razvoj riječnog pristaništa na Savi.
- **Povećanje kapaciteta smještaja:** Kroz potpore i poticanje investicija unaprijediti kvalitetu i raznolikost smještajne ponude, uključujući razvoj hotelskih kapaciteta i kamp odmorišta.
- **Revitalizacija komunalne infrastrukture:** Nastaviti ulaganja u šetnice uz Savu, biciklističke i pješačke staze, javne prostore i sanitarne objekte, s ciljem poboljšanja turističkog okruženja.

3. Upravljanje kulturnom baštinom

- **Očuvanje i restauracija kulturnih spomenika:** Podupirati obnovu i modernizaciju gradskog muzeja, očuvanje tradicionalnih lokalnih objekata i razvoj interpretacijskih centara posvećenih povijesti Županje.
- **Interpretacija kulturne baštine:** Razviti suvremene metode interpretacije kulturne i sportske baštine kroz digitalne vodiče, mobilne aplikacije i multimedijalne sadržaje.
- **Integracija kulturnih programa:** Povezati kulturne manifestacije poput Šokačkog sijela i manifestacije Kruh naš svagdašnji s promocijom destinacije na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

4. Upravljanje sportskom infrastrukturom

- **Razvoj sportskih objekata i sadržaja:** Unaprijediti i modernizirati sportske objekte, osobito one vezane uz nogomet, tenis, poljske sportove i rekreaciju na otvorenom.
- **Poticanje sportskog turizma:** Organizirati sportske turnire i rekreativne događaje povezane s tradicijom Županje kao kolijevke hrvatskog nogometa i tenisa.

5. Povezivanje s lokalnom zajednicom

- **Suradnja s lokalnim poduzetnicima:** Grad treba aktivno poticati suradnju s privatnim sektorom u razvoju ponude temeljene na lokalnoj kulturi, gastronomiji i sportu (OPG-ovi, ugostitelji, smještajni objekti).
- **Podrška lokalnim inicijativama:** Omogućiti podršku inicijativama kulturnih, sportskih i turističkih udruga koje doprinose jačanju identiteta i turističke ponude Županje.

6. Digitalna transformacija u turizmu

- **Digitalna promocija:** Aktivno koristiti digitalne platforme, društvene mreže i web stranice za promociju Županje kao kulturne, sportske i prirodne destinacije.
- **Pametna turistička infrastruktura:** Ulagati u pametne informacijske sustave (interaktivne karte, mobilne aplikacije), razvoj online

interpretacijskih alata i besplatne Wi-Fi točke na glavnim turističkim lokacijama.

5.2. Smjernice i preporuke za turističke zajednice

Turistička zajednica grada Županje ima ključnu ulogu u razvoju, promociji i upravljanju turizmom na razini destinacije. Njezina zadaća je povezivanje dionika, poticanje održivog razvoja i unaprjeđenje turističkog iskustva kako bi Županja postala konkurentna, održiva i atraktivna destinacija.

1. Strateško planiranje i upravljanje turizmom

- Razviti lokalni turistički plan koji je usklađen s regionalnim i nacionalnim strateškim dokumentima (Strategija razvoja održivog turizma RH do 2030., Plan razvoja VSŽ).
- Potaknuti razvoj održivog turizma koji čuva kulturnu i prirodnu baštinu Županje, s naglaskom na šokačku tradiciju, sportsku baštinu i prirodne resurse rijeke Save.
- Organizirati redovite sastanke s lokalnim dionicima radi jačanja koordinacije i zajedničkog nastupa prema tržištu.

2. Promocija i brendiranje destinacije

- Stvoriti jedinstveni identitet destinacije koji naglašava Županju kao središte šokačke kulture, sportskih začetaka i tradicije uz rijeku Savu.
- Aktivno koristiti digitalne kanale – društvene mreže, web stranice, mobilne aplikacije – za promociju ponude destinacije.
- Razviti atraktivne promotivne materijale (brošure, karte, video sadržaji) s naglaskom na kulturnu baštinu, manifestacije i aktivni turizam.

3. Podrška lokalnim turističkim subjektima

- Poticati razvoj i promociju lokalnih OPG-ova, ugostitelja, privatnih iznajmljivača i obrtnika kroz kreiranje zajedničkih turističkih proizvoda.
- Organizirati edukacije i radionice za podizanje kvalitete usluge, uključujući digitalni marketing, storytelling i održive prakse.
- Potaknuti suradnju ugostitelja i lokalnih proizvođača u svrhu kreiranja autentične slavonske gastronomske ponude.

4. Poboljšanje turističke infrastrukture

- Unaprijediti turističku signalizaciju i označavanje znamenitosti, osobito na manje poznatim lokacijama poput Županjskih virova i šetnica uz Savu.
- Poticati razvoj i povezivanje biciklističkih i pješačkih ruta s prirodnim resursima i kulturnim atrakcijama.
- Postaviti interaktivne info punktove i digitalne vodiče kako bi se posjetiteljima olakšalo istraživanje destinacije.

5. Organizacija i podrška manifestacijama

- Aktivno sudjelovati u organizaciji i promociji ključnih događanja poput Šokačkog sijela i drugih manifestacija lokalne tradicije.
- Razvijati nove tematske manifestacije povezane s povijesti sporta (nogomet, tenis, polo) i kulturnom baštinom.
- Poticati uključivanje lokalne zajednice i privatnog sektora u kreiranje i organizaciju događanja.

6. Suradnja s drugim institucijama

- Suradivati s Gradom Županja, Turističkom zajednicom Vukovarsko-srijemske županije, kulturnim i sportskim institucijama te udrugama.
- Razvijati partnerske odnose sa susjednim turističkim zajednicama radi stvaranja tematskih turističkih ruta (npr. ruta Save, ruta šokačke baštine).
- Sudjelovati u projektima financiranim iz nacionalnih i europskih izvora za razvoj turističke infrastrukture i promocije.

7. Praćenje i analiza turizma

- Redovito provoditi istraživanja tržišta (profil posjetitelja, zadovoljstvo gostiju, ključni trendovi) radi daljnjeg usmjeravanja razvoja destinacije.
- Pratiti učinke marketinških aktivnosti kroz digitalnu analitiku i statistička izvješća.
- Prikupljati i analizirati povratne informacije posjetitelja za prilagodbu turističkih proizvoda i unaprjeđenje ponude.

5.3. Smjernice i preporuke za druge dionike u turizmu i upravljanju turizmom u destinaciji

Ključni dionici u turizmu i upravljanju turizmom u Županji uključuju sve subjekte koji doprinose razvoju, promociji i održivosti turizma u destinaciji. Važno je da svi dionici imaju mogućnost suradnje kako bi se ostvario glavni cilj – jačanje tržišne pozicije Grada Županje kao autentične, kulturno-baštinske i održive turističke destinacije. Najvažniji dionici u turizmu Županje su subjekti javnog sektora, privatnog sektora, civilnog društva i ostali relevantni akteri. Sažeti popis dionika nalazi se u nastavku.

Lokalna i regionalna vlast

- Grad Županja
- Vukovarsko-srijemska županija.

Turističke zajednice

- Turistička zajednica grada Županje
- Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije.

Privatni sektor

- Ugostitelji i pružatelji komercijalnog smještaja
- Obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG-ovi)
- Turističke agencije
- Organizatori manifestacija
- Kreativne industrije (kultura, dizajn, digitalne agencije).

Javne ustanove i organizacije

- Gradski muzej Županja
- Kulturne i sportske institucije
- Razvojne agencije i lokalne udruge.

Mediji i promotivni partneri

- Lokalni i nacionalni mediji
- Influenceri, travel blogeri

- Marketinške agencije.

Lokalno stanovništvo

- Udruge, zajednice, volonteri
- Lokalni umjetnici i kulturni djelatnici.

Nastavno na popis dionika u turizmu u destinaciji Županja, za njih su pripremljene smjernice i preporuke, a s ciljem kvalitetnijeg upravljanja turizmom u ovoj destinaciji.

Jedinice lokalne i regionalne samouprave i turističke zajednice

- Aktivno surađivati s privatnim sektorom i civilnim društvom na razvoju turističkih proizvoda (kulturni turizam, aktivni turizam, eno-gastro turizam).
- Osigurati održivi razvoj turizma kroz prostorno planiranje koje štiti prirodne i kulturne resurse.
- Poticati digitalizaciju promocije i komunikacije destinacije.
- Organizirati edukacije za dionike radi podizanja kvalitete usluga i razumijevanja održivog turizma.
- Razvijati suradnju s nacionalnim i međunarodnim institucijama radi jačanja vidljivosti Županje kao turističke destinacije.

Privatni sektor (ugostitelji, OPG-ovi, turističke agencije)

- Povećavati kvalitetu usluga kroz kontinuiranu edukaciju zaposlenika i inovativnu ponudu.
- Promovirati lokalne proizvode i tradicionalne specijalitete (npr. slavonsku gastronomiju) kao sastavni dio turističke ponude.
- Aktivno sudjelovati u manifestacijama i događanjima kao partneri i sponzori.
- Razvijati različite oblike smještaja (obiteljski smještaj, tematske kuće za odmor) u skladu s profilima ciljanih turista.
- Primjenjivati održive poslovne prakse (ekološki certifikati, upravljanje otpadom, energetska učinkovitost).

Javne ustanove i organizacije

- Integrirati muzeje, kulturne centre i sportske institucije u aktivnu turističku ponudu kroz vođene ture, radionice i evente.
- Poticati razvoj sportskog i rekreativnog turizma (biciklističke rute, šetnice, sportski turniri).
- Kreirati cjelogodišnji kalendar kulturnih, sportskih i edukativnih događanja.
- Razvijati sadržaje za različite dobne skupine gostiju.

Mediji i promotivni partneri

- Promovirati Županju kroz autentične priče koje ističu šokačku tradiciju, sportsku baštinu i prirodne ljepote Save.
- Kreirati kvalitetne foto i video materijale za promociju znamenitosti, manifestacija i lokalnog života.
- Organizirati informativna putovanja za novinare, influencere i blogere.
- Podržavati održive oblike turizma kroz kampanje i promociju odgovornog turizma.
- Usmjeriti komunikaciju na vjerodostojne, afirmativne i inspirativne priče o destinaciji.

Lokalna zajednica i volonteri

- Aktivno sudjelovati u očuvanju kulturne baštine, okoliša i tradicijskih vrijednosti.
- Promovirati gostoljubivost i pozitivan imidž Županje među turistima.
- Sudjelovati u organizaciji i provedbi manifestacija i turističkih događanja.
- Podupirati lokalne inicijative i udruge koje doprinose održivom razvoju turizma.

Turisti

- Poštivati lokalne običaje, kulturu i prirodni okoliš.
- Kupovati lokalne proizvode i koristiti usluge lokalnih poduzetnika.
- Prakticirati odgovorno ponašanje prema prirodi i zajednici.
- Dijeliti pozitivna iskustva putem društvenih mreža i preporuka, pridonoseći promociji destinacije.

6. Popis projekata

U skladu s Uputama za izradu Plana upravljanja destinacijom, ovo poglavlje daje pregled ključnih projekata koji čine operativnu osnovu za provedbu mjera i ostvarenje strateških ciljeva razvoja turizma u destinaciji Županja. Za potrebe strukturiranja popisa projekata korištena je standardizirana tablica Ministarstva turizma i sporta Republike Hrvatske. Ova tablica koristi metodološki okvir koji uključuje klasifikaciju projekata prema:

- Strateškom turističkom proizvodu (npr. kulturni turizam, aktivni turizam, eno-gastro turizam)
- Elementima održivosti (ekonomska, društvena, kulturna i okolišna dimenzija)
- Vrsti aktivnosti ili ulaganja (npr. infrastruktura, interpretacija, smještaj, rekreacija)
- Identificiranom strateškom razvoju ili smjeru, čime se osigurava usklađenost s nacionalnim smjernicama te sveobuhvatna valorizacija doprinosa svakog projekta.

U suradnji s jedinicama lokalne samouprave i relevantnim dionicima, Turistička zajednica grada Županje prikupila je ukupno devet projekata koji su uvršteni u plan upravljanja destinacijom. Za neke projekte dostupne su vrijednosti, dok za druge podaci o procijenjenoj vrijednosti još nisu poznati. Svi navedeni projekti predstavljaju značajne razvojne inicijative za područje Županje. Ukupna procijenjena vrijednost projekata za koje su dostupni podaci iznosi 16.049.732 eura.

Projekti obuhvaćaju ulaganja u kulturnu i interpretacijsku infrastrukturu, sportsko-rekreacijske prostore, biciklističku infrastrukturu te poboljšanje turističkih atrakcija. Njihova provedba podupire ciljeve održivog i integriranog razvoja destinacije. U nastavku se nalazi objedinjena tablica koja prikazuje odnos između definiranih mjera, pripadajućih projekata, strateških turističkih proizvoda i elemenata održivosti. Ova tablica omogućuje cjelovit prikaz razvojnih namjera, uključujući i projekte koji imaju snažnu infrastrukturnu

komponentu, ali pridonose prioritetnim turističkim ciljevima te su važni za funkcionalnost i atraktivnost destinacije.

Tablični prikaz projekata, destinacija Županja

MJERA	NAZIV MJERE	PRIMJERI PROJEKATA	UKUPNA VRIJEDNOST (EUR)	STRATEŠKI TURISTIČKI PROIZVOD	ELEMENT ODRŽIVOSTI
1	Razvoj kulturne infrastrukture i interpretacijskih centara	Uspostava interpretacijskog centra "Čardak", Posjetiteljski centar "Slavonski bečarac"	5.946.043	Kulturni turizam	Kulturna, društvena
2	Unaprjeđenje cikloturističke infrastrukture	Projektno-tehnička dokumentacija biciklističke infrastrukture grada Županje, Izgradnja biciklističke infrastrukture Županja	10.103.689	Aktivni turizam	Okolišni, društveni
5	Razvoj sportsko-rekreacijskih i lječilišnih kapaciteta	Karting arena, Izgradnja turističkog/memorijalnog/sportskog centra	Nije još definirana vrijednost	Aktivni turizam	Društvena, ekonomska
6	Unaprjeđenje turističke infrastrukture i atrakcija	Pristanište na Savi, Hotel – rekonstrukcija restorana „Graničar“, Izgradnja smještajnih i pratećih sadržaja uz teniske terene	Nije još definirana vrijednost	Kulturni turizam	Kulturni, društveni
			16.049.732		

Izvor: Turistička zajednica grada Županje, obrada autora.

U tablicu su uključeni projekti koji su detaljno razrađeni u suradnji s Turističkom zajednicom grada Županje i relevantnim dionicima te se vežu na utvrđene mjere Plana. Preostali projekti uključeni su u dodatnu dokumentaciju i uključuju manja ulaganja ili pomoćne infrastrukturne zahvate. Ovim pristupom ostvaren je strateški okvir koji ne samo da omogućuje razvoj turizma, već i doprinosi cjelokupnom razvoju grada Županje te osigurava relevantnost i provedivost Plana u nadolazećem razdoblju.

6.1. Projekti prema strateškom doprinosu

Sukladno Smjernicama za izradu plana upravljanja destinacijom te Zakonu o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (NN 52/19, 42/20), ovo poglavlje donosi klasificirani popis projekata koji su uključeni u Plan upravljanja destinacijom Županja. Projekti su razvrstani prema svojem strateškom doprinosu u tri osnovne skupine:

1. Projekti koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije
2. Projekti posebnog značenja za razvoj destinacije
 - a. Projekti koje turistička zajednica prepoznaje kao projekte od posebnog značaja za razvoj destinacije
 - b. Projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije koje, na strateškoj razini prepoznaje turistička zajednica, a ispunjavaju i kriterij iz Smjernica Ministarstva turizma i sporta o minimalnoj procijenjenoj vrijednosti investicije od 1.000.000,00 eura
3. Projekti koji istovremeno doprinose ostvarenju oba gore navedena cilja, a ispunjavaju i kriterij iz Smjernica Ministarstva turizma i sporta o minimalnoj procijenjenoj vrijednosti investicije od 1.000.000,00 eura.

Za svaki od ovih projekata izrađen je pojedinačni obrazac koji uključuje osnovne informacije, nositelje, faze provedbe, okvirni proračun, izvore financiranja i doprinos strateškim ciljevima. Obrasci se nalaze u prilogu dokumenta.

1. Projekti koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije

- Projektno-tehnička dokumentacija biciklističke infrastrukture grada Županje
- Karting arena
- Izgradnja smještajnih i pratećih sadržaja uz teniske terene.

2. Projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije

- a) Projekti koje turistička zajednica prepoznaje kao projekte od posebnog značaja za razvoj destinacije
- Pristanište na Savi
 - Hotel – rekonstrukcija restorana „Graničar“.
- b) Projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije koje, na strateškoj razini prepoznaje turistička zajednica, a ispunjavaju i kriterij iz Smjernica Ministarstva turizma i sporta o minimalnoj procijenjenoj vrijednosti investicije od 1.000.000,00 eura
- Nema ove kategorije projekata za grad Županju.

3. Projekti koji doprinose ostvarenju oba cilja, a ispunjavaju i kriterij iz Smjernica Ministarstva turizma i sporta o minimalnoj procijenjenoj vrijednosti investicije od 1.000.000,00 eura

- Uspostava interpretacijskog centra "Čardak"
- Posjetiteljski centar "Slavonski bećarac"
- Izgradnja biciklističke infrastrukture Županja
- Izgradnja turističkog/memorijalnog/sportskog centra.

7. Mjerenje napretka i izvješće o provedbi

7.1. Podrška i implementacija plana upravljanja destinacijom

U cilju osiguravanja učinkovitosti provedbe plana upravljanja destinacijom Županja, predlažu se osnovni elementi praćenja napretka i mehanizmi izvještavanja koji uključuju sve dionike relevantne za provedbu mjera. U skladu s najboljim praksama i preporukama Uputa za izradu Plana upravljanja destinacijom (poglavlje "Mjerenje napretka i izvješće o provedbi"), predlaže se pristup temeljen na razvoju tzv. implementacijskih obrazaca koji prate svaku od ključnih mjera i povezanih projekata. Svaki obrazac sadrži:

- Ključne aktivnosti potrebne za realizaciju mjere (npr. izrada dokumentacije, apliciranje na natječaje, građevinski radovi, razvoj interpretacijskog sadržaja), uz definiranje roka za svaku pojedinu aktivnost
- Vremenski okvir provedbe, definiran kroz faze projekta i za svaku aktivnost
- Očekivane resurse i preduvjete realizacije (ljudski resursi, tehnički kapaciteti, podrška partnera)
- Procijenjeni budžet (temeljen na ukupnoj vrijednosti projekta)
- Potencijalne rizike i smjernice za upravljanje istima (npr. vremenska kašnjenja, izmjene u natječajima, neusklađenost lokalnih planova).

Za svaku mjeru i pripadajuće projekte, predviđene su tri ključne uloge:

- Sponzor projekta – osigurava stratešku podršku, odobrava budžet i nadzire provedbu s najviše razine
- Voditelj projekta – upravlja cjelokupnom provedbom pojedine mjere i osigurava realizaciju u planiranom roku i budžetu
- Projektni tim – čini operativnu jezgru realizacije i uključuje predstavnike relevantnih institucija i partnera.

Turistička zajednica grada Županje ima ulogu koordinatora i konsolidatora svih mjera, prati status realizacije na krovnoj razini i osigurava redovitu komunikaciju među uključenim dionicima. Izvještavanje o napretku provodit će se godišnje kroz objedinjeno izvješće koje uključuje status implementacije po mjerama i projektima. Dodatno, praćenje će se odvijati:

- U sklopu redovitog praćenja Plana razvoja grada i koordinacije s lokalnim i regionalnim razvojnim akterima
- Uz korištenje dostupnih alata digitalnog izvještavanja, u skladu sa standardima transparentnosti i participativnog upravljanja razvojem.

Kao dodatna referenca, *Strategija razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030.* u svojem prioritetnom cilju 5 (Unaprjeđenje sustava upravljanja turizmom) naglašava važnost jačanja institucionalnih i organizacijskih kapaciteta za praćenje, evaluaciju i usklađivanje razvojnih procesa na razini destinacije, što uključuje i izradu planskih dokumenata i učinkovit sustav evaluacije napretka. Time se osigurava da svi ključni aspekti implementacije budu u funkciji ostvarivanja strateških ciljeva.

7.2. Izvješće o provedbi

Kako bi se dodatno osigurala usklađenost s nacionalnim smjernicama i zakonodavnim obvezama, predviđa se i posebna razina praćenja kroz godišnje izvješće o provedbi plana upravljanja destinacijom. U skladu s Uputama za izradu Plana upravljanja destinacijom, Turističko vijeće Turističke zajednice grada Županje izradit će izvješće o provedbi za prethodnu godinu, koje će biti dostavljeno predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave najkasnije do 31. ožujka tekuće godine. Ovo izvješće omogućuje institucionalizirano praćenje napretka, pravodobnu identifikaciju prepreka i potrebu za eventualnim prilagodbama Plana, čime se osigurava njegova dinamična prilagodba stvarnim razvojnim okolnostima. U slučaju uočenih prepreka, značajnih odstupanja od planiranih aktivnosti ili potrebe za redefiniranjem strateških prioriteta, Turističko vijeće dužno je inicirati postupak izmjene i dopune Plana upravljanja, o čemu će pravodobno izvijestiti predstavničko tijelo grada. Na ovaj način, plan upravljanja destinacijom Županja se ne promatra kao statični dokument, već kao aktivan i prilagodljiv alat za razvoj održivog, otpornog i konkurentnog turizma.

8. Zaključak

Plan upravljanja destinacijom Županja izrađen je na temelju *Smjernica i uputa za izradu plana upravljanja destinacijom* Ministarstva turizma i sporta Republike Hrvatske, nacionalnih strateških dokumenata (uključujući *Strategiju razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030.* i *Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027.*), strateških smjernica Vukovarsko-srijemske županije te *Plana razvoja Grada Županje do 2027. godine*. Dokument je izrađen u suradnji s ključnim lokalnim dionicima iz javnog, privatnog i civilnog sektora i na temelju sveobuhvatne analize postojećeg stanja i razvojnih potencijala destinacije.

Analiza stanja provedena u početnim poglavljima obuhvatila je ključne aspekte turističkog razvoja Grada Županje: ponudu i potražnju smještaja, strukturu ugostiteljske i turističke ponude, stanje infrastrukture, digitalizaciju i pristupačnost destinacije, stanje ljudskih potencijala te konkurentnost i organiziranost turističkih usluga. U analizu su uključeni i ekonomski, društveni, okolišni i kulturni aspekti održivosti, uz izradu SWOT analize koja je poslužila kao podloga za daljnje strateško usmjerenje.

U skladu sa *Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030.*, plan upravljanja destinacijom Županja usmjeren je na jačanje održivosti, otpornosti i atraktivnosti destinacije kroz konkretne mjere i projekte. Vizija i strateški ciljevi razvoja turizma definirani su u skladu s lokalnim potrebama i nacionalnim prioritetima, uz poseban naglasak na aktivaciju prirodnih resursa, kulturne baštine, sportskog potencijala i manifestacija te na jačanje prepoznatljivosti destinacije. Definirane mjere pokrivaju širok spektar tematskih područja – od razvoja kulturne i sportske infrastrukture, valorizacije tradicijske baštine, eno-gastro ponude i prirodnih atrakcija, do digitalizacije promocije i jačanja kapaciteta smještaja. Posebna pažnja posvećena je uključivanju lokalne zajednice i stvaranju sinergije između privatnog i javnog sektora.

U suradnji s jedinicama lokalne samouprave i relevantnim dionicima, Turistička zajednica grada Županje prikupila je ukupno devet projekata koji su

uvršteni u ovaj Plan. Za dio projekata dostupne su vrijednosti, dok su za neke podaci još u fazi definiranja. Ukupna procijenjena vrijednost projekata za koje su dostupni podaci iznosi 16.049.732 eura, što potvrđuje snažnu razvojnu ambiciju destinacije. Praćenje napretka temeljit će se na pokazateljima održivosti navedenima u Smjernicama Ministarstva turizma i sporta, uz preporuku redovitog godišnjeg izvještavanja o provedbi. Ovakav pristup omogućuje fleksibilnost i prilagodbu mjera u skladu s promjenama na tržištu i razvojnim potrebama.

U konačnici, plan upravljanja destinacijom Županja predstavlja strateški dokument koji povezuje lokalne razvojne prioritete s nacionalnim ciljevima održivosti. Njegova snaga leži u realnosti provedbe, uključivosti svih ključnih dionika i prilagodljivosti tržišnim trendovima, čime se stvaraju čvrsti temelji za dugoročno konkurentan, održiv i atraktivan turizam u Županji i širem slavonskom prostoru.

9. Prilozi

Obrasci prikazani u nastavku izrađeni su prema trenutno dostupnim podacima i informacijama koje su poznate u trenutku izrade ovoga dokumenta. Budući da je Plan upravljanja destinacijom dinamičan dokument koji se razvija sukladno promjenama u okruženju i dostupnosti novih informacija, pojedini dijelovi obrazaca trenutno nisu u potpunosti popunjeni. Kako se projektne aktivnosti budu konkretizirale i kako se budu definirali dodatni elementi (poput budžeta, vremenskih rokova, partnera i rizika), obrasci će se nadopunjavati i prilagođavati s ciljem osiguravanja potpune i ažurne dokumentacije potrebne za provedbu mjera i praćenje napretka.

Prije slanja Excel tablica koje sadrže obrasce projektnih aktivnosti za planirane projekte, preporučuje se dodatna revizija i nadopuna onih stavki koje su trenutno djelomično popunjene ili još nisu definirane. To se posebno odnosi na podatke poput razdoblja provedbe, ključnih točaka ostvarenja projekta, planiranih rokova i statusa provedbe – odnosno informacije koje proizlaze iz konkretne projektno-tehničke dokumentacije kojom raspolaže nositelj projekta.

U trenutku izrade ovoga dokumenta, cjelokupna tehnička i upravljačka dokumentacija pojedinih projekata nije bila dostupna. Slijedom toga, završno popunjavanje Excel obrazaca preporučuje se provesti od strane nositelja Plana upravljanja destinacijom u suradnji s nositeljima projektnih prijedloga, sukladno dostavljenim uputama, kako bi se osigurala potpuna i ažurna dokumentacija za daljnju provedbu i praćenje.

A. Projekti koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije Županja

Prilog 1: PROJEKT: Projektno-tehnička dokumentacija biciklističke infrastrukture grada Županje

1. SKUPINA PROJEKTA	
A - Projekt koji pridonosi provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije	
2. OCJENA PRIORITETA <i>Izabrati jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	B) Visoka
3. NAČIN DOPRINOSA <i>Naveći način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	A: • Povećanje udjela atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom • Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika • Povećanje broja turističkih dolazaka i noćenja • Unaprjeđenje cikloturizma kao zelenog i održivog načina kretanja u destinaciji • Doprinos ostvarenju srednjoročne vizije VSŽ navedene u Planu razvoja VSŽ, koji kao jedan od 5 strateških sektora određuje kontinentalni turizam te navodi kako je prije svega potrebno valorizirati, zaštititi i održivo gospodariti prirodno-kulturnom baštinom i resursima • Podizanje razine prepoznatljivosti područja kroz proširenje turističkog i kulturnog programa koji bi bio atraktivan tijekom cijele godine
4. NAZIV PROJEKTA	Projektno-tehnička dokumentacija biciklističke infrastrukture grada Županje

5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: Projektom je sufinancirana izrada projektno-tehničke dokumentacije za buduću biciklističku infrastrukturu. Projektom je obuhvaćeno gotovo 29 kilometara biciklističke infrastrukture. Svrha: Izrada projektno-tehničke dokumentacije biciklističke infrastrukture s ishođenjem građevinske dozvole.
6. LOKACIJA PROVEDBE	Grad Županja
7. RAZDOBLJE PROVEDBE	Treba biti definirano
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Grad Županja
9. PROJEKTNII PARTNERI	Projektni partneri trenutačno nisu službeno definirani; njihovo uključivanje planira se u sljedećim fazama pripreme projekta, ovisno o potrebama i opsegu aktivnosti
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: 1. Potpisan ugovor s izvođačem 2. Izrađen idejni projekt 3. Zahtjev za ishođenje lokacijske 4. Ishođena građevinska dozvola 5. Završno izvješće Planirani rokovi: trebaju biti usklađeni s ključnim točkama ostvarenja projekta i ukupnim razdobljem provedbe projekta

11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost: 103.689,69 EUR Iznos vlastitog financiranja: 10.368,97 EUR Ostali mogući izvori financiranja: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU
12. STATUS PROJEKTA	Projekt je naprednoj fazi planiranja- izrađen je idejni projekt i djelomično glavni projekt
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Za predmetni projekt pripremljena je relevantna tehnička i pravna dokumentacija, čime su stvoreni preduvjeti za daljnju provedbu aktivnosti. Dostupna dokumentacija uključuje: • Profil projekta • Idejni projekt • Djelomično izrađen glavni projekt

Prilog 2: PROJEKT: Karting arena

1. SKUPINA PROJEKTA	
A - Projekt koji pridonosi provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije	
2. OCJENA PRIORITETA	B) Visoka
<i>Izabrati jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	
3. NAČIN DOPRINOSA	A:
<i>Naveći način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	• Unaprjeđenje zadovoljstva lokalnog stanovništva turizmom • Unaprjeđenje ukupnog broja zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

	• Ostvarenje srednjoročne vizije VSŽ navedene u Planu razvoja VSŽ, koji kao jedan od 5 strateških sektora određuje kontinentalni turizam te navodi kako je prije svega potrebno valorizirati, zaštititi i održivo gospodariti prirodno-kulturnom baštinom i resursima. Navodi se i kako je potrebno dodatno podići razinu prepoznatljivosti područja kroz brendiranje istog, kao i proširiti turistički i kulturni program koji bi bio atraktivan tijekom cijele godine. (4. Upravljanje razvojem grada prema načelima dugoročne održivosti i suvremenim standardima kvalitete) • Pozitivan utjecaj investicije na lokalno gospodarstvo, posebno na ugostiteljski sektor • Povećanje ponude sportskog i avanturističkog turizma grada
4. NAZIV PROJEKTA	Karting arena
5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: Grad Županja planira izgradnju karting arene koja uključuje stazu, svlačionice, garaže, tribine i ugostiteljski objekt, temeljem projektno-tehničke dokumentacije izrađene u suradnji s lokalnim karting klubom. Projekt je odgovor na potrebu za vlastitim sportskim kapacitetom, budući da članovi kluba trenutno treniraju u udaljenoj Virovitici. Svrha: Cilj projekta je privući ljubitelje kartinga te omogućiti održavanje državnih i međunarodnih utrka, čime se potiče razvoj sportskog i aktivnog turizma u Županji.
6. LOKACIJA PROVEDBE	Grad Županja
7. RAZDOBLJE PROVEDBE	2026. – 2028.

8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Grad Županja
9. PROJEKTNI PARTNERI	Projektne partneri trenutačno nisu službeno definirani; njihovo uključivanje planira se u sljedećim fazama pripreme projekta, ovisno o potrebama i opsegu aktivnosti
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: trebaju biti definirane Planirani rokovi: Sve aktivnosti planiraju se izvršiti u roku od 24 mjeseca- potrebno definirati u skladu s ključnim točkama ostvarenja projekta
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost treba biti definirana Iznos vlastitog financiranja treba biti definiran Ostali mogući izvori financiranja: Fond za turizam, program „Konkurentnost turističkog gospodarstva“ Ministarstvo turizma i sporta, programi potpore za razvoj turizma na razini RH ili EU te slični namjenski izvori financiranja
12. STATUS PROJEKTA	Početna faza planiranja- projekt tek treba biti definiran
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Za predmetni projekt pripremljena je relevantna tehnička i pravna dokumentacija, čime su stvoreni preduvjeti za daljnju provedbu aktivnosti. Dostupna dokumentacija uključuje: • Djelomično izrađen profil projekta

Prilog 3: PROJEKT: Izgradnja smještajnih i pratećih sadržaja uz teniske terene

1. SKUPINA PROJEKTA	
A - Projekt koji pridonosi provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije	
2. OCJENA PRIORITETA <i>Izabрати jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	B) Visoka
3. NAČIN DOPRINOSA <i>Naveсти način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	A: • Proširenje sportske infrastrukture uz integraciju smještajnih kapaciteta koji omogućuju dulji boravak posjetitelja i korisnika terena • Povećanjem funkcionalnosti postojećih teniskih sadržaja smanjuje se potreba za dodatnim resursima i optimizira korištenje prostora, čime se osigurava učinkovit i dugoročno održiv razvoj • Dodatni smještaj i popratni sadržaji potiču razvoj sportskog turizma, produžuju sezonu i pridonose ravnomjernijem turističkom opterećenju kroz cijelu godinu
4. NAZIV PROJEKTA	Izgradnja smještajnih i pratećih sadržaja uz teniske terene
5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: Iznad postojećeg objekta podići će se konstrukcija, na temelju koje će se urediti prostor s 10 smještajnih kapaciteta i popratnim sadržajem Svrha: Nastavno na osiguranu investiciju u teniske terene i tribine, osigurati izgradnju popratnog sadržaja (garderoba, smještajnih kapaciteta od 10 soba) kroz ovaj projekt.
6. LOKACIJA PROVEDBE	Treba biti definirana

7. RAZDOBLJE PROVEDBE	Točno razdoblje provedbe projekta bit će definirano nakon završetka faze planiranja i potvrde ključnih aktivnosti
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Treba biti definiran
9. PROJEKTNII PARTNERI	Projektni partneri trenutačno nisu službeno definirani; njihovo uključivanje planira se u sljedećim fazama pripreme projekta, ovisno o potrebama i opsegu aktivnosti
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: trebaju biti definirane Planirani rokovi: Planirani rokovi po ključnim točkama ostvarenja projekta trebaju biti definirani
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost treba biti definirana Iznos vlastitog financiranja treba biti definiran Ostali mogući izvori financiranja trebaju biti definirani
12. STATUS PROJEKTA	Početna faza planiranja- projekt tek treba biti definiran
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Dokumentacija će se izrađivati sukcesivno sukladno dinamici pripreme projekta

B. Projekti koje turistička zajednica prepoznaje kao projekte od posebnog značaja za razvoj destinacije

Prilog 4: PROJEKT: Pristanište na Savi

1. SKUPINA PROJEKTA	
B - Projekt od posebnog značaja za razvoj destinacije	
2. OCJENA PRIORITETA <i>Izabrati jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	B) Visoka
3. NAČIN DOPRINOSA <i>Navesti način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	B: • Povećanje ukupnog broja zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane • Povećanje poslovnog prihoda gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane • Upravljanje razvojem grada prema načelima dugoročne održivosti i suvremenim standardima kvalitete • Modernizacija infrastrukture grada • Ostvaren određen broj vezova
4. NAZIV PROJEKTA	Pristanište na Savi
5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: Projektom će se urediti pristanište na rijeci Savi kod Županje- uredit će se obala, te uspostaviti vezovi za čamce i riječne kruzere. Svrha: Razvoj riječnog turizma i dodavanje turističkog sadržaja na atraktivnom prirodnom resursu.
6. LOKACIJA PROVEDBE	Grad Županja

7. RAZDOBLJE PROVEDBE	2025. – 2027.
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Javna ustanova lučka kapetanija Slavonski Brod
9. PROJEKTNII PARTNERI	Projektni partneri trenutačno nisu službeno definirani; njihovo uključivanje planira se u sljedećim fazama pripreme projekta, ovisno o potrebama i opsegu aktivnosti
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: trebaju biti definirane Planirani rokovi: Sve aktivnosti planiraju se izvršiti u roku od 24 mjeseca- trebaju biti definirani sukladno ključnim točkama ostvarenja projekta
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost treba biti definirana Iznos vlastitog financiranja treba biti definiran Ostali mogući izvori financiranja: Fond za turizam, program „Konkurentnost turističkog gospodarstva“, Ministarstvo turizma i sporta, programi potpore za razvoj turizma na razini RH ili EU te slični namjenski izvori financiranja.
12. STATUS PROJEKTA	Početne faze planiranja- Izrađen je idejni projekt
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Za predmetni projekt pripremljena je relevantna tehnička i pravna dokumentacija, čime su stvoreni preduvjeti za daljnju provedbu aktivnosti. Dostupna dokumentacija uključuje: • Djelomično riješen profil projekta • Idejni projekt

Prilog 5: PROJEKT: Hotel – rekonstrukcija restorana „Graničar“

1. SKUPINA PROJEKTA	
B - Projekt od posebnog značaja za razvoj destinacije	
2. OCJENA PRIORITETA <i>Izabрати jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	B) Visoka
3. NAČIN DOPRINOSA <i>Navesti način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	B: • Unaprjeđenje udjela atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom • Povećanje broja dolazaka i noćenja turista • Doprinos ostvarenju srednjoročne vizije VSŽ navedene u Planu razvoja VSŽ, koji kao jedan od 5 strateških sektora određuje kontinentalni turizam te navodi kako je prije svega potrebno valorizirati, zaštititi i održivo gospodariti prirodno-kulturnom baštinom i resursima • Podizanje razine prepoznatljivosti područja kroz brendiranje istog • Proširenje turističkog i kulturnog programa koji bi bio atraktivan tijekom cijele godine • Plasman autohtonih proizvoda kao jednog od značajnih ciljeva razvoja turizma na ovom području zbog stvaranja identiteta i prepoznatljivosti
4. NAZIV PROJEKTA	Hotel - rekonstrukcija restorana "Graničar"
5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: Projektom će se rekonstruirati nekadašnji restoran "Graničar" u hotel s oko 20 soba. Svrha: Povećanje smještajnih kapaciteta destinaciji.
6. LOKACIJA PROVEDBE	Grad Županja

7. RAZDOBLJE PROVEDBE	2026. – 2028.
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Grad Županja
9. PROJEKTNII PARTNERI	Projektni partneri trenutačno nisu službeno definirani; njihovo uključivanje planira se u sljedećim fazama pripreme projekta, ovisno o potrebama i opsegu aktivnosti
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: trebaju biti definirane Planirani rokovi: Sve aktivnosti planiraju se izvršiti u roku od 24 mjeseca, te ih treba uskladiti s definiranim ključnim točkama ostvarenja projekta
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost treba biti definirana Iznos vlastitog financiranja: 100 % Ostali mogući izvori financiranja: Fond za turizam, program „Konkurentnost turističkog gospodarstva“, Ministarstvo turizma i sporta, programi potpore za razvoj turizma na razini RH ili EU te slični namjenski izvori financiranja.
12. STATUS PROJEKTA	Projekt je u naprednoj fazi planiranja- postoji izrađen idejni projekt i djelomično glavni projekt
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Za predmetni projekt pripremljena je relevantna tehnička i pravna dokumentacija, čime su stvoreni preduvjeti za daljnju provedbu aktivnosti. Dostupna dokumentacija uključuje: • Djelomično riješen profil projekta

	• Idejni projekt • Lokacijska dozvola • Djelomično izrađen glavni projekt
--	---

C. Projekti koji doprinose ostvarenju oba cilja

Prilog 6: PROJEKT: Uspostava interpretacijskog centra "Čardak"

1. SKUPINA PROJEKTA	
C - Projekt koji doprinosi ostvarenju oba cilja	
2. OCJENA PRIORITETA <i>Izabrati jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	C) Izuzetno visoka
3. NAČIN DOPRINOSA <i>Navedi način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	C: • Projekt doprinosi lokalnoj zajednici stvaranjem prostora za rekreaciju, društvene aktivnosti i povezivanje s prirodom uz rijeku Savu. • Valorizacija i zaštita prirodno-kulturne baštine, brendiranje destinacije i proširenje turističke ponude tijekom cijele godine. • Uključivanje OPG-ova i udruga omogućit će promociju i plasman domaćih proizvoda, jačanje identiteta regije i potporu lokalnim proizvođačima • Porast broja posjetitelja za 735 % (742 posjetitelja u 2021.; 6.200 u 2026.) i uštede u godišnjoj potrošnji primarne energije od 74,13 MWh/god (92%) te smanjenje emisije CO₂ za 96,33 % • Porast zapošljavanja otvaranjem 4 nova radna mjesta • 6 djelatnika educirano u digitalnim vještinama • Uvođenje ISO standarda 14001 i 50001 • Uspostavljena suradnja s 5 OPG-a/udruga za buduće djelovanje Interpretacijskog centra

4. NAZIV PROJEKTA	Uspostava interpretacijskog centra "Čardak"
5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: Projekt obuhvaća rekonstrukciju Zavičajnog muzeja „Stjepan Gruber“ u Županji te dogradnju interpretacijskog centra kao dodatne infrastrukture za valorizaciju kulturne baštine. Novi sadržaji bit će usmjereni na jačanje turističke ponude kroz ruralni i sportski turizam. Svrha: Cilj projekta je povećati atraktivnost destinacije kroz bolju interpretaciju kulturne baštine, produljenje turističke sezone i poticanje suradnje lokalnih dionika u razvoju održive turističke ponude.
6. LOKACIJA PROVEDBE	Grad Županja
7. RAZDOBLJE PROVEDBE	2025. – 2027.
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Grad Županja
9. PROJEKTNII PARTNERI	• Centar za promociju poljoprivrede i ruralnog razvoja • Slavonska kuća • Turistička zajednica grada Županje

10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: trebaju biti definirane Planirani rokovi: • Gradnja i opremanje interpretacijskog centra planira se izvršiti u roku od 23 mjeseca • Ishođenje ISO certifikata - ishodili bi se u roku od 6 mjeseci, odnosno od 17. do 23. mjeseca provedbe projekta • Planirani rokovi trebaju biti usklađeni s ključnim točkama ostvarenja projekta
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost: 3.567.404,01 EUR Iznos vlastitog financiranja: 0 EUR Ostali mogući izvori financiranja: Fond za turizam, program „Konkurentnost turističkog gospodarstva“, Ministarstvo turizma i sporta, programi potpore za razvoj turizma na razini RH ili EU te slični namjenski izvori financiranja.
12. STATUS PROJEKTA	Finalna faza- postoji razrađen glavni projekt i ishodovana je građevinska dozvola
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Za predmetni projekt pripremljena je relevantna tehnička i pravna dokumentacija, čime su stvoreni preduvjeti za daljnju provedbu aktivnosti. Dostupna dokumentacija uključuje: • Profil projekta • Studija izvedivosti • CBA • Idejni projekt • Lokacijska dozvola • Glavni projekt • Građevinska dozvola

Prilog 7: PROJEKT: Posjetiteljski centar "Slavonski bečarac"

1. SKUPINA PROJEKTA	
C - Projekt koji doprinosi ostvarenju oba cilja	
2. OCJENA PRIORITETA <i>Izabрати jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	C) Izuzetno visoka
3. NAČIN DOPRINOSA <i>Navedi način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	C: • Porast broja posjetitelja (s 0 na 6.200) • Produljenje turističke sezone na cijelu godinu • Razvoj lokalnog gospodarstva- razvoj suradnje s OPG-ovima i udrugama • Održane su edukacije i tribine o ravnopravnosti spolova, pravima osoba s invaliditetom, ženskom poduzetništvu, digitalnim tehnologijama, energentima te kreativne radionice (šlinganje, likovne radionice) • Otvorena su četiri nova radna mjesta i uvedene usluge za ranjive skupine uz primjenu načela univerzalnog dizajna • Postignute značajne energetske i ekološke uštede: 99,65 % manja potrošnja energije, emisije CO₂ smanjene za 25,23 t/god., udio OIE u potrošnji 99,19 % (fotonaponska elektrana – 0,02 MW)
4. NAZIV PROJEKTA	Posjetiteljski centar "Slavonski bečarac"

5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: Projekt uključuje rekonstrukciju i opremanje objekta u Županji za potrebe posjetiteljskog centra "Slavonski Bečarac", s fokusom na digitalizaciju, promociju bečarca i slavonske kulturne baštine. Centar će sadržavati interaktivne i multimedijalne sadržaje, uz poboljšanu pristupačnost osobama s invaliditetom. Dodatno će se prezentirati povijesne činjenice o počecima tenisa i nogometa na istoku Hrvatske, povezane s identitetom Županje. Svrha: Projekt doprinosi razvoju turizma u Županji kroz valorizaciju kulturne baštine i identiteta mjesta, jačanje atraktivnosti destinacije i produljenje turističke sezone. Cilj je osnažiti suradnju lokalnih dionika i unaprijediti turističku ponudu grada.
6. LOKACIJA PROVEDBE	Grad Županja
7. RAZDOBLJE PROVEDBE	2025. – 2027.
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Grad Županja
9. PROJEKTNII PARTNERI	Projektni partneri trenutačno nisu službeno definirani; njihovo uključivanje planira se u sljedećim fazama pripreme projekta, ovisno o potrebama i opsegu aktivnosti
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: trebaju biti definirane Planirani rokovi: Sve aktivnosti planiraju se izvršiti u roku od 24 mjeseca- potrebno uskladiti s ključnim točkama ostvarenja projekta

11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost: 2.378.639,72 EUR Iznos vlastitog financiranja: 356.795,97 EUR Ostali mogući izvori financiranja: Fond za turizam, program „Konkurentnost turističkog gospodarstva“, Ministarstvo turizma i sporta, programi potpore za razvoj turizma na razini RH ili EU te slični namjenski izvori financiranja
12. STATUS PROJEKTA	Finalna faza planiranja- postoji razrađen glavni projekt i ishodovana je građevinska dozvola
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Za predmetni projekt pripremljena je relevantna tehnička i pravna dokumentacija, čime su stvoreni preduvjeti za daljnju provedbu aktivnosti. Dostupna dokumentacija uključuje: • Profil projekta • Studija izvedivosti • CBA • Idejni projekt • Lokacijska dozvola • Glavni projekt • Građevinska dozvola

Prilog 8: PROJEKT: Izgradnja biciklističke infrastrukture Županja

1. SKUPINA PROJEKTA	
C - Projekt koji doprinosi ostvarenju oba cilja	
2. OCJENA PRIORITETA <i>Izabrati jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	C) Izuzetno visoka

3. NAČIN DOPRINOSA <i>Navesti način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelj održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	C: • Razvoj biciklističke infrastrukture koja potiče ekološki prihvatljiv oblik kretanja, smanjuje emisije iz prometa • Unaprjeđenje sigurnosti sudionika u prometu • Povećanje atraktivnosti destinacije kroz povezivanje ključnih točaka unutar grada i okolice, razvoj cikloturizma i produženje turističke sezone • Unaprjeđenje mobilnosti lokalnog stanovništva • Jačanje gospodarskih aktivnosti • Pozicioniranje Županje kao aktivne, dostupne i održive turističke destinacije
4. NAZIV PROJEKTA	Izgradnja biciklističke infrastrukture Županja
5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: Izgradnja mreže od 29 kilometara biciklističke infrastrukture. Svrha: Razvoj infrastrukture cikloturizma i održive mobilnosti.
6. LOKACIJA PROVEDBE	Grad Županja
7. RAZDOBLJE PROVEDBE	Točno razdoblje provedbe projekta bit će definirano nakon završetka faze planiranja i potvrde ključnih aktivnosti
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Grad Županja

9. PROJEKTNI PARTNERI	Projektni partneri trenutačno nisu službeno definirani; njihovo uključivanje planira se u sljedećim fazama pripreme projekta, ovisno o potrebama i opsegu aktivnosti
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: trebaju biti definirane Planirani rokovi: Planirani rokovi po ključnim točkama ostvarenja projekta trebaju biti definirani
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost: Procjena investicije temeljem postojeće investicije od 800 tis. EUR na 3,3km staza = konzervativno 10mil. EUR za cjelokupnu mrežu staza s popratnim sadržajima Intenzitet sufinanciranja je 85%, s 15% vlastitog financiranja. Ostali mogući izvori financiranja trebaju biti definirani
12. STATUS PROJEKTA	Status projekta treba definiran
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Dokumentacija će se izrađivati sukcesivno sukladno dinamici pripreme projekta

Prilog 9: PROJEKT: Izgradnja turističkog/memorijalnog/sportskog centra

1. SKUPINA PROJEKTA	
C - Projekt koji doprinosi ostvarenju oba cilja	
2. OCJENA PRIORITETA	C) Izuzetno visoka
<i>Izabrati jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	

3. NAČIN DOPRINOSA <i>Navesti način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	C: • Unaprjeđenje zadovoljstva lokalnog stanovništva turizmom • Povećanje ukupnog broja zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane • Doprinos ostvarenju srednjoročne vizije VSŽ navedene u Planu razvoja VSŽ, koji kao jedan od 5 strateških sektora određuje kontinentalni turizam te navodi kako je prije svega potrebno valorizirati, zaštititi i održivo gospodariti prirodno - kulturnom baštinom i resursima. Navodi se i kako je potrebno dodatno podići razinu prepoznatljivosti područja kroz brendiranje istog, kao i proširiti turistički i kulturni program koji bi bio atraktivan tijekom cijele godine • Pozitivan financijski učinak na razvoj lokalnog gospodarstva • Pozitivan utjecaj investicije u lokalnu zajednicu
4. NAZIV PROJEKTA	Izgradnja turističkog/memorijalnog/sportskog centra
5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: Planira se razvoj turističkog, memorijalnog i sportskog centra koji povezuje bogatu sportsku prošlost Županje s modernim uspjesima hrvatske nogometne reprezentacije. Lokacija centra predviđena je unutar SRC „Laze“ ili na susjednoj čestici s pripremljenom pristupnom infrastrukturom. Projekt stvara integriranu tematsku destinaciju koja spaja sport, povijest i identitet mjesta, s potencijalom za značajan turistički i gospodarski razvoj grada. Svrha: Turistička valorizacija povijesne činjenice da je Županja kolijevka nogometa i tenisa u Hrvatskoj, koristeći autentičnu priču o dolasku Engleza i prvoj nogometnoj lopti.
6. LOKACIJA PROVEDBE	Grad Županja
7. RAZDOBLJE PROVEDBE	2026. – 2028.

8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Grad Županja
9. PROJEKTNII PARTNERI	Projektii partneri trenutaačno nisu službeno definirani; njihovo uključivanje planira se u sljedećim fazama pripreme projekta, ovisno o potrebama i opsegu aktivnosti
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: trebaju biti definirane Planirani rokovi: Sve aktivnosti planiraju se izvršiti u roku od 24 mjeseca- trebaju biti definirani sukladno ključnim točkama ostvarenja projekta
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost treba biti definirana Iznos vlastitog financiranja treba biti definiran Ostali mogući izvori financiranja: Fond za turizam, program „Konkurentnost turističkog gospodarstva“ Ministarstvo turizma i sporta, programi potpore za razvoj turizma na razini RH ili EU te slični namjenski izvori financiranja
12. STATUS PROJEKTA	Početna faza planiranja- projekt je tek potrebno definirati
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Za predmetni projekt pripremljena je relevantna tehnička i pravna dokumentacija, čime su stvoreni preduvjeti za daljnju provedbu aktivnosti. Dostupna dokumentacija uključuje: • Djelomično izrađen profil projekta

ŽUPANJA PLAN UPRAVLJANJA DESTINACIJOM

Naručitelj:

Turistička zajednica grada Županje

Izvođači:

Tourism Lab d.o.o.

Bluerock International d.o.o.

📍 Veliki kraj 66, 32 270 Županja

🌐 tz-zupanja.hr